

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

9 771451 425001 >

BROJ
434

Subotica, 15. srpnja 2011. Cijena 50 dinara

»TAKMIČENJE RISARA« U ĐURĐINU

FESTIVAL MARIJANSKOG
PUČKOG PJEVANJA

SJEDNICA HNV-A
USVOJEN REBALANS PRORAČUNA

HRVATI ZEMUNA I SRIJEMA
NOVO KULTURNO POGLAVLJE

INTERVJU
DINKO ŠOKČEVIĆ

JAMSTVO BUDUĆNOSTI
DUŽIJANCE

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

Kredit za refinanciranje

bez valutne klauzule

bez naknade za
odobravanje, bez
depozita i udjela

odobravanje odmah
po otvaranju tekućeg
računa

NKS - referentna kamatna stopa
NBS + 6,00% godišnje

18,50 % godišnje
na dan 08.04.2011.

EKS = NKS

do **84**
mjeseca

infotelefon
021 488 4433
www.rbv.rs

Upis u poseban popis birača hrvatske nacionalne manjine

Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina iz 2009. otvorio je mogućnost upisa u posebne popise birača nacionalnih manjina u Srbiji. Formular za upis možete preuzeti na sajtu Hrvatskog nacionalnog vijeća www.hnv.org.rs i Hrvatske riječi www.hrvatskarijec.rs. Nakon što ga ispunite i vlastoručno potpišete, možete ga poslati preporučenim pismom na adresu Hrvatskoga nacionalnog vijeća (Preradovićeva 13, 24000 Subotica), koje će ga onda proslijediti mjesno ovlaštenim općinskim i gradskim uredima. Nakon upisa u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine, ovlašteni ured preporučenim pismom će poslati na Vašu kućnu adresu rješenje o upisu u posebni popis birača.

Upisom u posebni popis birača hrvatske nacionalne manjine stječe se pravo sudjelovanja na neposrednim izborima za HNV, ukoliko u ovaj popis do sljedećih izbora bude upisano više od 50% od ukupnoga broja pripadnika hrvatske nacionalne manjine prema posljednjem popisu stanovništva, umanjenog za 20%.

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

SVE NA JEDNOM MJESTU

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

KONTAKT TELEFON
ZA OPOSREDOVANJE I INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
POSREDOVANJE D-24 SATA

Život nije dosadan

Ove se godine proslavlja 100. obljetnica Dužijance, a protekloga su vikenda održane dvije prateće manifestacije ove svečanosti bunjevačkih Hrvata koji žive na sjeveru Bačke – Takmičenje risara i Dužijanica malenih. Od brojnih pratećih manifestacija, Takmičenje risara se održava od daleke 1968. godine, dakle od prve gradske manifestacije Dužijance u Subotici, dok je Dužijanica malenih održana po četvrti put ove godine. Risarski parovi su prikazali na parceli u Đurđinu nekadašnji način ručnog košenja pšenice, a program Dužijance malenih odvijao se tijekom tri dana u Subotici, na Paliću i u Đurđinu, na Takmičenju risara, gdje su se djeca predstavila folklornim programom i upoznala ovu etnografsku i folklornu manifestaciju, koja ove godine, po prvi put, nije imala natjecateljski karakter nego revijalni, zbog obilježavanja jubileja, te zbog velikog broja risarskih parova - čak 210 risara i risaruša sudjelovalo je na ovogodišnjoj manifestaciji.

Generacije i generacije bunjevačkih Hrvata ostavile su nam na čuvanje kulturnu baštinu. Riječ je sada o Dužijanci, jednom od svjedočanstava koje označava identitet naših predaka. Pitanje je koliko ćemo u ovom vremenu ostaviti traga iskazivanjem o tome tko smo u kontekstu njegovanja tradicije Dužijance, a odgovor na to pitanje ukazat će i kakvi ćemo biti. Mi, ovdašnji Hrvati. Naravno, uvijek se možemo zapitati - pokazujemo li kao pojedinci i zajednica dovoljno interesa za ono što čini našu kulturnu baštinu? I, jesmo li komotni prema tom pitanju? I, hoće li se netko drugi brinuti o našoj kulturnoj baštini? Hoćemo li i sami snositi krivicu, ako (eventualno) ne vodimo brigu o kulturnoj baštini, ali isto tako, ako (eventualno) zanemarujemo suvremenike koji stvaraju u poljima onoga što zovemo širom kulturom? I, je li temelj i zalag za našu budućnost naša vjera i kultura? U jedno sam siguran, a to je da su upravo djeca koja su sudjelovala na Dužijanci malenih, kao i ostali mladi koji sudjeluju u raznim manifestacijama žetelačkih svečanosti bunjevačkih Hrvata, zalag za budućnost očuvanja i ovog oblika tradicije, koja oslikava našu povijest, ali i sadašnjost i budućnost.

Potrebni su nam u kulturi življenja i jubileji, manifestacije i festivali, koji se ostvaruju kao rezultati rada. Danas se obilježava i 21. godina od osnutka Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, prošloga vikenda održan je Festival marijanskog pučkog pjevanja u Bačkom Monoštoru, vrijeme je i godišnjih odmora, razmišlja se i kako skrpiti novac za ljetovanje, poljoprivredni proizvođači već razmišljaju i o visini ulaganja u jesensku sjetvu, a roditelji znaju da će ubrzo početi i nova školska godina, za tren. Nakon proslava i odmora, razni životni problemi sigurno će nas dočekati. Ako ništa drugo, ne možemo se požaliti da je život dosadan.

Z. S.

INTERVJU

Dr. Dinko Šokčević, ravnatelj Instituta za slavistiku i pročelnik Odsjeka za kroatistiku u Pečuhu

ŽELIMO INTENZIVIRATI KULTURNU I ZNANSTVENU SURADNJU.....12-13

SUBOTICA

Kongres o urogenitalnim i spolno prenosivim infekcijama

SPOLNE ZARAZE TREBA SHVATITI OZBILJNIJE.....20

Obljetnica humanitrano-terapijske zajednice za pomoć ovisnicima »Hosana«

SPAŠAVANJE ŽIVOTA KROZ OPORAVAK DUŠE.....21

DOPISNICI

Održane 48. apatinske ribarske večeri
OD STALEŠKE SVETKOVINE DO TURISTIČKE MANIFESTACIJE....25

Bora Čekerinac, povjesničar Muzeja Srijema

VRIJEDAN POSTAV - »SRIJEM KROZ STOLJEĆA«.....27

KULTURA

Izložba slika Zvonimira Vukovića u petrovaradinskoj galeriji »Jelačić«

POLIARTISTIČKI NADAREN AUTOR.....32

SPORT

Boris Kečenović, vozač i trener u kasačkom sportu

OTPISANI KONJI POSTALI SU ŠAMPIONI 49

SADRŽAJ

AKTUALNO

Predsjednica Skupštine Srbije Slavica Đukić-Dejanović primila predstavničke Bunjevaca

SLAVEN BAČIĆ: NASTAVAK MILOŠEVIĆEVE POLITIKE.....6

TEMA

Potpora HNV-a uredništvu emisije na hrvatskom jeziku na Radio Bačkoj

SKROMNA DONACIJA ZA UČINKOVITIJ RAD.....11

Inicijativni odbor Građanske orijentacije iznio javnosti prijedloge za vraćanje starih i postavljanje novih spomenika u Somboru

GRIJESI PROŠLOSTI KONAČNO SE MOGU ISPRAVLJATI.....16

PREDSJEDNICA SKUPŠTINE SRBIJE SLAVICA ĐUKIĆ-DEJANOVIĆ PRIMILA PREDSTAVNIKE BUNJEVACA

Slaven Bačić: Nastavak Miloševićeve politike

Predsjednica Skupštine Srbije *Slavica Đukić-Dejanović* sastala se u utorak, 12. srpnja, s predsjednikom Bunjevačkog nacionalnog vijeća *Brankom Pokornićem*. Kako prenosi Tanjug, Đukić-Dejanović je ovom prigodom istaknula »da veoma cijeni tradicionalnu, povijesnu ulogu Bunjevaca i da je taj narod, bogate kulture, vrijednost po sebi, koju će Srbija uvijek podržavati«.

Pokornić je predsjednicu Skupštine Srbije informirao o »položaju bunjevačke nacionalne manjine, kao i o aktivno-

stima koje BNV poduzima na očuvanju identiteta tog autohtonog naroda«. On je naveo kako je standardizacija bunjevačkog jezika ključ za očuvanje identiteta tog naroda i da je proces otpočeo 2008. i da se njegovo okončanje očekuje 2013. godine. Pokornić je napomenuo i da je položaj bunjevačke nacionalne zajednice teži nego položaj drugih koji uživaju dodatnu potporu svojih matičnih država, prenosi Tanjug.

Đukić-Dejanović je naglasila kako Skupština Srbije kontroliira provođenje zakona o zašti-

ti prava i sloboda nacionalnih manjina i o nacionalnim vijećima manjina i dodala da će skupštinski Odbor za međunarodna pitanja u idućem razdoblju imati posebno važnu ulogu, prenio je Tanjug.

Komentirajući ovaj sastanak, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. *Slaven Bačić* kaže kako je to primjer da iza projekta stvaranja umjetnog bunjevačkog naroda stoji Republika Srbija sa svojim najeminentnijim institucijama.

»Predstavnik hrvatske zajednice još nitko nije primio na

toj razini vlasti. Ako imamo u vidu da predsjednica parlamenta pripada istoj partiji kao i Branko Pokornić koji je jedan od prvaka SPS-a u Bajmoku, očigledno je da se na toj liniji nastavlja ranija politika koju je započeo *Slobodan Milošević*. Poseban element te politike je i institucionalizacija Bunjevaca kao zasebnog naroda što je naglašeno kroz standardizaciju bunjevačkog ikavskog govora, koji se pretvarajući u poseban jezik, nastoji razhrvatiti«, smatra Slaven Bačić.

U SUBOTICI ODRŽANA SJEDNICA VIJEĆA DSHV-A

U petak proslava 21. obljetnice od osnutka stranke

U petak, 8. srpnja, u glavnom uredu DSHV-a u Subotici održana je VII. sjednica Vijeća DSHV-a (Vijeće DSHV-a je po Statutu najviši oblik upravljanja u stranci između dviju skupština). U priopćenju sa sjednice kaže se:

»Vijećnici DSHV-a su se, bez obzira na veliku vrućinu i žetvu pšenice, u velikom broju odazvali na sastanak. Raspravljalo se o nekoliko važnih tema vezanih uz položaj hrvatske manjine u Srbiji. Vijećnici DSHV-a podržali su akciju HNV-a u svezi s animiranjem Hrvata u Republici Srbiji pred predstojeći popis pučanstva u Republici Srbiji.

Vijećnici su donijeli odluku da će centralna proslava 21. obljetnice od osnutka DSHV-a biti održana 15. srpnja 2011. godine u Subotici, a započet će svečanom svetom misom zahvalnicom u franjevačkoj crkvi s početkom u 17 sati, zatim u 18 sati svečanom akademijom u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, da bi to sve začini domjenkom i narodnim veseljem u 19 sati u Domu DSHV-a u Subotici.

Vijećnici su donijeli odluku da se pride organiziranju i formiranju MO DSHV-a Beograd, te da se u tom smislu obave razgovori s Društvom hrvatske mladeži u Zemunu i s HKUD-om »Tin Ujević« iz Beograda.

Donesena je odluka da se svečano otvaranje prostorija DSHV-a u centru Novog Sada zakaže za 19. rujna 2011. godine.

Vijećnici DSHV-a zatražili su od vodstva DSHV-a da obavi hitne razgovore sa sadašnjim koalicijskim partnerom DS-om, a sve zbog nepoštovanja preporuka Hrvatskog nacionalnog vijeća u svezi s raspodjelom novca iz proračuna Grada Subotice za aktivnosti kulturnih udruga u hrvatskoj zajednici Subotice.

Na kraju sjednice Vijećnici DSHV-a osvrnuli su se na medijsko istupanje *Đorđa Čovića* u emisiji Prve srpske televizije, te su u tom smislu izdali priopćenje za javnost.«

NAKON ČETIRI GODINE STANKE

Razgovor vodstava DSHV-a i SVM-a

Poslije pune četiri godine, u Glavnom uredu DSHV-a u Subotici 12. srpnja 2011. godine održan je sastanak vodstva subotičke podružnice DSHV-a i Gradskog odbora Saveza vojvođanskih Mađara.

Kako se navodi u priopćenju iz DSHV-a, tema sastanka bilo je konstituiranje novih saziva vodstava mjesnih zajednica u Gradu Subotici, te mogućnost međusobne suradnje po ovoj tematici.

Na sastanku se raspravljalo i o problemima oko dosljednijeg implementiranja Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina za koji je ocijenjeno da nailazi na otpore u primjeni u svakodnevnom životu manjinskih zajednica.

Zaključeno je da se razgovori u budućnosti nastave i na višim tijelima upravljanja, a problemi koji su zajednički da se i zajednički apostrofiraju u javnosti.

DSHV O NASTUPU ĐORĐA ČOVIĆA NA PRVOJ SRPSKOJ TV

Neprimjerena besplatna reklama na račun svih Hrvata

»**V**iće Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini na svojoj je sjednici, održanoj u Subotici 8. srpnja, raspravljalo i o priopćenju Demokratske zajednice Hrvata u svezi sa satiričnim nastupom *Ivana Ivanovića* u programu Prve srpske TV dana 29. travnja ove godine, kojim se navodno vrijeđaju svi Hrvati, te država Hrvatska«, kaže se u priopćenju DSHV-a.

»Vijeće smatra bitnim, kao prvo, da je ostalo potpuno nejasno za gledatelje koji su gledali nastup Đorđa Čovića na ovoj TV dana 30. lipnja 2011. godine, a koji nisu imali priliku vidjeti emisiju 29. travnja, u čemu se sastoji povreda ugleda Hrvata, građana Republike Srbije, svih Hrvata, hrvatske države i Katoličke crkve, iz jednostavnog razloga jer nije objavljena snimka nastupa

U DUBROVNIKU ODRŽAN STRUČNI SKUP ZA ODGOJITELJE, UČITELJE I NASTAVNIKE HRVATSKE MANJINE

Važnost njegovanja materinskog jezika

Ovogodišnji stručni skup za odgojitelje, učitelje i nastavnike hrvatske manjine u inozemstvu te Hrvata u iseljeništvu i BiH održan je od 4. do 9. srpnja u Dubrovniku. Skup u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje pratilo je 80 članova iz: Austrije, Bosne i Hercegovine, Češke, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Švedske. Skupinu sudionika iz Vojvodine činilo je 13 članova: iz Srijemske Mitrovice, Subotice, Male Bosne, Tavankuta i Đurđina.

Nakon otvorenja nazočne je pozdravio *Vinko Filipović*, ravnatelj Agencije za odgoj i obrazovanje, koji je u svom govoru predstavio rad te institucije. Predstavnik grada Dubrovnika i viši stručni savjetnik Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa *Milan Bošnjak* je u svome predavanju istaknuo važnost njegovanja hrvatskog jezika te stalnog rada na unapređivanju odgojitelja, nastavnika i profesora. Poslije predavanja održan je sastanak na kojem su sudionici iznijeli poteškoće i napredovanja u realizaciji projekta nastave na hrvatskom jeziku, a Bošnjak je najavio mogućnost pomoći sukladno

Skupinu sudionika iz Vojvodine činilo je 13 članova iz Srijemske Mitrovice, Subotice, Male Bosne, Tavankuta i Đurđina

potrebama u pojedinim državama i mogućnosti ministarstva. Voditeljica ovoga skupa, koja ga vodi već petu godinu, *Renata Ozorlić-Domičić* u svom je izlaganju dala kratak pregled rada Agencije za odgoj i obrazovanje, poslije čega se sudionicima predstavio Folklorni ansambl »Lindo« sa svojim plesovima.

U radnim danima koji su uslijedili organizirane su radionice vezane uz hrvatski jezik, hrvatsku povijest i legende i hrvatsku književnost. Radionicu o izražavanju i stvaranju na hrvatskom jeziku vodila je profe-

sorica Filozofskog fakulteta u Rijeci dr. sc. *Karola Visinko*, dok je radionicu hrvatskog, kao drugog i stranog jezika, vodila viša savjetnica *Tihana Radojčić*. Prodekan za nastavu Učiteljskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. sc. *Ante Bežan* u svojoj je radionici govorio o indetitetu hrvatskog jezika s pogledom na status hrvatskog jezika tijekom pristupanja Hrvatske Europskoj Uniji. Radionicu kojoj je tema bila hrvatske legende i povijest vodila je *Loranda Miletić*, viša savjetnica za povijest Agencije za odgoj i obrazova-

nje, a rodoljubna poezija izučavana je u radionici mr. *Vesne Budinski* s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Poslijepodnevni sati bili su rezervirani za predavanja vezana uz povijest Dubrovnika, povijest dubrovačkog pomorstva te terenske nastave u proučavanju zavičaja. Svi sudionici skupa nazočili su nastupu Folklornog ansambla »Lindo« u Lazaretima, a organizirano je i razgledanje povijesne jezgre Dubrovnika i zidina uz stručno vodstvo.

Dario Španović

Ivanovića, i kada toga nije bilo, jer Đorđe Čović, s duge strane, niti je znao objasniti gledateljima zašto je iznio optužbe na račun Prve TV, niti se pripremio za razgovor s voditeljima, pa je od svega ostala prvorazredna blamaža, usudivši se pri tome izreći, na zaprepaštenje voditelja i gledatelja, da predsjednik HNV-a *Slaven Bačić* nije kompetentna osoba razgovarati o spornoj emisiji, nije mu pomoglo ni objašnjenje voditelja da je nadležnost HNV-a upravo kultura i informiranje.

Nije jasno otkud se Đorđe Čović, kao predsjednik minorne stranke pod imenom Demokratska zajednica Hrvata, koja u svojim redovima nema nijednog vijećnika, pa čak ni člana savjeta u mjesnim zajednicama, našao pozvan da stane u obranu svih Hrvata, hrvatske države i Katoličke crkve.

Zbog svega toga Vijeće se ograđuje od ovakvih samozvanih nastupa u javnosti Đorđa Čovića u ime Hrvata, jer smatra da je njegov nastup donio samo veliku štetu ugledu Hrvata, a njegov pokušaj besplatne reklame na račun svih Hrvata smatra nepri-

mjerenim jednom predsjedniku, pa makar ona bila anonimna stranka.

Vijeće je zaključilo da će poštovati odluku koju u svezi s ovim događajem bude donijela RRA i da se o emisiji Prve TV od 29. travnja neće više raspravljati.»

REPRIZA EMISIJE SNIMLJENE U SUBOTICI

»Kolo igra, tamburica svira« u nedjelju na HRT-u

Emisija pod nazivom »Kolo igra, tamburica svira« bit će emitirana u nedjelju, 17. srpnja, na HRT 1, s početkom u 18,25 sati. Riječ je o reprizi emisije iz serijala »Lijepom našom« koja je snimljena prošle godine u subotičkoj Dvorani sportova. U emisiji možete pogledati nastupe kulturno-umjetničkih društava i tamburaških ansambala Hrvata iz Vojvodine, te modnu reviju kreatorice *Marije Šabić*.

ODRŽANA 12. SJEDNICA HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

Usvojen rebalans proračuna

Dvanaesta redovita sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća održana je u ponedjeljak, 11. srpnja, u sjedištu HNV-a u Subotici. Na sjednici, kojoj je nazočilo 22 od ukupno 29 vijećnika, našlo se četrnaest točaka dnevnog reda.

Jedna od najvažnijih točaka bila je prijedlog rebalansa financijskoga plana HNV-a za 2011. godinu, koji je usvojen jednoglasno i bez ozbiljnije rasprave. Obrazlažući prijedlog ove odluke, predsjednik Izvršnog odbora HNV-a *Darko Sarić Lukendić* naveo je kako je s prihodovne strane glavni povod rebalansa izmjena rješenja s pokrajinske i republičke razine, a s rashodovne strane lociranje sredstava za opći popis pučanstva.

»Glavni razlog donošenja ovog rebalansa je rješenje o raspodjeli sredstava iz Republike Srbije kojim smo ove godine dobili više sredstava nego prošle godine, za 2.796.495 dinara. S druge strane, od AP Vojvodine dobili smo 345.000 dinara manje. Znači da imamo proračunski priljev oko 2,4 milijuna dinara više nego lani. Također, imamo iz prošle godi-

ne i dio neutrošenih sredstava, što čini osnovu za izmjenu financijskog plana od ukupno 3.682.531 dinar. Dvije najkrupnije pozicije predviđene izmjenom plana su: 1.350.000 dinara za slučaj gubitka spora s bivšim predsjednikom IO HNV-a *Lazom Vojnićem Hajdukom*, dok se druga krupna pozicija odnosi na aktivnosti vezane za opći popis pučanstva i iznosi 853.761 dinar. Osim toga, za poticaj pohađanju nastave na hrvatskom jeziku izdvojeno 350.000 dinara više, a izmjene su se desile na poziciji sufinanciranja ljetovanja za učenike, za što je opredjeljeno 150.000 dinara više. Među ostalim, sredstva za potporu listu 'Miroljub' uvećana su rebalansom za 100.000 dinara, a 'Glasniku Pučke kasine 1878.' za 80.000 dinara«, rekao je za HR Darko Sarić Lukendić.

ODBOR ZA PRAĆENJE POVREDA MANJINSKIH PRAVA

Usvojen je prijedlog odluke o osnutku Odbora za praćenje povreda manjinskih prava u

Republici Srbiji pri HNV-u. Za članove odbora imenovani su: *Tomislav Žigmanov* iz Subotice (predsjednik), *Zoran Čota* iz Sombora, *Andrej Španović* iz Srijemske Mitrovice, vlč. *Josip Pekanović* iz Sombora i *Vjekoslav Šarčević* iz Subotice. Odbor je osnovan budući da je konstatirano kako je u posljednje vrijeme došlo do narušavanja manjinskih prava pripadnika hrvatske nacionalne manjine u Srbiji.

»HNV-u su dosad stizale prijave o povredama prava Hrvata diljem države – od Subotice, preko Novog Sada, Zemuna, Beograda, do Trstenika i Aleksinca«, kazao je predsjednik HNV-a *Slaven Bačić*. »Temeljem toga odlučili smo kako se trebamo sustavno baviti ne samo evidentiranjem pojedinačnih prijava o povredi manjinskih i ljudskih prava pripadnika hrvatske zajednice, nego i praćenjem spornih sadržaja ovoga tipa u medijima. Ovo je tek početak tog puta, a treba imati na umu kako Srbi u Hrvatskoj već odavno imaju ovakvo tijelo. Podatke o povredama prava iznositi ćemo i na

Rebalansom proračuna predviđena sredstva za aktivnosti oko općeg popisa pučanstva *
Formiran Odbor HNV-a za praćenje povreda manjinskih prava u Republici Srbiji

sastancima Međuvladinog mješovitog odbora za provođenje sporazuma između Hrvatske i Srbije o zaštiti prava hrvatske manjine u Srbiji i srpske manjine u Hrvatskoj«. Odlučeno je i da će povjerenstvo pratiti i evidentirati stanje na ovom području, a da će se o slučajevima povrede prava oglašavati HNV. Na sjednici su imenovani i novi članovi Nadzornog odbora HNV-a. Međutim, kako su dvoje od petero predloženih već članovi nekih tijela u Vijeću, izabrana su samo tri člana Nadzornog odbora, i to s liste DSHV-a: *Pajo Đurasović* (predsjednik), *Bruno Anušić* i *Mario Vrselja*. Preostala dva člana, što ih treba predložiti Hrvatska lista za europsku Srbiju, bit će imenovana na idućoj sjednici Vijeća.

MIŠLJENJE U SVEZI S MEDIJSKOM STRATEGIJOM

HNV je usvojio mišljenje glede Nacrta strategije razvika sustava javnoga informiranja u Republici Srbiji do 2016. godine, koji predviđa privatizaciju svih, pa tako i medija na manjinskim jezicima. Kako se navodi, HNV smatra da u Strategiji razvika sustava javnoga informiranja u Republici Srbiji do 2016. godine mora biti uvažena bogata tradicija medija na jezicima manjinskih nacionalnih zajednica i manjinski medijski auditorij, a što je

u Nacrtu strategije izostalo. »Osim toga, u Nacrtu strategije previđa se da europski standardi poznaju medije kojima su osnivači lokalne i manjinske samouprave (npr. u Mađarskoj), kao i da je većina do sada izvršenih privatizacija medija rezultirala ukidanjem medija ili poništenjem privatizacija. Zbog toga u cijelosti podržavamo stajalište Vlade AP Vojvodine da se tiskani i elektronički mediji s programima na jezicima manjinskih nacionalnih zajednica ne smiju privatizirati na dosadašnji način, jer bi time bio izravno ugrožen javni interes manjinskih zajednica. Zato predlažemo da se eventualnoj promjeni vlasničke strukture medija s manjinskim predznakom pristupi u duljem vremenskom roku (najmanje pet godina), do kada bi bio predložen model vlasničke transformacije koji neće značiti masovno uništavanje manjinskih medija u Vojvodini i biti prilika da pojedini privatnici izvuku još nešto koristi za sebe«, navodi se u mišljenju HNV-a.

Primjedbe na tekst imao je vijećnik *Petar Balažević*, koji smatra kako je tekst nedovoljno detaljan i da sadrži paušalne ocjene.

»U tekstu je trebalo navesti primjere iz same Strategije, tamo gdje se spominju njezine manjkavosti. Također, ovo mišljenje kao pozitivan primjer navodi Republiku Mađarsku u kojoj su neke manjinske samouprave osnivači manjinskih medija. Ali mora se imati u vidu da je Mađarska izuzetak od standarda Europske Unije u kojoj je 99 posto manjinskih medija u privatnim rukama. Time nisam

rješenje koje će dati bolji model privatizacije. Potpora države, pa i našeg manjinskog vijeća, mora ići u tom smjeru da onaj tko dobije frekvenciju mora biti dužan nastaviti s emitiranjem programa na jeziku nacionalne manjine u određenom obujmu, da suglasnost oko imenovanja glavnog urednika daje nacionalno vijeće te zajednice, da je država dužna osigurati financijsku potporu za realizaciju

odluka suspendirana te pozvao da se preispita povjerenje vijećnika Izvršnom odboru ukoliko je isti donio nelegitimnu odluku. Predsjednik HNV-a Slaven Bačić je obrazlažući suspenziju ove odluke istaknuo kako se namjena izvršenja predviđenih sredstava nije ticala obrazovanja na hrvatskom jeziku. »Meni je znakovito u ovom slučaju to što je gradska uprava, kako smo neformalno saznali, planirala da

želio reći da se zalažem za 'burazerizaciju' ili 'tajkunizaciju' manjinskih medija, ali sam za to da se izradi jedno sustavno

manjinskih programa«, kazao je Balažević.

Namjesto *Josipa Gabrića*, za članicu Odbora za službenu uporabu jezika i pisma imenovana je pravica *Ankica Jukić-Mandić* iz Novog Sada. Vijećnici su usvojili prijedlog odluke o povećanju zarade *Diane Sarić*, uposlenice u Uredu HNV-a, te prijedlog odluke o utvrđivanju iznosa regresa uposlenicima u HNV-u za godišnji odmor u 2011. godini.

TEKUĆA PITANJA

Na koncu sjednice vijećnik *Petar Balažević* izrazio je nezadovoljstvo neprovođenjem jednoglasno donesene odluke Izvršnog odbora HNV-a, da se s 50.000 dinara sufinancira odlazak 18 učenika i nastavnika iz šest subotičkih škola na izložbu »Inova mladih 2011.« u Zagrebu, za što je zahtjev uputila OŠ »Ivan Milutinović«. S tim u svezi, Balažević je zatražio obrazloženje zbog čega je ova

HNV snosi ove troškove, a ne Grad Subotica. Posebno je problematično to što se smatra da svako putovanje u Zagreb treba plaćati HNV. U tom smislu, nisam želio potpisati virman, jer to za što su tražena sredstva nije zakonska kompetencija nacionalnog vijeća«, kazao je Bačić. Na koncu rasprave sporna je odluka Izvršnog odbora glasovanjem (16 za, 2 protiv, ostali suzdržani) stavljena izvan snage.

Na inicijativu vijećnika *Petra Kuntića* vijećnici su zauzeli stajalište u kojem se ograđuju od izjave vijećnika i predsjednika Demokratske zajednice Hrvata *Đorđa Čovića* koji je u emisiji »Žene« na TV Prva srpska rekao kako predsjednik HNV-a Slaven Bačić »nije kompetentan« komentirati sporne sadržaje vezane za Katoličku crkvu i hrvatski narod emitirane u showu »Veče sa Ivanom Ivanovićem«.

D. Bačić Palković

Besplatni doktorski studiji

Imenovano je i Stručno povjerenstvo HNV-a za odabir kandidata za besplatne doktorske studije na sveučilištima u Republici Hrvatskoj za pripadnike hrvatske zajednice iz Vojvodine. Povjerenstvo čine: dr. sc. *Slaven Bačić* (predsjednik), doc. dr. sc. *Petar Vuković*, akademik prof. dr. sc. *Ivan Gutman*, doc. dr. sc. *Josip Ivanović* i dr. th. *Andrija Kopilović*.

Naime, HNV se putem inicijative obratio Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske za besplatne doktorske studije na sveučilištima u Republici Hrvatskoj, a na temelju razgovora koji su vođeni krajem prosinca 2010. godine s ministrom *Radovanom Fuchsom* i suradnicima tijekom njegova službenoga posjeta institucijama hrvatske zajednice u Srbiji.

Razlog za pokretanje ove inicijative je pomoć u kadrovskom jačanju hrvatske zajednice u Vojvodini omogućavanjem besplatnih doktorskih studija na sveučilištima u Hrvatskoj studentima hrvatske nacionalnosti iz Vojvodine. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je prihvatilo ovu inicijativu te je spremno nakon provedenoga natječaja odobriti besplatne doktorske studije za 3 odabrana i 2 pričuvna kandidata. Natječaj će biti uskoro objavljen u sredstvima javnog informiranja.

MOGUĆE NOVO KULTURNO POGLAVLJE HRVATA ZEMUNA I SRIJEMA

Šansa postoji i treba je iskoristiti

Povratom Katoličkog hrvatskog doma bilo bi uputno da Zajednica Hrvata Zemuna dobije svoj prostor u toj zgradi, naravno uz pristanak časnih sestara, da se njihov dio otkupi i sestre obeštete

Zemun se ubraja u najstarije gradove Srijema. Naselje između dviju velikih rijeka stoljećima je privlačilo ljude da u njemu žive. Grad se nalazi na križanju putova gdje se zapad susreće s istokom. U ovom gradu na Dunavu tragovi Hrvata nalaze se prije Bizanta, Ugara i Osmanlija. Nekoliko je puta rušen i paljen. Srijemska biskupija osnovana je 1129. godine, a sada je obnovljena.

Osmanlije su ga osvojile 1526. godine i ustanovili su Srijemski sandžak i Budimski ejalet, što je trajalo do 1717. godine. Porazom Osmanlija kod Beča, Slankamena, Sente i Petrovaradina, Karlovačkim mirom Srijem i Zemun pripali su Austro-Ugarskoj Monarhiji. Carica Marija Terezija obnovila je Srijemsku županiju u sastavu Kraljevine Slavonije i Hrvatske. Za vrijeme bana Josipa Jelačića Srijem i Zemun su izravno povezani sa Zagrebom. Znači od 1717. do 1918. Zemun je višenacionalni grad koji je početkom XX. stoljeća bio s hrvatskom većinom, dok sada u njemu živi približno oko 5 posto Hrvata.

HRVATSKA DRUŠTVA U ZEMUNU

U Zemunu su živjeli i djelovali mnogi znameniti Hrvati, a ovaj im je grad bio velika inspiracija. Na brdu Gardoš nalazi se milenijska kula Janka Sibinjanina po čemu je Zemun prepoznatljiv. Tu je stari park s dvjema kato-

ličkim crkvama, Kalvarija, kej s restoranom Venecija i otokom Lidom. U centru se nalazi crkva Uznesenja BD Marije, franjevačka crkva sv. Ivana Kapistrana i samostan časnih sestara koje su izgradile i gradu poklonile bolnicu koja se nalazi uz samostan. Tu je i Katolički hrvatski dom.

Kulturni život Hrvata u Zemunu nekada je bio intenzivan. Prije 160 godina zastupnik u Saboru Mato Ivić osnovao je knjižnicu i čitaonicu. U Zemunu su djelovala dva kulturno-prosvjetna društva: »Odjek« i »Rodoljub« (Društvo zemunskih obrtnika). Godine 1925. ta su se dva društva spojila u Kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav«. Kulturno-prosvjetna društva »Odjek« i »Rodoljub« rezultat su hrvatskog osvješćenja. Društvo »Tomislav« bilo je nositelj kulturnih zbivanja u Zemunu i šire, te je u sklopu društva osnovano Dioničko društvo »Hrvatski dom«. Osjećala se goruća potreba za smještajem društva. U ovoj akciji gospodarstvenici Zemuna dali su velika sredstva. Uz pomoć donatora i Katoličke crkve 1940. godine završena je gradnja zgrade u sadašnjoj Karađorđevoj ulici broj 7 u koju

se smješta Kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav«. Poslije Drugog svjetskog rata Kulturno-prosvjetnom društvu »Tomislav« nije omogućen daljnji rad. Hrvati Zemuna pred Drugi svjetski rat osnivaju Radničko sindikalno društvo »Sloga«, koje u tom Domu djeluje 15 godina. Godine 1963. godine spajanjem ostalih društava koja su postojala u Zemunu gasi se »Sloga«, a u zgradu Doma se smješta Lutkarsko kazalište »Pinokio«, koje je tamo i danas.

Deset godina časne sestre, smještene u pomoćnoj zgradi, vodile su spor da se Dom vrati ranijim vlasnicima. Ove je godine, po izjavi s. Zore, izdano rješenje o povratu imovine. Tako je Dom uz veliko zalaganje odvjetnika i sestara vraćen prijašnjim vlasnicima.

NOVO POGLAVLJE

Poslije burnih događanja 1944. godine prestao je rad kulturnih hrvatskih institucija. Šezdeset godina kasnije u Zemunu je osnovana Zajednica Hrvata Zemuna – Knjižnica i čitaonica »Ilija Okrugić«, čiji sam bio utemeljitelj i prvi predsjednik.

Zajednica je smještena u iznajmljenom prostoru Župnog ureda katoličke crkve Uznesenja BD Marije u Zemunu u dvorišnoj zgradi u stambenom prostoru.

Povratom Katoličkog hrvatskog doma bilo bi uputno da Zajednica Hrvata Zemuna dobije svoj prostor u toj zgradi. Naravno uz pristanak časnih sestara, da se njihov dio otkupi i sestre obeštete.

Tako bi zemunski Hrvati dobili ustanovu za kulturno-prosvjetni rad i druge djelatnosti u svom bivšem prostoru i nastupilo bi novo poglavlje Hrvata u Zemunu i Srijemu.

To neće biti lako postići, ali s voljom, upornošću i uz nešto sredstava to bi mogao ponovno biti kulturno-prosvjetni centar Zemuna i Srijema, a i šire. Kako to uraditi – ovisi o nama. Republika Hrvatska i Ministarstvo kulture trebaju pomoći. Hrvatska poštuje europska mjerila i pomaže sve nacionalne manjine iznad svojih mogućnosti, zato mora naći snage za Zemun i Srijem. Mi to očekujemo.

Ovakva prilika ne javlja se često! Vlak je na stajalištu i ne uskočimo li – on će otići, a ako nove šanse teško će se ponoviti.

Vlatko Rukavina

POTPORA HNV-A UREDNIŠTVU EMISIJE NA HRVATSKOM JEZIKU NA RADIO BAČKOJ

Skromna donacija za učinkovitiji rad

Slušanost naše emisije znatno je povećana, naročito kod mlađe populacije, a jedan od glavnih razloga za to je i produljenje emisije, u kojoj sada svaki slušatelj može naći nešto za sebe, kaže urednik Pavle Pejčić

Željko Pakledinac i Pavle Pejčić

Hrvatsko nacionalno vijeće darovalo je uredništvu emisije na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice«, koja se emitira na Radio Bačkoj u Baču, dva nova kvalitetna diktafona. Dar je u četvrtak, 7. srpnja, neposredno pred početak emisije, uručio tajnik HNV-a Željko Pakledinac.

»Čelnici hrvatske zajednice početkom prosinca prošle godine posjetili su općinu Bač i razgovarali s predsjednikom općine mr. Tomislavom Bogunovićem, a poslije toga susreta mnoge su stvari za našu zajednicu krenule nabolje. Jedan od rezultata razgovora je produljenje trajanja ove emisije, koja je namijenjena za sve pripadnike hrvatske zajednice, s jednog na dva sata, a čija je realizacija započela već u petom mjesecu. Dobivanjem još jednog sata nastala je mogućnost boljeg osmišljavanja programskih sadržaja i uvođenja novih rubrika, čime je ova emisija dobila na značaju i postala slušanija«, kazao je ovom prigodom Pakledinac te je dodao: »Upravo sam uredniku emisije, u ime HNV-a i njegovog predsjednika dr. Slavena Bačića, uručio skromnu donaciju u obliku dva diktafona namijenjena za lakši i učinkovitiji rad redakcije. Pokraj ovoga, HNV i dalje pokriva troškove putovanja djelatnika emisije, na mjesečnoj razini, a

ovo u svakom slučaju nije završetak potpore, jer ćemo se truditi da toga bude još.«

SLUŠANOST EMISIJE POVEĆANA

Urednik emisije Pavle Pejčić, u razgovoru s tajnikom HNV-a, iznio je i niz svojih zapažanja i postavio nekoliko pitanja:

»Naši razgovori s predstavnicima HNV-a i hrvatskih kulturnih udruga naše općine, započeti prošle a nastavljeni ove godine, doveli su do ostvarenja svega što je dogovoreno, a prije svega, došlo je do produljenja emisije. Koncem ovoga mjeseca naša emisija puni 6 godina svoga postojanja. U početku smo dobivali sredstva samo od Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, a u posljednje vrijeme pomoć nam pruža i HNV, što će se, nadamo se, i dalje nastaviti. Mi smo druga radijska emisija na hrvatskom jeziku u Vojvodini, odmah iza Radio Subotice, na što smo osobito ponosni. Slušanost naše emisije je znatno povećana, naročito kod mlađe populacije, a jedan od glavnih razloga za to je i produljenje emisije, u kojoj sada svaki slušatelj može naći nešto za sebe. Ova se emisija sluša i u našoj matičnoj zemlji, a putem interneta čak i u Kanadi, te bi bila

velika šteta da joj se ne pruža potrebna potpora. Zato ovaj dar HNV-a djeluje vrlo poticajno, a poboljšat će i funkcioniranje emisije, jer s dobrim tehničkim pomagalima i stručnom literaturom lakše ćemo provoditi svoju zadaću«, rekao je Pejčić.

POMOĆ KULTURNIM UDRUGAMA

U nastavku emisije Željko Pakledinac je odgovarao uredniku na postavljena pitanja i iznio još nekoliko podataka o aktualnostima u hrvatskoj zajednici u Vojvodini:

»Novi saziv HNV-a primjer je kako svi dijelovi gdje žive pripadnici naše zajednice mogu biti teritorijalno zastupljeni. Na taj su način ljudi u Subotici upoznati i s problemima s kojima se mi suočavamo u ovome kraju. U proračunu HNV-a za 2011. godinu predviđeno je da po prvi puta ova emisija dobije financijsku potporu i, kako je odlučeno, ove je godine za rad emisije odobreno 100.000 dinara. Novi saziv HNV-a donio je dosta novoga i pozitivnoga. Po prvi puta predviđena je i pomoć kulturnim udrugama u iznosu od 2 milijuna dinara, a upravo je prvi dio podijeljen udrugama temeljem natječaja. Doduše, ti iznosi nisu veliki – kreću se od 20 do 30 tisuća dinara, s obzirom na to da je čak 40-ak udruga apliciralo sa znatnim brojem projekata. Na sastanku u Veleposlanstvu RH u Beogradu obaviješteni smo kako će od sada i naša matična država financijski pomagati udrugama, onda i ta sredstva od HNV-a nisu beznačajna. Nakon godišnjih odmora HNV će raspisati natječaj za drugu polovicu godine«, završio je svoje izlaganje Pakledinac. On je iskorištio prigodu unaprijed čestitati 6. obljetnicu uredniku i ekipi emisije Zvuci bačke ravnice te izrazio želju da ona i dalje opstane i jednoga dana, možda,

postane dio svakodnevnog programa na Radio Bačkoj. Urednik Pejčić je na koncu emisije u ime svoje male ekipe pozdravio sve u HNV-u i zahvalio im na onome što su učinili za ovu emisiju i hrvatske udruge na ovom prostoru.

OSTVARUJE SE SVE ŠTO JE DOGOVORENO

U kontekstu zaključaka koje su donijeli predstavnici hrvatskih kulturnih udruga općine Bač, čelnici HNV-a i uredništvo emisije na hrvatskom jeziku, može se ustvrditi kako se ostvaruje sve što je dogovoreno. Pokraj tamburaške glazbe i ispunjavanja glazbenih želja slušatelja, ravnopravno se realiziraju i ostale rubrike iz područja informiranja, kulture, jezika i obrazovanja. U ovoj je emisiji, koju smo skupa slušali, bio i jezični savjetnik, izvješće o djeci iz Plavne koja su se vratila s ljetovanja na moru i onima iz Vajske koja su još u Novom Vinodolskom, a kojima je to bila svojevrsna nagrada za učenje hrvatskoga jezika, te intervju s predsjednikom općine Bač, koji je nedavno otvorio kupalište na jezeru Provala. Za pohvalu je što je bilo riječi i o *Beli Duranciju*, povjesničaru umjetnosti rođenom u Baču, koji je ovih dana proslavio 80. rođendan. Mogli su se čuti i stihovi *Ljiljane Tadijan* iz Sonte, što svjedoči o značaju ove emisije ne samo u okolici Bača, nego u cijelom Podunavlju, pa i mnogo šire. U ovoj emisiji ipak nije bilo mjesta za *Matiju Evetovića*, *Tinu Ujevića*, *Ljudevita Gaja*, *Miroslava Krležu*, čije su obljetnice ovih dana bile u fokusu kulturnih zbivanja, ali i to ide u prilog potrebe temeljite pripreme ovakvih emisija, kojima se želi čuvati, razvijati i njegovati kultura, duhovnost i identitet jednoga naroda, čiji su velikani često bili zanemarivani i prešućivani.

Zvonimir Pelajić

DR. DINKO ŠOKČEVIĆ, RAVNATELJ INSTITUTA ZA SLAVISTIKU I PROČELNIK ODSJEKA ZA KROATISTIKU U PEČUHU

Želimo intenzivirati kulturnu i znanstvenu suradnju

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Dinko Šokčević rođen je 1960. u Baji. Školovao se u Budimpešti. Kao stipendist upisao je studij jugoslavenskih jezika i književnosti u Novom Sadu. Godine 1981. prešao je u Zagreb i na Filozofskom fakultetu upisao povijest umjetnosti i arheologiju. Diplomirao je 1986. Godine 1990. zaposlio se kao novinar u Narodnim novinama, tadašnjem zajedničkom tjedniku Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj. Iste je godine počeo predavati na Katedri za povijest Sveučilišta »Janus Pannonius« u Pečuhu u okviru seminara za balkanistiku, prvo kao gost-predavač, a od 1991. kao asistent na Katedri za hrvatski jezik i književnost, gdje i danas predaje povijest i kulturnu povijest Hrvata. Paralelno je nastavio predavati i povijest i kulturnu povijest Balkana na Katedri

za povijest. Godine 1999. na Sveučilištu »Janus Pannonius« u Pečuhu obranio je doktorsku disertaciju iz povijesnih znanosti pod naslovom »Slika Mađara kod Hrvata u razdoblju od 1861. do 1918. godine«. Danas je ravnatelj Instituta za slavistiku i pročelnik Odsjeka za kroatistiku u Pečuhu. Glavno područje interesa dr. Šokčevića je povijest Hrvata-Bunjevaca u Baji i Bačkoj, odnosno mađarsko-hrvatski odnosi u XIX. i XX. stoljeću, o čemu smo i razgovarali s njim.

HR: Kako sebe nazivaju bački Hrvati u vrijeme dolaska na ove prostore?

Isključivo u svim našim izvorima tadašnjim koje pišu plemići, franjevci ili građani, naši preci sebe označavaju kao Dalmate ili kao Ilire, a kad se radi o hrvatskim tekstovima, a ne latinskim, onda se jezik naziva terminom

ilirčki. Ime Bunjevac se spominje u pismu don *Šimuna Matkovića* Kongregaciji za vjetrovjesništvo u Rimu 1622. godine, koje se u prijepisu čuva u vatikanskom arhivu, ali poslije se to ime vrlo rijetko javlja u pisanim izvorima.

HR: Kako je došlo do promjene nacionalnog imena i uvođenja termin Bunjevac?

Sve do XIX. stoljeća, do hrvatskog pokreta ilirizma, u našim knjigama, dokumentima, koristi se naziv Ilir ili Dalmata. Budući da je došlo do oštrog sukoba između Mađara i Ilira, ilirsko je ime postalo mrsko u ušima Mađara i kada je biskup *Ivan Antunović* pokrenuo svoj nacionalni preporod za bunjevačke i šokačke Hrvate onda je on, baš zato da ne izaziva Mađare, počeo koristiti te lokalne etnonime Bunjevac i Šokac. Ti etnonimi su se do tada koristili samo

na selu, ali u gradovima ne, i u stvari su vrlo vjerojatno imali pogrdno značenje, samo se na to polako zaboravljalo.

HR: Raširen je stereotip o bunjevačkim Hrvatima da su isključivo paori, međutim u vašim istraživanjima otkrivajte da to nije bilo tako?

Uopće nije bilo tako jer kada naši preci stižu na ove prostore obnavljaju gradove Baju, Sombor i Suboticu, ali i Segedin u kojem je također bilo Dalmata. U to su vrijeme koristili za sebe naziv *Natio Dalmatica* što jasno upućuje na njihovo porijeklo, jer je prapostojbina bunjevačkih Hrvata u nekadašnjem Kliškom sandžaku, što je zapravo područje kopnene Dalmacije i djelomično jugozapadne Bosne i zapadne Hercegovine. Dakle, to je zapravo područje antičke provincije Dalmacije i otud naziv Dalmata, a što Dalmata

Nacionalnu integraciju bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima dvije su činjenice ometale. Naime, postojale su i druge

težnje za integriranjem tih malih hrvatskih skupina, i to s jedne strane od strane Mađara, a s druge od strane Srba

znači dovoljno je pogledati drugo izdanje riječnika *Fausta Vrančića* gdje on jasno piše da Dalmata, Dalmatia znači Hrvat, Hrvatska. I Ilir znači isto to, a djelomično je malo šire, jer je već u XVII. stoljeću Vatikan, odnosno Katolička crkva, naziv Ilir koristila kao šire slavensko ime.

HR: Iako se bavite problematikom koja je značajna za povijest i kulturnu povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata u Podunavlju, vaša su djela u Vojvodini poznata tek malom krugu ljudi i teško je doći do vaših knjiga. Kada ćete se šire predstaviti javnosti i kako se može doći do vaših knjiga?

Nadam se da ću imati drugo izdanje svoje knjige o slici Hrvata kod Mađara i Mađara kod Hrvata, koja je izašla u Zagrebu i već smo planirali promociju u Subotici. Međutim, knjiga je rasprodana i nakladnik želi tiskati drugo izdanje, ali samo uz uvjet da dopišem još dva poglavlja. I mogu vam obećati – čim izađe iz tiska ta moja knjiga odmah ćemo je predstaviti u Subotici.

HR: Tom knjigom razbija te stereotipe o tome kako su između Hrvata i Mađara kroz povijest postojali stalni zategnuti odnosi i sukobi?

U toj knjizi sam lijepo ukazao na činjenicu da je to mit o stalnoj zavađenosti između Hrvata i Mađara. Uopće nije bilo tako. Zapravo je taj mit, stereotip, nastao u XIX. stoljeću kada su stvarno postojali sukobi između Hrvata i Mađara, ali prije XIX. stoljeća, čak i ako je bilo nekih čarki između hrvatskog i ugarskog plemstva, suradnja je bila znatno važnija. Postojala je jaka međusobna suradnja i bila je puno važnija od eventualnih sukoba. Zapravo možemo reći da je Hrvatska imala svoju izraženu autonomiju unutar hrvatsko-ugarske državne zajednice

kroz cijeli srednji vijek i kroz cijeli rani novi vijek. Do oštrijih sukoba došlo je tek u XIX. stoljeću.

Hrvatska je zapravo imala sve značajke državnosti unutar hrvatsko-ugarske državne zajednice. Imala je i zakonodavnu vlast – svoj sabor, a isto tako je imala i svoju autonomnu vladu. Hrvatski sabor i hrvatski ban su i u srednjem vijeku i u ranom novom vijeku praktički samostalno upravljali Hrvatskom, barem što se tiče unutarnjih poslova. To je bila vrsta državne unije, gdje je bilo zajedničkih poslova, ali bilo je i autonomije.

HR: Jedina sporna osoba je ban Jelačić?

Ban Jelačić je zapravo simbol sukoba u XIX. stoljeću, ali zapravo treba poći od nastanka nacionalnih pokreta i nacionalnih ideja, jer u tom stoljeću nacionalna ideja prevladava u cijeloj Europi. I naravno, kada se nacionalne države žele stvoriti na istom prostoru, onda neminovno dolazi do sukoba. Veliko je pitanje je li se mogao izbjeći sukob ili ne. Po mom mišljenju ne. Devetnaesto stoljeće zapravo teži za stvaranjem što većih državnih cjelina i Mađari su tada uzeli francuski model centralizirane nacionalne države i po francuskom modelu može postojati samo jedan politički narod u cijeloj državi. U doba ilirizma zapravo je do sukoba između Hrvata i Mađara došlo iz tih razloga. Kasnije su Mađari shvatili da su pogriješili i nakon 1848. godine, poslije razdoblja habsburškog apsolutizma, zato dolazi do sklapanja hrvatsko-ugarske nagodbe. Druga je stvar koliko su Hrvati bili zadovoljni nagodbom i koliko nisu, ali nagodba je ipak stvorila okvire da se položi temelji hrvatske nacionalne države. Upravo u doba dualizma izgradila se kulturna autonomija Hrvatske – školstvo, uprava, sudstvo,

autonomija znanosti. U to doba stvaraju se najvažnije nacionalne kulturne i znanstvene institucije. Dakle, to je razdoblje vrlo važno za razvoj hrvatske nacije, a isto tako nije slučajno i da nacionalna integracija bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima započinje upravo u to doba, jer je sam Ivan Antunović bio povezan sa *Strossmayerom* i sa Zagrebom.

HR: Pojasnite nam pojam i proces nacionalne integracije. Suvremene nacije su istodobno i politički pojam, a ne samo kulturni. Naravno, postoji slična ili zajednička kultura kao podloga. Ne može se bilo tko, nego kako integrirati, nego su integracije uspješne prvenstveno među pripadnicima iste vjere ili iste kulture. Tako je i hrvatska nacionalna integracija bila uspješna kod svih onih hrvatskih etničkih skupina koje su se odvojile u tursko doba od hrvatskog etničkog prostora, ali su sačuvale svoju kulturu i svoju vjeru. Dakle, kad započinje hrvatska nacionalna integracija izvan Hrvatske to je doba Ivana Antunovića, ali mogu spomenuti i sličan proces kod gradišćanskih Hrvata, koji također kreće krajem XIX. stoljeća. Taj je proces mogao biti upravo zbog toga uspješan, jer su postojali ti preduvjeti. Druga je stvar da su nacionalnu integraciju bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima dvije činjenice ometale. Naime, postojale su i druge težnje za integriranjem tih malih hrvatskih skupina i to s jedne strane od strane Mađara, a s druge od strane Srba. Dakle, zapravo na ovim prostorima se sukobljavaju tri integracijska procesa – hrvatski, koji zapravo želi vratiti te odvojene ili odsječene skupine, dakle želi reintegrirati, postoji onda mađarska nacionalna integracija koja želi pomađariti te skupine, i postoji treća, to je srpska varijanta, koja ih, pak, po tezi *Vuka Stefanovića*

Karadžića, želi integrirati kao Srbe katolike. Međutim, postoji jedna međufaza, a to se vrlo jasno vidi krajem XIX. stoljeća i kod Mađara, ali počinje se nazorati i kod nekih srpskih političara, da ne žele izravno integrirati Bunjevce u svoj korpus, nego naglašavaju njihovu zasebnost i odvojenost od hrvatstva. Jer vrlo dobro znaju, a to se inače u nekim mađarskim izvorima jasno i vidi, a Srbi preuzimaju istu taktiku od Mađara, da ako se odvoje od Hrvata onda ih je lakše asimilirati. Krajnji cilj je dakle asimilacija, a ne nekakva pomoć njihovoj zasebnosti.

To je biskup Ivan Antunović vrlo dobro znao kada je pokrenuo Bunjevačke i šokačke novine i kad je napisao svoju Razpravu – prvi pregled povijesti bunjevačkih i šokačkih Hrvata na ovim prostorima na jeziku njima razumljivom. Naime, u XVIII. stoljeću takva djela su pisana na latinskom. Dakle, kad je to napisao onda je vrlo dobro znao zašto to piše i u Razpravi je stavio veliki naglasak na prapostojbinu bunjevačkih Hrvata i vrlo je jasno odredio da se radi o takvom prostoru koji je i dan-danas hrvatski etnički prostor. Dakle da se radi o području kopnene Dalmacije i djelomično jugozapadne Bosne i zapadne Hercegovine. Osim toga, Antunović se u svom djelu na početku trećeg poglavlja, da ne bude zabune, i sam izjasnio kao Hrvat, i to lijepim riječima kojima je naglasio i svoju emotivnu vezanost za hrvatski etnički korpus. Ovo je biskup Antunović učinio u prvoj rečenici III. poglavlja svoga djela, što vrijedi citirati: »Na svakom polju, koje su poslie nesretnog mohačkog poraza snova zasjeli Slaveni, gdi god bilo Srbah, tamo je u većem ili manjem broju bilo također i Bunjevcah i Šokacah, ili kako se danas volimo nazivati, Hrvatah.«

HR: Često se spominje i Blaško Rajić u ovome kontekstu.

Blaško Rajić je imao vrlo jasan nacionalni razvoj i krajem tri-desetih godina se otvoreno i nedvosmisleno izjašnjava kao Hrvat.

HR: U svojim djelima govorite i o perspektivama samostalnih bunjevačke subetničke skupine.

Upravo je Ivan Antunović bio uvjeren da Bunjevci unutar hrvatskog korpusa mogu čuvati svoje tradicije, mogu negovati svoju kulturnu baštinu, ali istodobno kao dio šireg hrvatskog korpusa dobivaju nove bogate kulturne sadržaje. Dakle, on je bio toga sasvim svjestan i zato je svoj jezik prilagodio zagrebačkoj jezičnoj školi itd. U početku je bilo, naravno, kod starije generacije otpora i iste takve procese možemo pratiti kod Mađara – recimo u Erdelju kod Sekelja i Čangova. I oni u početku, pogotovu starije generacije, ne prihvaćaju tek tako lako da su pripadnici mađarskog naroda. Ali u XIX. stoljeću taj se proces brzo odvijao kod njih, jer ipak su bili u malo lakšoj situaciji u tom smislu što su imali na protivničkoj strani samo Rumunje. Dakle rumunjski nacionalizam je htio odvojiti Sekelje i Čangove od Mađara, ali to je jedan sasvim drugi jezik. Situacija u slučaju bunjevačkih i šokačkih Hrvata je takva, da su samo Mađari bili na jednoj strani sa svojim integracijskim ili asimilacijskim namjerama, onda bi ipak bilo nešto lakše, ali za Bunjevce i Šokce je bilo puno opasnije u tom smislu što je ipak srpski jezik sličan i njihove namjere nisu bile toliko jasne. Kada su recimo srpski političari htjeli pretvoriti Bunjevce i Šokce u katoličke Srbe onda je bilo otpora, zato je jedna druga struja shvatila da ono što su Mađari radili možda ima više mogućnosti i više uspjeha može biti na tom planu, ako se naglašava njihova odvojenost od hrvatstva. Između dvaju svjetskih ratova kada je jedna struja kod Srba

htjela nasilno direktno posrbiti Bunjevce i Šokce a druga struja indirektno, te dvije struje su onda međusobno gasile učinak. A naravno, između dvaju svjetskih ratova i iz drugih političkih i socijalnih razloga Hrvatska seljačka stranka je bila vrlo popularna ovdje i samo postojanje HSS-a na ovim prostorima je predstavljalo i širenje hrvatske nacionalne ideje.

HR: U Mađarskoj je po drugi put odbijena bunjevačka inicijativa, može li se govoriti o postojanju bunjevačke dijas-pore kako se ovdje govori?

Upravo zahvaljujući odluci mađarskog parlamenta ta dijas-pora službeno ne može postojati i jasno, nema tu nikakve dijas-pore. Kod nas u Mađarskoj je takva situacija da bunjevački i šokački Hrvati koji govore jezik svojih predaka većinom surađuju sa svojim hrvatskim samoupravama, sa Savezom Hrvata u Mađarskoj i šalju svoju djecu u hrvatske škole. Tu nema problema. Uglavnom najviše uspjeha ova inicijativa ima među pomađarenim Bunjevcima koji ne znaju ništa o svojoj prošlosti, naravno Antunovića ne mogu čitati jer ne znaju više niti jezik,

a dobivaju takve informacije iz Srbije o svojoj prošlosti koje ne odgovaraju činjenicama.

HR: Koji je onda motiv pokretanja ove inicijative?

Pa naravno, što se tiče pokretača jasno je da ako netko osnuje nacionalnu samoupravu za to ima dosta i financijskih sredstava, dakle tu motivaciju ne možemo isključiti. A kod ovih drugih, kod potpisnika te inicijative mislim da postoji nekakva nostalgija za bunjevačkim folklorom i jednom vrstom tradicionalne kulture i onda na temelju te nostalgije oni bez ikakvog

Svakako želimo intenzivirati tu suradnju i bit će to planska suradnja. Vrlo je važno i Hrvatima u Mađarskoj da imaju kontakte sa svojom najbližom braćom s ove strane granice. Vrlo je važno izmjenjivanje i rezultata znanstvenih istraživanja, ali isto toliko je vrlo važna kulturna suradnja, jer u toj suradnji jačaju ljudski kontakti, a to je vrlo bitno da se te dvije tianonskom granicom odvojene zajednice ponovno u duhovnom smislu spoje.

HR: S obje strane granice prisutno je i nezadovoljstvo odnosom matične države prema svojim manjinama...

Na žalost, mi ovdje, Hrvati u Mađarskoj i Vojvodini, imamo jedan vrlo težak problem. Naša matična država, odnosno javnost naše matične države, vrlo malo zna o nama. Pogotovu Hrvati u Mađarskoj to često znaju zamjeriti Zagrebu, jer vide kako Mađari skrbe o Mađarima izvan granica. Mađarska država vrlo mnogo sredstava daje za održavanje kulturnog, znanstvenog, pa čak i gospodarskog života mađarskih manjina izvan granica, a naravno to Hrvati u Mađarskoj vide, toga su svjesni i mogu usporediti koliko Hrvatska skrbi, odnosno ne skrbi, o svojim manjinama izvan granica. Trebamo stoga prvo prikazati sebe na adekvatan način javnosti matične države i trebamo pokazati hrvatskoj javnosti da mi predstavljamo zapravo veliku vrijednost za cjelokupno hrvatstvo. Dakle, ono što mi ovdje radimo na ovim prostorima izvan Hrvatske to obogaćuje hrvatsku kulturu, ali ne samo kulturu, nego možemo biti i od konkretne pomoći svojoj matičnoj državi. Ono što mi radimo na području znanosti, kulture i gospodarstva – to zapravo jača cjelokupni hrvatski korpus. To su Mađari shvatili i danas već nema mađarske književnosti izvan granica ili mađarske kulture izvan granica, jer su se u duhovnom i kulturnom smislu Mađari već uspjeli ujedinili.

povijesnog znanja kažu da nisu to što je biskup Antunović mislio i bez poznavanja prošlosti postaju lakim plijenom.

HR: Bajska čitaonica slavi 100 godina osnutka. Živi li danas?

Bajska će čitaonica sada, nadam se, oživjeti jer su svi ti pravni problemi regulirani. Naravno, sada treba ponovno obnoviti zgradu, ali mislim da će sad ipak sve biti u redu.

HR: Intenzivira se suradnja između Hrvata s obiju strana granice. Postoje li neki planovi na kojim poljima će se odvijati suradnja?

MEĐUNARODNI FESTIVAL MARIJANSKOG PUČKOG PJEVANJA U BAČKOM MONOŠTORU

foto: Marija Mučalov

Ljubav pjesmom i molitvom iskazana

Tema ovogodišnjeg pjevanja bile su marijanske uskrсне pjesme

Početak Međunarodnog festivala marijanskog pučkog pjevanja u Bačkom Monoštoru, u subotu 9. srpnja, u crkvi sv. Petra i Pavla u Bačkom Monoštoru, obilježila su djeca KUDH-a »Bodrog« pjesmom »Evo nas pred tobom Marijo«. Nazočne su pozdravili potpredsjednica KUDH-a *Anita Dipanov* i domaćin, župnik vlč. *Goran Vilov*.

Na festivalu su nastupile skupine: HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, Djevojačka vokalna grupa »Musica viva« iz Svetozara Miletića, KUD »Seljačka sloga« iz Gajića – Republika Hrvatska, Mađarski zbor crkve sv. Petra i Pavla iz Bačkog Monoštora, Hrvatska kulturna pjevačka udruga »Zora« iz Vajske, Muški oktet VIS »Tekije« iz Petrovaradina, Ženski pjevački zbor »August Šenoa« iz Pečuha – Republika Mađarska i domaćini KUDH »Bodrog«.

Tema ovogodišnjeg pjevanja bile su marijanske uskrсне pjesme, kroz koje su sudionici i gosti imali priliku unutar tajne Isusova uskrsnuća prohodati

ti zajedno s Marijom put od križa na Golgoti do vječne slave Njenog Sina na nebu. Čule su se pjesme kao što su: »Bogorodice Djevo«, »Veliko je sad veselje«, »To je mir kao rijeka«, »Lijepa si lijepa, Djevo Marijo«, »Isus je uskrsnuo«, »O, Tekijska Gospo sveta«, »Pisma od svete krunice«, »Veseli se, o Marijo«...

ŠTOVANJE OD DAVNINA

U crkvi sv. Petra i Pavla okupili su se mnogobrojni štovatelji presvete Djevice Marije, zaštitnice ovog sela. Organizator festivala je Kulturno-umjetničko društvo Hrvata »Bodrog«, koje u sklopu očuvanja šokačke tradicije njeguje i pučke pjesme posvećene Gospi. Na pitanje kako je došlo do ideje da se organizira ovakav festival, novoizabrani predsjednik KUDH-a *Željko Šeremešić* kaže:

»Potreba da se na ovakav način izražava zahvalnost i uzdanje u Gospu, proizašla je iz činjenice da Monoštorci od davnina štiju presvetu Djevicu Mariju i svoju ljubav i vjeru u nju iskazuju, kako u

molitvama, tako i kroz pučke pjesme. Kao dobar način da se ovakve pjesme, koje se pjevaju karakterističnim šokačkim dijalektom, očuvaju od zaborava, odlučeno je da se organizira manifestacija na kojoj će se osim monoštorskih, pjevati i pjesme posvećene Gospi i iz drugih krajeva. Ovo je način da se slavljenje Djevice Marije prenese i na djecu, ukazujući im na važnost vjere, nematerijalnih vrijednosti i sam način života koji je protkan ufanjem u Gospu.« U svezi s festivalom nastavlja: »U organiziranju ovog festivala, kroz godine rada trudimo se imati sve veći broj izvođača, naravno vodeći opet računa i o kvaliteti izvedbi, a drago nam je da nam se prijavljuju skupine iz različitih krajeva zemlje, kao i iz našeg susjedstva. Trudimo se biti dobri domaćini, kako izvođačima, tako i zvaničnicima koji su redovito gosti festivala.«

Kako bismo na pravi način približili svima razloge ovakvog štovanja Djevice Marije, potrebno je samo ukazati na činjenicu da je tijekom Drugog

svjetskog rata Monoštoru prijetila opasnost da bude uništen u ratnim strahotama. Tadašnji župnik vlč. *Matija Zvekanović* pozvao je vjernike da se mole cijelu noć Dragoj Gospi za spas od stradanja. Molilo se do jutra u crkvi, s velikom vjerom i predanošću, a Gospa je sačuvala selo, koje je ostalo netaknuto, ratna strategija se promijenila u posljednjem trenutku. Tada je dan zavjet da će se svake godine, 13. listopada, vjernici okupljati u podne na svečanoj misi, u znak zahvalnosti svojoj zaštitnici. I danas se svečano obilježava ovaj dan i poštuje zavjet, a 13. listopada naziva se i Zavitnim danom. Bački Monoštor se također naziva i Marijinim selom.

NIT KOJA POVEZUJE

Među uzvanicima na ovogodišnjem festivalu bio je i *Filip Damjanović*, ministar savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu, koji je o manifestaciji rekao: »Ovakva manifestacija, kao i manifestacije sličnog karaktera, koje nose obilježja kulturnog identiteta i tradicije određenog naroda, prelijepa su dešavanja, koja u današnje vrijeme globalizma i komunikacija pružaju priliku ljudima komunicirati međusobno direktnim kontaktom, kroz zajedničku nit koja ih povezuje – a to je u ovom slučaju pobožnost prema Majci Božjoj, koja je utkana u tradiciju hrvatskog naroda. Zbog postojanja velikog broj svetišta koja vjernici rado i masovno posjećuju, nije ni čudno da postoji ovoliki broj marijanskih pjesama, koje se pjevaju iz cijelog srca.« Također, ukazao je na potrebu očuvanja nacionalnog identiteta u svakoj riječi i djelu, u susret nadolazećem popisu stanovništva, jer put prema ujedinjenoj Europi upravo se zasniva na međusobnom poštovanju, toleranciji i uvažavanju svih naroda koji u njoj žive.

Nakon službenog dijela festivala, domaćini su organizirali i druženje uz glazbu i večeru za sve goste.

Zdenka Mitić

INICIJATIVNI ODBOR GRAĐANSKE ORIJENTACIJE IZNIO JAVNOSTI PRIJEDLOGE ZA VRAĆANJE STARIH I POSTAVLJANJE NOVIH SPOMENIKA U SOMBORU

Grijesi prošlosti konačno se mogu ispravljati

Spomenik Svetog trojstva

Pokretači ideje smatraju da su spomenici prošlosti odraz jednog vremena, odnosa i shvaćanja zasluga ili časti onima kojima su namijenjeni, stoga su generacije koje su potom dolazile trebale, kao civilizirano društvo, te spomenike poštovati, a ne kao neke iz ideoloških, nacionalističkih, pa i necivilizacijskih, odnosno primitivnih pobuda rušiti, oskvrnuti ili zapustiti

menik snimatelju, redatelju i producentu *Ernestu Bošnjaku*, kao i istaknutom vojvođanskom akademiku, književniku, uredniku i prevoditelju *Janošu Hercegu*. Prioritet je vraćanje spomenika Svetog Trojstva koji se nekada nalazio na istoimenom trgu, danas poznatijem kao Čelavi trg, nazvan u narodu tako upravo zbog uklanjanja ovog spomenika. Četvrti spomenik za koji odbor smatra da bi mu se trebala posvetiti pažnja je već postojeći Muzej Batinske bitke. Ovaj muzej žele revitalizirati, ali i unijeti u njega novi sadržaj. Muzejski kompleks nalazi se uz

»Smatram da će sljedeći mandat Gradskog vijeća to realizirati, jer će pritisak građanstva biti svakim danom sve veći. U tom će pravcu reagirati i vlasti Sombora, odnosno povjerenstvo za postavljanje spomenika. Prvi spomenik koji bismo htjeli vratiti je spomenik Presvetom Trojstvu i to je naš prioritet. Povjerenstvo Skupštine grada treba tijelima vlasti, odnosno Gradskom vijeću iznijeti prijedlog u svezi s pogodnom lokacijom i umjetničkim parametrima, ali ono ne odlučuje o postavljanju spomenika«, kaže Mata Matarić.

Prioritet spomenik Svetog Trojstva

Spomenik Presvetom Trojstvu prvi je spomenik u Somboru, postavljen 1774. godine. Podignut je u ime svih građana koji su preživjeli nezapamćenu kugu koja je pustošila Somborom. Podržale su ga sve relevantne vjere i bio je simbol grada. Bio je to kameni spomenik raskošne arhitekture i umjetničke klesarske vještine koji je dominirao središtem Trga Presvetog Trojstva, ali i središtem grada Sombora. Komunističke su ga vlasti srušile 1947. godine, a gradske vlasti od tada nastoje estetski i funkcionalno riješiti ovaj prostor, ali bezuspješno. Tu su svojevremeno postavljane fontane, sadena raznorazna stabla, a u jednom razdoblju trg je bio i parkiralište za vozila. Danas je ovaj prostor prazan, odnosno »čelav«, kako su ga nazvali sami građani. Inicijativni odbor stoga ovaj spomenik uzima za prioritet.

USomboru je Inicijativni odbor Građanske orijentacije javnosti predstavio prijedlog za vraćanje spomenika uklonjenih iz političkih ili drugih razloga, kao i za podizanje novih koji su od značaja za grad Sombor. Inicijativni odbor sastavljen od pojedinaca pripadnika različitih naroda, smatra da je demokratizacija Srbije dostigla stupanj kada se grijesi prošlosti konačno mogu ispravljati, te da se mogu vratiti porušeni spomenici iz bliže i daljnje prošlosti, a s druge strane, sve su prisutnije sužene ideološke inicijative za postavljanje i vraćanje spomenika.

Postojeće povjerenstvo Skupštine grada, zbog nejasno definiranog načina rada nema kriterija, osim skulpturalnog i eventualno ambijentalnog, po kojima bi moglo odrediti prioritete i opravdanost razmatranih zahtjeva.

ISKRIVLJENA SLIKA PROŠLOSTI

Pokretači Inicijativnog odbora smatraju da su spomenici

prošlosti odraz jednog vremena, odnosa i shvaćanja zasluga ili časti onima kojima su namijenjeni, stoga su generacije koje su potom dolazile trebale, kao civilizirano društvo, te spomenike poštovati, a ne kao neke iz ideoloških, nacionalističkih, pa i necivilizacijskih, odnosno primitivnih pobuda rušiti, oskvrnuti ili zapustiti. Odbor u priopćenju napominje kako postoje povijesni događaji ili zaslužni pojedinci koji nisu zabilježeni, koji jednostavno nisu imali podršku vremena kada su bili aktualni, bilo iz subjektivnih ili objektivnih razloga, a gledano s povijesne distance imaju pravo postavljanja, odnosno postojanja. Stoga se žele postaviti što objektivniji kriteriji i predlagati prioritete vraćanja, odnosno postavljanja novih spomenika. Pri tome su se članovi Inicijativnog odbora držali stavki koje su od značaja za grad Sombor, od građanskog i višenacionalnog značaja i značaja za postojeće nacionalne zajednice u gradu.

Novi spomenici koji se žele postaviti u Somboru su spo-

samu rijeku Dunav, 5 kilometara od Republike Mađarske i neposredno do graničnog prijelaza s Republikom Hrvatskom uz mogućnost pristajanja dunavskih kruzera.

UPORIŠTE KOD »STARIH« SOMBORACA

Jedan od članova Inicijativnog odbora je i *Mata Matarić*, predsjednik HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora. On je optimističan kada se govori o ostvarenju prijedloga o podizanju, odnosno revitalizaciji spomenika.

Članovi Inicijativnog odbora kažu kako imaju uporište kod samih građana, prije svega »starih« Somboraca – poznavatelja povijesti ovog grada, koji neovisno o pripadnosti raznim kulturama, konfesijama i nacionalnim cjelinama smatraju realnim i opravdanim iznesene prioritete. Ali tu nije kraj. U budućnosti žele nastaviti s novim prijedlozima, ali u ovom momentu smatraju da predloženi spomenici trebaju naći opću društvenu podršku, kako bi se što prije moglo krenuti u realizaciju prijedloga.

Zlatko Gorjanac

Novi investitor i nova afera

Jednoglasnom odlukom vijećnika Skupštine grada njemačkom proizvođaču i distributeru auto-dijelova ContiTech odobreno je vlasništvo nad 4,3 hektara bez naknade u industrijskoj zoni u Malom Bajmoku na kojemu će ovaj investitor graditi tvrtku površine 6000 četvornih metara. ContiTech je dio koncerna Continental, ukupna vrijednost investicije je 10 milijuna eura, a do travnja sljedeće godine investitor će izgraditi proizvodnu halu za auto dijelove i sukcesivno tijekom pet godina uposliti 295 radnika.

Na izvanrednoj sjednici Skupštine grada, održanoj u petak, 8. srpnja, osim ovoga vijećnici su većinom glasova usvojili i izmjenu ovogodišnjeg programa rada Direkcije za izgradnju grada, kojom se, na temelju rebalansiranog gradskog proračuna, predviđa oko 184 milijuna dinara više za programe razvoja grada. Povod za polemiku kod ove točke dnevnog reda bilo je smjenjivanje i otpuštanje s posla *Miroslava Evetovića*, koji je bio uposlen u Direkciji i do travnja je bio i vijećnik DS-a u Skupštini grada. Evetović je podijelio otvoreno pismo vijećnicima i novinarima u kojemu tvrdi kako je bez vijećničkog i radnog mjesta ostao na inzistiranje gradonačelnika *Saše Vučinića* i još nekoliko ljudi iz DS-a, zbog toga što se odazvao pozivu MUP-a i iznio podatke o izvjesnim djelima pojedinih ljudi na javnim dužnostima. U izjavi za beogradski list *Danas* Miroslav Evetović kaže kako MUP već nekoliko mjeseci vodi istragu o gospodarskom kriminalu u javnim i komunalnim poduzećima, a u koji su upletene i osobe na visokim dužnostima u gradu, te da je nakon njegove izjave, odnosno nakon praćenja njegove elektroničke pošte, bio pozvan u sjedište stranke gdje mu je priječeno »uništenjem njegove obitelji i njega osobno«, a posljedica je bila prisilno potpisivanje ostavke na vijećničko i radno mjesto. »Rekli su mi da sam udario na DS, ali ja kažem da sam udario na kriminal. Ja sam kao i svaki građanin bio obavezan na zahtjev javnog tužiteljstva reći što znam, a što se doista dogodilo i tko će biti optužen, o tome će odlučiti nadležna tijela nakon istrage«, rekao je Evetović.

Poziv za gradske instruktore

Republički zavod za statistiku objavio je javni poziv za prijavljivanje kandidata za gradske instruktore. Građani koji žele sudjelovati u Popisu stanovništva, kućanstava i stanova 2011. u svojstvu gradskog instruktora, mogu se prijaviti u razdoblju od 5. do 31. srpnja isključivo popunjavanjem elektroničke prijave koja je dostupna na internetskoj adresi: www.popis2011.stat.rs

Kandidati za općinske/gradske instruktore koji ne budu ušli u uži izbor mogu konkurirati za rad u popisu u svojstvu popisivača. Javni poziv za prijavljivanje kandidata za popisivače bit će objavljen u sredstvima javnoga informiranja najkasnije do 5. kolovoza 2011. godine. Kandidati će se prijavljivati osobno, u prostorijama popisnih povjerenstava u općinama u kojima stanuju, u razdoblju od 15. do 19. kolovoza.

Rekonstrukcija Tavankutskog puta

Zbog rekonstrukcije kolnika Tavankutski put od raskrižja prema Čikeriji do Ljutova u dužini od tri kilometra zatvoren je za promet do 16. srpnja. Obnova dijela prometnice radi se prema programu za 39 ulica i cestovnih pravaca koji financira Fond za kapitalna ulaganja Vojvodine, a rok za završetak rekonstrukcije je 16. srpnja. Prethodne godine, već je obnovljena dionica Tavankutskog puta od grada do raskrižja prema Čikeriji.

Predstojeći program Dužijance

Usklopu programa ovogodišnje Dužijance u nedjelju, 17. srpnja, bit će proslavljene seoske dužijance u Starom Žedniku i Bajmoku. Svečane svete mise zahvalnice u mjesnim crkvama sv. Marka, odnosno sv. Petra i Pavla, bit će služene s početkom u 10 sati.

Istoga dana, u nedjelju 17. srpnja, na Bikovu će biti održane Igre bez granica. Početak je u 8 sati. Nakon igara, od 20 sati bit će priređen folklorni program, poslije čega u 21 sat slijedi koncert *Dušana Svilara*.

Završen zapadni krak vodovodne mreže

Gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić* otvorio je zapadni krak magistralne vodovodne mreže dužine oko četiri kilometra, izgrađen od »Vodozahvata I« do Privredne zone u Malom Bajmoku. Vodovod je izgrađen sredstvima Fonda za kapitalna ulaganja Vojvodine i koštao je 52,5 milijuna dinara, a značajan je ne samo za priključenje velikog broja potrošača, jer prolazi kroz četiri mjesne zajednice, već prije svega kao strateški objekt za razvoj Privredne zone. Završetkom zapadnog kraka magistralne mreže stvoreni su uvjeti za početak izgradnje vodovoda za tri subotička naselja: Ljutovo, Gornji i Donji Tavankut.

Besplatan internet kod Plave fontane

Na prostoru oko Plave fontane ponovno radi besplatan internet park, koji osigurava kompanija Telenor. Nakon što je prije dvije godine kao internet park funkcionirao tijekom ljetnih mjeseci, ovoga puta, u suradnji Telenora i Grada, predviđeno je da se besplatan internet kod Plave fontane može koristiti u sljedeće dvije godine. Riječ je o bežičnom internetu brzine do 3,2 megabita u sekundi.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica, Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta »GEBI« d.o.o. Čantavir, M. Tita 46, za projekt: »Otkupna postaja« - protočni silos, skladište, upisni koš, kolska vaga i komandna kućica na katastarskoj čestici br. 10143 k.o. Tavankut, na teritoriju Grada Subotice.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat Gradske kuće, soba 226 u razdoblju od 16.7.2011. do 26.7.2011. godine u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

U ĐURĐINU ODRŽANO 44. NATJECANJE RISARA, U OKVIRU OBILJEŽAVANJA 100. OBLJETNICE D

Zaslužena pobjeda svakog sudionika

Natjecao se rekordan broj risara i risaruša, njih čak 210 (105 parova), a pratio ih je također rekordan broj gledatelja

Na salašu *Vlatka Vojnića Purčara* u Đurđinu u subotu je održano »Takmičenje risara«. Riječ je o tradicionalnoj manifestaciji u okviru žetvenih svečanosti Dužijance, koja ove godine proslavlja 100 godina postojanja.

Manifestacija je ovoga puta bila revijalnog karaktera, dakle svi su bili pobjednici, a natjecao se rekordan broj risarskih parova, čak 105 iz više zemalja u okruženju. Natjecanje risara pratio je također rekordan broj posjetitelja, a s kosom u ruci oprobao se, među ostalima, i ministar kulture, informiranja i informacijskog društva Republike Srbije *Predrag Marković*.

NA 35 STUPNJEVA CELZIJA U HLADU

Već od rane zore na njivi kraj salaša *Vlatka Vojnića Purčara* počeli su se okupljati risari iz okolnih mjesta, ali i iz drugih dijelova Srbije, te iz Hrvatske, Mađarske, Bosne i Hercegovine,

Makedonije, kako bi ispleli užad. Posjetitelji su stizali nešto kasnije, oko 7 sati, a rakiju dobrodošlice nudile su im djevojke u bunjevačkoj nošnji. Parcela predviđena za košenje bila je deset puta veća od uobičajene na prethodnim natjecanjima, jer je i sudionika bilo skoro deset puta više. Upravo zbog okruglog i velikog jubileja, kao i zbog velikog broja natjecatelja, ranije je odlučeno da proglašenja pobjednika neće biti, odnosno da će pobjednici biti svi. I uistinu, svi i jesu pobjednici, jer kositi žito u do tada najtoplijem danu u godini, na užarenoj njivi i na 35 stupnjeva Celzija u hladu, a kosilo se na suncu, mogu samo najbolji, najuporniji i tradiciji najodaniji. Ali, pobjednici su i onih nekoliko tisuća gostiju koji su automobilima i autobusima došli iz različitih krajeva gledati nesumnjivo najzanimljivije, najatraktivnije događanje u okviru žetvenih svečanosti Dužijance.

Risarski je ručak (doručak) već po običaju za sve koji su došli – i sudionike, i goste, i

promatrače – bio postavljen na balama slame, a sastojao se, kako drugačije, od bile slanine od mangulice (topi se u ustima), domaćeg kruva, kiseline (kiselog mlijeka) i luka. Brica je naravno neizostavan rekvizit, to su saznali i oni koji su prošle

karaktera. Kosilo je i staro i mlado: i legendarni risar *Stipan Kujundžić*, višegodišnji pobjednik Takmičenja risara, i djeca od 10-ak godina kojima je ovo prvi nastup, i na desetine kosaca u bunjevačkom radnom ruvu, i kosci u mađarskoj, bosanskoj,

subote, 9. srpnja, prvi put pratili natjecanje risara. Pola sata kad godašnjeg risarskog objeda bilo je dovoljno priskrbiti snagu za naporan rad košenja. Nakon što je gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić* velikim zvonom točno u 9 označio početak košenja i kad su krenuli prvi otkosi, vidjelo se zašto je natjecanje revijalnog

slovačkoj i srbijanskoj narodnoj nošnji. I ministar *Predrag Marković* u civilu.

PRIKAZAN RAD NA STARIM STROJEVIMA

Poslije dobro obavljenog košenja, tijekom kojeg je znoj obli-vao svakog sudionika, prika-

Davor Dulić i Predrag Marković

Saša Vučinić, Vlatko Vojnić Purčar i Davor Dulić

DUŽIJANCE

zana je vršidba na starim strojevima, rad samorukovetačice i samovezačice s konjskom i traktorskom vučom, vozidba i vršidba.

Sve vrijeme atmosfera je na salašu i oko njega bila opuštena i vesela, a tome je svakako pridonijela rashladna ponuda pod ugostiteljskim šatrama, kojih je također ove godine bilo više nego ranije. Razgovaralo se na sve strane, komentirani su natjecanje, risari, risaruše, politika, cijene, gosti, prolaznici, djevojke i momci, uz prigodnu glazbu s razglasta i uz pristojno hladne osvježavajuće napitke. Nastupilo je i osam društava sudionika Dužijance malenih. Nije ni novinarima bilo teško, po prvi su put na njivi imali press centar s internetskom vezom, tako da su u redakcije stizala izvješća s fotografijama gotovo paralelno s događanjima na »borilištu«.

Trajalo je tako sve do 13 sati, bez žurbe i nervoze, da bi poslije toga za sudionike, uzvanike i goste bila priređena užna (ručak).

Nakon užne narod se povukao svojim kućama na podnivanje (poslijepodnevni odmor), da bi se mnogi od njih navečer vratili na Bandašicino kolo uz binu kraj koje je prijepodne bilo natjecanje risara. Bila je to revija tamburaške glazbe i koncert hrvatskog tamburaškog orkestra »Gazde«.

Z. P.

Tradicionalni ručak za sve sudionike, goste i posjetitelje

SAŠA VUČINIĆ: PRAZNIK ZAJEDNIŠTVA

»Dužijanca je, zapravo, srž Subotice, manifestacija koja traje i po svom trajanju je vjerojatno jedna od najstarijih u Srbiji. Praznik je zajedništva i obilježava sve ono što Subotica jest, a to su, prije svega, vrijedni i zahvalni ljudi koji znaju negovati i poštovati svoju tradiciju. Veliki broj mladih na Dužijanci jamstvo je da će se običaji ovdašnjeg naroda očuvati i da će ova manifestacija trajati i sljedećih 100 godina. Zahvaljujem svima, i u pokrajini i u republici, koji su razumjeli da imaju rijetku priliku prisustvovati stotoj godišnjici neke manifestacije i koji su ovo i podržali«, rekao je gradonačelnik Subotice Saša Vučinić.

DAVOR DULIĆ: MANIFESTACIJA RASTE IZ GODINE U GODINU

»Takmičenje risara prošlo je bolje nego što smo očekivali, s obzirom da je žetva bila u svom vrhuncu. I pokraj toga mnogi su došli, što pokazuje da Dužijanca ljudima puno znači. Ove je godine bilo i puno ljudi sa strane, puno urbanog svijeta koji do sada nisu dolazili i govorili su nam kako su izuzetno zadovoljni. Ove godine nije bilo natjecanja, košenje je bilo revijalno jer je bio veliki broj kosaca. Naravno, naši su predvodili cijelu tu priču, oko pogodbe, prikaza, skupštine risara itd., a u košenju je svatko pokazao kako se kosi u njegovoj sredini. Zadovoljan sam jer se pokazuje kako kosidba iz godine u godinu raste, no samim tim imamo sve veće tehničke izazove. Želim pohvaliti cijelu ekipu koja je tehnički odradila posao, jer su to doista sjajno uradili«, kaže predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2011. Davor Dulić naglašavajući kako su iduća tri vikenda veoma značajna za Dužijancu.

»U nedjelju 17. srpnja su Igre bez granica na Bikovu, sa smotrom tamburaša, folkloriša i koncertom Dušana Svilara, u subotu 23. srpnja je koncert ansambla Lado i promocija knjiga o Obiteljskoj dužijanci na salašu Vlatka Vojnića Purčara u Đurđinu, a u nedjelju, 31. srpnja, otkrivanje spomenika risaru kod Gradske kuće u Subotici i navečer koncert Josipe Lisac.«

VLATKO VOJNIĆ PURČAR: VELIKA ČAST ZA MENE I MOJU OBITELJ

»Zadovoljan sam organizacijom, bilo je puno svijeta, lijepo je vrijeme, ljudi su veseli, žito je lijepo rodilo. Drago mi je da sam domaćinom baš na obilježavanju 100. Dužijance. To je velika čast za mene, pogotovo što već 15 godina sudjelujem u organizaciji Dužijance i priželjkivao sam i prethodnih godina da na mojoj njivi bude Takmičenje risara, ali evo dočekao sam da baš ove jubilarne godine natjecanje bude na mojoj njivi«, kaže domaćin Vlatko Vojnić Purčar.

PREDRAG MARKOVIĆ: SLIKA TEŠKOG I MUKOTRPNOG POSLA

Ministar Predrag Marković smatra da je veliki broj mladih koji, kako je rekao, gotovo ravnopravno kose s odraslima, najbolji dokaz da će Dužijanca još dugo živjeti.

»Ovo je slika teškog i mukotrnog posla koji su svake godine obavljali naši stari. Jedan od najvažnijih zadataka svih nas je da čuvamo nematerijalnu kulturnu baštinu, a ona se ne čuva digitalizacijom ili drugim tehnologijama, već tamo gdje je nastala«, izjavio je ministar kulture, informiranja i informacijskog društva Republike Srbije Predrag Marković.

SLAVKO PARAĆ: DVIJE DIMENZIJE DUŽIJANCE

»Ova manifestacija ima dvije dimenzije. Jedna dimenzija je slava rada vrijednih poljoprivrednika koji moraju uložiti svoj rad da bi dobili plodove od kojih pravimo kruh koji je izvor života, a druga dimenzija je da njihov rad ničemu ne vrijedi ukoliko Bog ne da uvjete koji su potrebni da rodi žito. Prema tome, ovo jest slava radu i zahvala Bogu za plodove koje dobivamo«, rekao je predsjednik Skupštine Grada Subotice Slavko Parać.

KONGRES O UROGENITALNIM I SPOLNO PRENOSIVIM INFEKCIJAMA

Spolne zaraze treba shvatiti ozbiljnije

Ove je godine prelijepa Opatija bila domaćin Hrvatskom kongresu o urogenitalnim infekcijama i spolno prenosivim bolestima. U srcu istarskog gradića kongresnu je dvoranu Grand hotela napunila elita predavača i sudionika iz Hrvatske i inozemstva. Ovaj simpozij po tematici objedinjuje više specijalističkih grana, tako da su se na istom mjestu zatekli specijalisti dermatovenerologije, urologije, ginekologije, mikrobiologije i drugi. Cilj skupa je uvijek isti: prenijeti neko novo saznanje, postaviti nove smjernice za prevenciju, dijagnosticiranje i terapiju, razmijeniti iskustva iz prakse i stvoriti interdisciplinarnu suradnju. Vrlo aktualna problematika 21. stoljeća je upravo prijenos i širenje, rana dijagnostika i liječenje seksualno prenosivih bolesti.

Sudionica ovog skupa dermatovenerologinja dr. med. spec. *Laura Lasinger* na pitanje koji je najzastupljeniji uzročnik spolnih bolesti, kaže: »Prije svega se ističe HPV (humani papiloma virus) kao jedan od najzastupljenijih infektivnih

agenasa u seksualno aktivnoj populaciji. Kao takav izaziva razne promjene na koži i sluzokoži čovjeka poznatim u pučanstvu kao bradavice i kondilomi (spolne bradavice). Visoko rizični tipovi HPV su odgovorni za nastanak intreapitalijalnih neoplazija i karcinoma ženskih genitalija, karcinoma anogenitalne regije kod muškaraca kao i prekanceroznih lezija i malignih tumora orofarinksa.«

Što biste rekli o značaju prevencije?

»Liječnici u primarnom kontaktu, skupa sa specijalistima određenih područja, imaju veliki zadatak u pružanju dobre edukacije mladima u školama i njihovim roditeljima. Prevencija nastanka ove infekcije ključni je korak u algoritmu borbe protiv spolnih zaraza. Vrlo jednostavna uporaba prezervativa je dovoljna za zaštitu od HPV i drugih uzročnika koji se šire seksualnim putem. Revolucionarno otkriće jest cjepivo protiv HPV koje je četverovalentno i pruža zaštitu od visokorizičnih tipova HPV 6,11,16 i 18. Cijepe se po preporuci (ne obvezno) osobe oba spola prije što su

počeli spolni život. Cijepljenje u sklopu programa prevencije vrlo je zahtjevno, što u organizacijskom što u materijalnom smislu. Ipak, bitna je činjenica da postoji mogućnost za buduće generacije da se na ovaj način osiguraju i da se samim tim učini mali korak prema pokušaju eradikacije HPV u populaciji.«

Dr. Lasinger kaže kako se kao dermatovenerologinja u praksi susreće s trima problemima – neki pacijenti unatoč tomu što znaju o spolno prenosivim bolestima ipak se ne zaštite, potom pacijenti se često kasno jave, a onda ima i onih koji i ne znaju da su oboljeli i tako zaraze partnera.

»Najgore je kad se kasno obrate jer onda je teže nešto uraditi. U dermatološku ordinaciju najčešće dolaze oni koji imaju vidljive promjene na pristupačnim sluzokožama genitalne regije, odnosno koži. To su spolne bradavice ili kondilomi (condylomi) koji se tamo već mjesecima nalaze, a pacijenti se, misleći da će to samo proći, kasno obrate i onda ih je dosta teško liječiti. Istodobno, već su zarazili partnera ili više njih. Kao dermatovenerologinja bavim se uglavnom HPV infekcijama i herpes infekcijama koje se odmah pojave, vidljive su i pacijenta natjera bol, nelagodnost da potraži pomoć. Problem je infekcija HIV virusom, hepatitis C i hepatitis B, koji ne daju nikakvu simptomatologiju i mogu biti latentni mjesecima. Hepatitis C i hepatitis B mogu iskazivati nelagodnost u vidu varenja, bolove u jetri, te pacijent može proći tri, četiri specijalista dok se shvati da je to spolno prenosivo

va bolest jetre«, objašnjava dr. Lasinger.

Kao i uvijek kada je riječ o infekcijama najvažnija je prevencija, stoga je savjet liječnika za one koji još nisu počeli spolni život da ga započnu kao samosvjesni s izgrađenim pristupom prema sebi i prema drugome.

»Partnera treba bolje upoznati, pričekati izvjesno vrijeme da se osoba uvjeri kako je partner zdrav, a potom se zaštititi prezervativom, osobito oni koji imaju drugačije seksualno ponašanje s čestim mijenjanjem partnera. Rana dijagnostika je veoma bitna, čim se ugledaju neke promjene koje uobičajeno nisu na tom mjestu, treba konzultirati dermatovenerologa. Ne treba čekati u uvjerenju da će to samo proći, jer će se ono i dalje razmnožavati, i odmah će biti zaražen i partner. Primjerice, condylomi se lako traumatiziraju i nositelji su velikog broja virusa. Potom, ima i drugih simptoma u obliku peckanja, sekrecije ili bilo kakvih izraslina, promjena koje nisu uobičajene, važno je da se ode kod ginekologa, urologa ili dermatovenerologa. Jako je bitno postavljanje rane dijagnoze, a to pacijent sam ne može uspostaviti. Na koncu, većina spolno prenosivih bolesti se može liječiti, većina se može zaliječiti, a nešto se može riješiti kirurškim putem«, objašnjava dr. Lasinger te ističe, kako se spolno prenosive bolesti mogu izbjeći, samo ih treba shvatiti ozbiljnije. Na koncu, za učenike i studente o ovim bolestima osigurane su besplatne konzultacije u Poliklinici »Medic«, a dr. Lasinger najavljuje od rujna i edukacije u srednjim školama koje će voditi tim stručnjaka.

S. M.

OBLJETNICA HUMANITRANO-TERAPIJSKE ZAJEDNICE ZA POMOĆ OVISNICIMA »HOSANA«

Spašavanje života kroz oporavak duše

Imamo puno razloga za radost jer je iz naše Zajednice izašlo sedam momaka koji su završili program i koji su danas na svojim radnim mjestima, neki na fakultetima, kaže upravitelj i osnivač Hosane vlč. Marinko Stantić

Prije četiri godine na salašu u Starom Žedniku kraj Subotice osnovana je Humanitarno-terapijska zajednica za pomoć ovisnicima »Hosana«, koja je pred sebe stavila zadatak – pomoći svima koji su iz bilo kojeg razloga upali u ovisnost o drogi, alkoholu, kocki, ali i onima koji su izgubili smisao života. Upravitelj Zajednice i njen osnivač vlč. Marinko Stantić, sagledavajući rezultate i postignuće u prethodne četiri godine, kaže kako je ova ustanova opravdala svoje postojanje te ima puno razloga za zadovoljstvo.

»Obljetnica Zajednice uvijek je povod da se sagledaju rezultati i ono što se proteklih godina postiglo, tako i sada imamo puno razloga za radost jer je iz naše Zajednice izašlo sedam momaka koji su završili program i koji su danas na svojim radnim mjestima, neki na fakultetima. Dakle, plodovi su tu. Možemo reći i kako je još uvijek sav rad mahom oslonjen na naše vlastite snage i Božju pomoć, jer nemamo redovitu pomoć države, osim povremeno financijske potpore, što nam je ipak jako važno. Sve u svemu, zadovoljni smo onim što smo do sada postigli«, kaže vlč. Stantić.

MOLITVA, RAD, RAZGOVOR

Proces odvikavanja od ovisnosti u zajednici nije medicinskim putem, u Hosani smatraju kako se problematika ovisnosti krije unutar čovjeka na duhovnom polju, stoga se predlaže oporavak duše čovjeka – što će ovisnika dovesti do zdravog životnog optimizma, smisla postojanja i

radosti življenja. Zajednica njeuguje obiteljsku atmosferu, stoga ima prostora za smještaj 16 osoba, a kako kaže vlč. Stantić, niti se ne planira proširivanje i masovnost. Osim salaša, koji se nalazi izvan naselja i u kojemu su smješteni štitenici, na ovom placu postoji i niz nusprostorija i objekata u kojima oni tijekom dana rade ili obavljaju neke svoje aktivnosti.

»Program zajednice traje tri godine i bazira se na trima načelima – molitva, rad, razgovor. Stoga su pomoćne prostorije: radionice, kuhinja, kapelica, šupe, plastenik. Jer njihov rad se zasniva na tomu da sami sebi organiziraju život, sami kuha ju, imaju svoj večeraj, izrađuju suvenire, rade u vrtu, svinjcu, kokošinju. Čitav njihov život je usmjeren na to da sami osjete što je vrijednost života i da radost osjete kroz postignute rezultate, ne samo na duhovnom polju, nego i na ovome fizičkom u kojemu su rezultati očiti«, objašnjava vlč. Stantić.

Zajednica je višenacionalna, stoga su i štitenici raznih vjera, premda je program Zajednice katolička pobožnost. Prošle nedjelje, 10. srpnja, na Dan Zajednice dvojica bivših štitenika Zoltán Szecseny i Sebastijan Farbaš završili su program i primili blagoslov, a svoj posljednji dan u Zajednici upisao je Igor Važonji.

U PLANU OTVARANJE ZAJEDNICE I U SOMBORU

»Mi smo u početku bili dvije godine ogranak međugorske zajednice 'Milosrdnoga Oca', a sada smo evo već dvije godine samostalni. Dosta je mladića

koji prekinu program, budući da Zajednica nije zatvor. Međutim, i među onima koji nisu završili cijeli trogodišnji program ima onih koji su do sada dobro, ali ima i onih koji su se vratili drogi, jedan od njih je preminuo. Imajući sve to u vidu ipak možemo reći kako smo spasili sedam mladića i sedam života, kao i da su oporavljene obitelji u kojima oni žive«, kaže vlč. Stantić i dodaje kako su i ostali štitenici, njih deset koliko ih je trenutačno u Zajednici, dobro, stabilno i idu u pravcu da i oni jednog dana budu uspješno oporavljeni i vraćeni u društvo. Upravitelj vlč. Stantić kaže kako u Hosani trenutačno ima prostora za prihvati još šest mladića. »Imamo nekoliko momaka koji su nam se javili, ali nije do nas nego je to više do njih i najviše do toga dok roditelji ne uspiju sa svojim sinom, tako da kažem, zauzeti stav i navesti ga da on dođe u zajednicu. Ako roditelji očekuju da sam momak odluči ući u zajednicu,

to jako teško ide. Mi savjetujemo roditelje kako da navedu sina da on dođe u zajednicu, međutim, problem je u tome što su roditelji skeptični i koji puta ne slušaju naš savjet«, kaže vlč. Stantić.

Premda se ne planira proširivanje kapaciteta u Žedniku, ipak se planira otvaranje još jedne zajednice u Somboru. Vlč. Stantić kaže kako je upravo nedavno Skupština grada Sombora na njegovu zamolbu izglasovala odluku prema kojoj će biti napravljena razmjena stare školske zgrade koja se nalazi izvan grada i više nije u uporabi i crkvene imovine u Gradini.

»Tražili smo da nam u zamjenu dodijele tu staru školsku zgradu, jer ima idealne uvjete za ono što Zajednica treba imati. Ona jest sada u ruiniranom stanju, ali budući da je rad dio našeg programa, mi ćemo je malo po malo osposobiti sebi za boravak. Tako smo učinili i ovdje u Žedniku«, kaže vlč. Stantić.

S. Mamužić

PAULA HECK SLUŽBENO SE OPROSTILA OD KAZALIŠNE SCENE PRIJE TRI I POL DESETLJEĆA, A I DAN

Ljubav prema kazalištu ispjevana u pjesmi

Bila je prvakinja Drame na mađarskom jeziku Narodnog kazališta u Subotici, vokalna solistica Radio Novog Sada, pisala je tekstove za pjesme, od malena slikala, i svi umjetnički talenti Paule Heck i danas plijene kada se pojavi na sceni, u devetom desetljeću života

Kroz stihove koje je napisala i govori ih u predstavi »Živjela ljubav!« Kazališta »Kostányi Dezsó« (redatelj »Szabolcs Tolnai) primadona subotičkog Narodnog kazališta Paula Heck u devetom desetljeću života dirljivo i slikovito opisuje svoja teška preživljavanja tuge i beznađa nakon odlaska iz kazališta sedamdesetih godina prošlog stoljeća, koja je prevladala sjećanjima na najljepše »kazališne slike« iz prošlosti,

svjedočeći time, ustvari, o svojoj dubokoj, sudbinskoj vezanosti za »daske koje život znače«. »U sjećanjima, kao nekada, ja sam samo pjevala, pjevala, i na krilima pjesme nalazila sebek«, izgovara Paula Heck djelić pjesme posvećene njenoj životnoj vezanosti za scensku umjetnost. Predstava »Živjela ljubav!« na repertoar Kazališta »Kostolanyi Dezsó« postavljena je u travnju 2011. godine.

NAJLJEPŠE SLIKE IZ USPOMENA

Poznata umjetnica Paula Heck, manje znana mladim generacijama jer se na vrhuncu karijere povukla u mirovinu, rođena je 1925. godine u Beždanu. Njena muzikalnost otkrivena vrlo rano, još u djetinjstvu, u isto tako muzikalnoj obitelji, i taj lijep, snažan glas kojim i danas očarava publiku, uz scensku izražajnost, osigurao joj je brojne uloge prvo u somborskom, a zatim mnogo duže u subotičkom Narodnom kazalištu. »Kazalište na mađarskom jeziku u Somboru formirali su 1953. godine i pozvali me.

Odmah sam dobila angažman, jer sam prije toga mnogo pjevala, i s filharmonijom.«

Dvije godine kasnije, dio somborskog kazališta na mađarskom jeziku su rasformirali, a Paulu Heck pozvali u subotičko Narodno kazalište.

»Da igram u opereti 'Šišmiš'. Preljepa opereta. Bio je to veliki uspjeh«, opisuje zaneseno i pjeva uvertiru lijepim snažnim glasom. »Bila sam 'džoker' u kazalištu. Jer, igrala sam sve, operete, kabaree..., ali i prozu, drame od Krleža, Čehova,

ANAS JE SVAKI NJEN NASTUP PRAĆEN APLAUZIMA

Lorke. Od Brechta sam igrala Poli u 'Prosjačkoj operi' i to je bilo najveće priznanje za mene što sam dobila tu ulogu.« Više od dva desetljeća Paula Heck je nastupala u subotičkom kazalištu. Bila je i vokalna solistica Radio Novog Sada, još od 1954. godine. Ali na jednom događaju u pripremi glazbenog komada »Jalta, Jalta« sedamdesetih godina, prvakinja kazališta u naponu kreativne snage i kazalište su se razišli. Paula Heck se teško i godinama oporavljala od ovog događaja. Napustila je grad i vratila se u Bezdan. Okružena prirodom i pažnjom muža, prijateljima koje su stekli, živjela je, kaže, ispunjeno, mirno i sretno.

»Priroda mi je vratila zdravlje. Onaj mir i sklad kojim odiše.« Nakon smrti muža Pavla, a time i gubitka najboljeg prijatelja, jer su međusobno njegovali veliku bliskost, razumijevanje

i posvećenost, Paula je prije nekoliko godina odlučila preseliti se u dom u okviru subotičkog Gerontološkog centra. »Ja sam sanjar. Iz mojih pjesama se može shvatiti da živim ovdje u samoći, a ipak nisam sama jer sve lijepe uspomene su oko mene.«

Iz tih uspomena Pauli Heck su navirale boje dok je slikala, slikala... tople, često ružičaste boje. Vid joj je u međuvremenu oslabio i slikarske četkice

Iako se Paula Heck davno oprostila s kazalištem (a nakon tako duge pauze ove godine mu se opet vraća), sa scenom nikada nije

je odložila. Ali iz tih uspomena naviru i pjesme... »Pišem, pišem...«, pokazuje nadahnuće širokim pokretom ruke preko sobice, gracioznim pokretima koje prati srdačan glas i osmijeh.

MOZAIK TALENATA

Kada netko dođe na ovaj svijet ispunjen mnoštvom talenata, ograničenja poput radnog vijeka ili mirovine ne vrijede. Iako

se Paula Heck davno oprostila s kazalištem (a nakon tako duge pauze ove godine mu se opet vraća), sa scenom nikada nije. Sudjelovala je u brojnim humanitarnim događajima i koncertima, često je pjevala u dobrotnim svrhe, a njene izložbe slika u umirovljeničkim klubovima bile su događaji ispunjeni tim brojnim umjetničkim talentima izraženim kroz skečeve, poeziju, glazbu, slike... Mozaik sačinjen iz raznovrsnog stvaralaštva umjetnice Paule Heck, glumice, pjevačice, pjesnikinje i slikarice. Slika sve manje, ali piše još više. Poezija Paule Heck godinama osvaja nagrade i priznanja na različitim festivalima, nedavno ponovno na Međunarodnom festivalu poezije i pjesnika u Novom Sadu, a očekuje se da će uskoro biti objavljena i njena zbirka poezije.

K. Korponaić

VEČER ZA TAMBURAŠE NA SALAŠU IVANA DŽINIĆA NA BEZDANSKOM PUTU

Ispustili ventile i napunili baterije

Somborski tamburaši svih generacija okupili su se prošlog tjedna na salašu bežešara Ivana Džinića na Bezdanskom putu, na tamburaškoj večeri. Ovo nije prvi puta da se organizira ovakav skup, a samo mjesec dana prije tamburaši su se okupili i kod Antuna Suvalja u salašarskom naselju Gradina. Prigoda je to da svi skupa budu na jednom mjestu, da porazgovaraju, a nakon dobrog paprikaša i zapjevaju.

»Želio sam ovu tamburašku večer napraviti nakon Tamburica festa u Deronjama.

Većina nas je tamo i bila, a ovo je prava prigoda da porazgovaramo i razmijenimo dojmove«, kaže Ivan Džinić. On smatra kako su ovakva okupljanja itekako potrebna, kako njihove svirke ne bi prešle u programiran posao, da pjesme koje se često sviraju ne prijeđu u rutinu i dosadu.

»Zabavljamo ljude po kavanama, čardama, svatovima, rođendanima i raznim drugim prigodama. To nije uvijek lako jer i mi često imamo svojih briga, nismo uvijek raspoloženi, a ljude kojima sviramo ne smijemo iznevjeriti, oni ne

smiju osjetiti da nam je ponekad i teško. Zato i pravimo ovakve večeri na kojima se okupe tamburaši i po koji prijatelj tamburaške glazbe i tu sviramo jedni drugima, 'ispustimo ventile' i jednostavno napravimo večer po našem guštu. Odaberemo jedan radni dan, koji je za nas tamburaše ustvari neradni, kako bismo se svi mogli okupiti i ostati do zore, iako većina nas pokraj sviranja radi i druge poslove«, kaže Ivan Džinić.

Doista, tamburaši su dočekali zoru, koja u ovom ljetnom razdoblju na svu sreću malo ranije sviće. Svirane su nove i stare pjesme, a »ispli-

vila« je i poneka iz naftalina. Glavna tema razgovora bio je Tamburica fest u Deronjama, a zajednički je zaključak da bi ga bilo potrebno podignuti na pravu tamburašku razinu, jer se tu još uvijek provuče sve i svašta, pa i mnogi izvođači koji nemaju apsolutno nikakve veze s tamburaškom glazbom.

Bilo kako bilo, baterije su napunjene, a kada posustanu, napraviti će novu tamburašku večer na nekom salašu, kako bi i ambijent bio pravi tamburaški. Bas primaš Stipan Parčetić već je najavio kako bi to moglo biti u rujnu na njegovom salašu u Nenadiću.

Z. G.

SAKUPLJANJE SIJENA U KRSTINE

Bač Iva i danas to radi po starinski

U starijim vremenima, kada nisu postojale prese za baliranje sijena i djeteline, ova hrana za stoku sakupljana je u takozvane »krstine«

Krstine predstavljaju slogove sijena koji su vezivani u manje snopove, a zatim su snopovi slagani jedan na drugi, u obliku križa. Jedan slog se sastojao od deset snopića. Onaj koji je na vrhu, zvao se »ćira«. On bi se upleo sa susjednima, tako da vjetar ne može naškoditi cijelom slogu. Ovako složeno sijeno ostajalo bi na njivi nekoliko dana da se prosuši, a zatim se utovaralo na kola ili prikolicu i nosilo kući, na tavan.

Danas je atrakcija vidjeti nešto ovakvo. Ivan Pašić iz Bačkog Monoštora, kojega svi u selu znaju po nadimku »Bač Iva«, osim toga što piše pobožne i pjesme o svome Monošturu, po narudžbi i danas sakuplja sijeno u krstine, a u kasnu jesen vezuje kukuruzovinu u snopove. Monoštorski poljoprivrednici koji imaju male parcele, rado pozivaju Bač Ivu da im sakupi djetelinu na način kako su to radili naši stari. Jeftinije je i ne mora se čekati da se djetelina sasvim prosuši za prešanje, a Bač Iva će to sa zadovoljstvom uraditi, te možda usput i napisati neku pjesmu o ovome poslu.

Z. Mitić

KONCERT »PLAVOG ČUPERKA« U RUMI

Nastupi prerasli u tradiciju

U petak, 8. srpnja, u ljetnom vrtu HKPD-a »Matija Gubec« u Rumi, u okviru manifestacije Rumsko kulturno-sportsko ljeto održan je koncert tamburaškog orkestra »Plavi čuperak« iz Rume. Orkestar »Plavi čuperak« najmlađi je tamburaški orkestar u Rumi, od tri, koliko ih ukupno ima, a njihovi nastupi tijekom ljeta u prostorijama »Matije Gupca« na Bregu već su postali tradicionalni.

Orkestar »Plavi čuperak« od osnutka predvodi Nedeljko Patković, a na koncertu u petak nastupili su s čak petero vokalnih solista: Anom Kovačević, Zoricom Lazarević, Bojanom Zuvic, Miloradom Stokinom i Dušanom Stuparom.

N. Jurca

ODRŽANE 48. APATINSKE RIBARSKE VEČERI

Od staleške svetkovine do turističke manifestacije

Apatinske ribarske večeri, 48. zaredom, održane su u znaku obilježavanja tisućite obljetnice postojanja ovog pitomog podunavskog gradića. Manifestaciju pod nazivom »Milenij Apatina – 1011.-2011.« u srijedu, 6. srpnja, svečano je otvorio prvi čovjek apatinske općine dr. Živorad Smiljanić.

Dan otvaranja obilježilo je predstavljanje Sončana u više segmenata. U alternativnom prostoru Općinskog kulturnog centra Apatin otvorena je izložba etnoloških i prirodničkih eksponata i fotografija iz privatnih zbirki i fundusa Gradskog muzeja iz Sombora. Izložbu su tvorila dva odvojena postava, pod nazivima »Nekad bjehu alaska vremena« i »Uvod u Gornje Podunavlje Apatin«. Značajan dio prostora zauzimao je postav zbirke leptira umirovljenog biologa iz Sonte Stipana Silađeva.

»Ova zbirka leptira prvi put je u Apatinu postavljena baš na današnji dan 1983. godine, a ukupno pet puta je izlagana na 'Apatinskim ribarskim večerima'. Zbirka sadrži oko tisuću insekata, najvećim dijelom leptira. Ponosim se leptirom koji je službeno priznat kao nova vrsta, a ja sam ga pronašao na ovim prostorima. Ovu zbirku izlagao sam u velikom broju podunavskih mjesta, u Somboru, Novom Sadu, a do sada mi je ostala neostvarena želja da je izložim i u Hrvatskoj. U budućnosti bi u programu 'Apatinskih ribarskih večeri' trebalo biti što više sadržaja koji će promovirati kako prirodna bogatstva, tako i bogatu etno-zaostavštinu naše mikrorije«, kaže Silađev.

U najavama lokalnih medija nezapažen, ali od velikog broja, kako Apatinaca, tako i gostiju posjećen, bio je štand u organizaciji Klastera turizma mikrorije

Apatin. Sontu je na ovom štandu zastupala Kulturno-prosvjetna zajednica Hrvata »Šokadija«. Dobro osmišljena prezentacija etno-uradaka i starinskih jela i kolača privukla je veliki broj znatiželjnika. Tako je u večernjim satima štand posjetio i predsjednik općine s nekoliko bliskih suradnika, pa su tako i degustirali »masna, posolita i popaprita kruva«.

Ribarskim večerima Klaster turizma i ovaj štand nigdje nisu niti spomenuti. Mislim da su to dječje bolesti svake nove institucije, pa se nadam i da će Klaster brzo naći svoje mjesto u medijskoj promidžbi turističkih potencijala općine Apatin. Dovršetkom prve faze budućeg 'Šokačkog doma' u Sonti KPZH 'Šokadija' će značajno upotpuniti svoju ponudu u ovom segmen-

manifestacije viđeni su brojni sadržaji, poput: nogometne utakmice između ekipa debelih i mršavih, motorijade, otvorenog prvenstva u kuhanju nadaleko poznatog ribljeg paprikaša za Zlatni kotlić i natjecanja u sportskom ribolovu za Zlatnu ribicu. Nastupom grupa »Ludi crv«, »Harmony river« i »Riblja čorba« na ljetnoj pozornici na Trgu oslobođenja u Apatinu

Sveti Petar i Pavao, zaštitnici ribara

»Ovo nisam jeo već pedesetak godina, a sada me je podsjetilo na djetinjstvo i odrastanje nakon doseljavanja na ove prostore. Postav 'Šokadije' je recept kako prezentirati ponudu turistima, a nadam se da će je ova udruga još i proširiti«, rekao je dr. Živorad Smiljanić. Pokraj starinskih jela, na drugom dijelu štanda ponuđeni su etno-radovi žena, članica etno-sekcije ove udruge, te djela slikarice Ane Tudor.

Na dijelu štanda s promidžbenim materijalom u ponudi bile su i knjige »Divani iz Sonte« i »Gradnja kuća nabijača u Sonti u XX. stoljeću« autorice Ruže Silađev i Ivana Andrašića.

»Zadovoljan sam brojem posjetitelja na našem štandu, no ne i medijskom pokrivenošću. U najavama događanja na

Po navodima knjige »Apatinski alasi«, autora Tomislava Šimunovića, ribari ovoga gradića su na dan Sv. Petra i Pavla organizirali stalešku svetkovinu. Ova dva sveca su zaštitnici ribarske djelatnosti i samih ribara. Manifestacija bi obično trajala tri dana, a započimala je okupljanjem majstora i njihovih supruga u gostioni »Fuderer«, danas restoran »Šaran«. U mimohodu bi se otišlo do crkve, gdje bi se služila misa, a potom bi se vratilo u bogato dekoriranu gostionu, gdje se uživalo u ribljim specijalitetima, vinu, glazbi i pjesmi. Danas najpoznatija manifestacija grada Apatina, »Apatinske ribarske večeri«, vodi podrijetlo upravo od ove svetkovine.

tu gospodarstva«, kaže predsjednik »Šokadije« Zvonko Tadijan. Prije samog otvorenja manifestacije, u mimohodu od zdanja Skupštine općine do platoa ispred ljetne pozornice, uz pratnju puhačkog orkestra iz Kupusine, nastupile su članice KUD-a »Mažoret«, a u folklornom dijelu programa Sontu su predstavili članovi OKUD-a »Ivo Lola Ribar«. U pet dana

završene su 48. apatinske ribarske večeri, a u vrijeme njihovog trajanja otkrivena je skulptura Nikole Tesle na gradskom trgu, koji će ubuduće nositi njegovo ime, obilježen je Međunarodni dan Dunava, a u Ulici srpskih vladara svečano je otkrivena skulptura Jelen, poklon Apatinske pivovare građanima Apatina.

Ivan Andrašić

OSJEČKO LJETO KULTURE

Komplimenti za ponuđeni program

Mada nije uvrštena u program, ovih se dana dogodila i izložba u Muzeju Slavonije u suradnji s Gradskim muzejom Subotice, posvećena Ivanu Sariću, bačkom Hrvatu, sportašu i automobilistu, biciklistu i motociklistu, ipak najpoznatijem po pionirskoj ulozi u zrakoplovstvu

Po jedanaesti puta, otvoreno baš na Dan nebeskih zaštitnika Osijeka, u gradu na Dravi egzistira još jedno uspješno Ljeto kulture, manifestacija koja svojim konceptom i iznimnom kvalitetom čitavi istok Hrvatske i Osijek kao najupečatljiviji grad čine ovih dana svojevrsnom art-republikom. Baš tako je na otvorenju Osječkog ljeta kulture izjavio predsjednik Gradskog vijeća *Gordan Matković*, a potvrdi njegovih riječi svjedočili smo protekla dva tjedna.

Početak ovogodišnjeg Ljeta kulture označio je povratak na središnji gradski trg skulpture Ljudi, *Branka Ružića*, gdje je postavljen još davne 1977. godine, no pet je godina bio uklonjen radi rekonstrukcije trga i vraćen je ovog Petrova 2011. da ponovno živi s gradom. Jedinstvena je to forma, motiv koji dominira bogatim Ružićevim opusom, kojemu se za života uvijek vjerno vraćao, rekla je tjeđan dana nakon toga događaja *Marina Viculin*, kustosica izložbe Branka Ružića koja je priređena u Kazamatu u Tvrdi.

NA TRINAESTAK LOKACIJA

U vrijeme kada ovaj broj Hrvatske riječi dopije do svo-

jih čitatelja, preostat će još samo dvije kazališne predstave, Emil i detektiv, *Davora Špišića* i *Ericha Kästnera* u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića u režiji *Nikole Zavišića*, te lakonogi mjuzikl *Footloose*, redatelj i koreografa *Igora Barbetića* u dvorištu Rektorata. Svih ovih dana u Osijeku se pjevalo, igralo i plesalo a tridesetak kulturnih programa odvijalo se pred očima znatizeljnih Osječana na trinaestak lokacija u gradu, na desetak pod vedrim nebom i tri u HNK-u, Dječjem kazalištu i Barutani na lijevoj obali Drave.

Tko zna kamo sve može baciti pogled znatizeljno oko? Na ovo šekspirijansko pitanje odgovor su dali brojni Osječani i ini Slavonci, jer programima je nazočilo od petstotinjak posjetitelja na otvorenju izložbi do nekoliko tisuća na programima pod vedrim nebom, gala koncertu, kazališnim predstavama, mjuziklima, baletu. Prijepore je jedino izazvalo pitanje književnog dijela programa Osječkog ljeta kulture, kojim su se Osječani htjeli zahvaliti nagrađivanom domaćem književniku *Delimiru Rešickom* i njegovom gostu, splitskom književniku *Anti Tomiću*, no slučaj je htio da literarnom događaju svjedoči i kontroverzna spisateljica *Nives*

Celzius-Drpić pa je čitav program u cijelosti izostavljen.

PROGRAMSKA OSTVARENJA

Ponuđena programska ostvarenja doista zavrjeđuju komplimente i teško mi je izdvojiti bilo koji segment, no omeđen prostorom spomenut ću dvije baletne jednočinke splitskog HNK-a, *Ravelov Bolero* i *Bizeovu Carmern*, 30. lipnja, koje su oduševile osječku baletsku publiku, da je ravnateljica baleta splitskog HNK-a *Almira Osmanović* izjavila kako je šteta da je Osijek izgubio balet.

Dvorište Rektorata napunio je i jazz koncert osječkog Big Banda pod ravnanjem *Zlatka Baraća*, a zahtjevnu osječku publiku na noge su digli Amateri, *Borivoja Radakovića* u režiji *Petra Večeka* i protagonisti *Goran Grgić*, *Vilim Matula*, *Ranko Zidarić* i *Petra Dugandžić* iz zagrebačkog kazališta KNAP. Iste večeri Osječanima su se predstavili i gosti iz Pečuha i Tuzle scenskom sagom *Odmor za umorne jahače*, *Ivice Ivanca* u režiji *Nine Kleflin* u kojoj su glumili *Slaven Vidaković*, *Ivana Perkunić*, *Elvira Aljukić*, *Milenko Iliktarević*, *Midhat Kušljugić* i stari znanac osječke publike *Armin Čatić*.

Predsjednica Organizacijskog odbora OLJK-a i ravnateljica Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića, *Jasminka Mesarić* istaknula je kako i ove godine, od 29. lipnja do 16. srpnja, imaju dvije premijerne predstave vlastite proizvodnje, tri zanimljive izložbe i puno gostovanja kazališnih predstava, glazbeni biser – pijanistički recital osječanke *Biljane Urban* i nekoliko izvrsnih plesnih predstava splitskog baleta, ansambla slobodnog plesa iz Zagreba te gostujućih umjetnika iz Rumunjske.

Mada nije uvrštena u program OLJK-a, tih se dana dogodila i izložba u Muzeju Slavonije u suradnji s Gradskim muzejom Subotice, posvećena *Ivanu Sariću*, bačkom Hrvatu, sportašu i automobilistu, biciklistu i motociklistu, ipak najpoznatijem po pionirskoj ulozi u zrakoplovstvu, jer je davne 1910. godine monoplanom nadljetio subotičko konjičko trkalište. I ravnateljica Mesarić je spominjala Suboticu, koja je prošle godine na OLJK-u sudjelovala s dvjema predstavama, i Dječjeg kazališta ali i Narodnog kazališta u Subotici, nažalost, ove ih godine nema, ali s početkom jeseni u Subotici će gostovati svojim predstavama i osječko HNK i Dječje kazalište Branka Mihaljevića.

Slavko Žebić

BORA ČEKERINAC, POVJESNIČAR MUZEJA SRIJEMA

Vrijedan postav – »Srijem kroz stoljeća«

Najveći dio muzejskih eksponata čini arhivska građa iz različitih epoha, rukopisna građa, spomenice, povelje, diplome, fotografije, rijetke knjige, nacrti zgrada, razglednice i razni dokumenti. Ovih predmeta ima više od 10.000.

Povijesni odjel Muzeja Srijema formiran je 1956. godine, a bavi se sakupljanjem, obradom i prezentiranjem svih onih predmeta uz pomoć kojih se može pratiti društvena, vojna, politička i kulturna povijest Srijemske Mitrovice i manjih srijemskih mjesta od 12. do 20. stoljeća. O njegovim eksponatima, postavima i budućim planovima govori povjesničar Bora Čekerinac.

Kako se vodi briga o eksponatima u Muzeju Srijema, kako se skladište i kako nabavljaju?

Najveći dio muzejskih eksponata čini arhivska građa iz različitih epoha, rukopisna građa, spomenice, povelje,

diplome, fotografije, rijetke knjige, nacrti zgrada, razglednice i razni dokumenti. Ovih predmeta ima više od 10.000. Uz pomoć ovih dokumenata možemo pratiti vojnu i političku povijest, građansku komponentu društva (razna kulturno-umjetnička društva), školstvo, zabavu i sport. Zbirku trodimenzionalnih predmeta čini oružje hladno i vatreno iz perioda od poslije 12. pa do 20. stoljeća, zatim razno oruđe, vojna oprema. U zbirci hladnog oružja nalazimo razne mačeve, koplja, topuze, helebarde, dok zbirku vatrene oružja čine puške, revolveri, pištolji od 18 do 20. stoljeća. U zbirci tiska se nalaze novine koje su izlazile od druge polovice 19. stoljeća: Fruška gora,

Hrvatski branik, Dobrotvor, Srbija, Zolja, Srijem. Nažalost, ovaj materijal se ne čuva u dobrim uvjetima, ima nedostataka s fizičkim smještajem i nisu zadovoljeni svi propisani standardi. Materijal uglavnom nabavljamo donatorskim putem. Na organiziranim izložbama poseban naglasak stavljamo na poklonjene predmete, jer se nadamo tim putem afirmirati i ostale da ukoliko posjeduju neku stvar - da je doniraju muzeju. Drugi način nabave je otkup, kada dođemo do saznanja da netko posjeduje vrijednu stvar, ili ako nam je netko ponudi - vrši se komisijska procjena i ako sredstva dozvoljavaju vrši se otkup.

U Muzeju se nalazi stalni postav »Srijem kroz stoljeća«...

Prezentiranje muzejskog materijala realizira se kroz stalni postav i tematske izložbe. Svaki muzej svoju prepoznatljivost prikazuje putem stalnog postava. Financijsku podršku za naš stalni postav dalo je Ministarstvo kulture Republike Srbije i Pokrajinsko tajništvo, a naziv postava je »Srijem kroz stoljeća«. Stalni postav obuhvaća period Srijema od 1180. pa do 1945. godine – prati Srijem od poznog srednjeg vijeka, kroz Srijem u sustavu Turske, Austrije, Habsburške Monarhije i Jugoslavije. Predstavljeni muzejski materijal je originalan i daje pregled društvenog, političkog i kulturnog blaga Srijema kroz osam stoljeća. Za sada je izloženo 130 eksponata, a planiramo izložiti oko 600 predmeta. Jedan dio originalnog materijala planiranog za postav predstavio bi se u elektronskoj formi i bio bi dostupan organiziranim grupama i pojedincima.

Od mnogih prezentiranih predmeta pozornost privlači veliki grb obitelji Odescalchi. Što nam možete reći o tom eksponatu?

Odescalchi su jedna od najstarijih i svakako najmoćnijih rimskih obitelji koji potječu s početka 12. stoljeća. Njihov član obitelji *Benedetto Odescalchi* postao je 1676. papa Innocent XI., a njegov rođak *Livio Odescalchi* je dobio Srijem u svoj posjed. U lipnju 1697. godine Srijem je dat Liviju Odescalchiju radi 325.000 forinti koje je dao *Leopoldu I.* za vođenje rata protiv Turaka. Promjenom ugovora u srpnju 1697. godine Leopold je za sebe zadržao Petrovaradin, Slankamen i Zemun s miljom i pol oko tih gradova. Novi ugovor napravljen je 1714. gdje je navedeno da se dodjeljuje samo dio Srijema koji je činilo 36 naselja i 56 pustara, a sjediste vlastelinstva postaje Ilok. Obitelj Odescalchi je posjedovala veliki dvorac u Iloku, ali nakon 1945. godine Odescalchi napuštaju svoje ilčko vlastelinstvo, a njihovi potomci su i danas dio talijanskog plemstva i žive u blizini Rima. Osim ovog dvorca imali su još nekoliko ljetnikovaca u Srijemu na Fruškoj gori koji su služili prigodom lova. Grb koji muzej posjeduje s ljetnikovca je iz Višnjevca (Erem pokraj Srijemske Mitrovice), a u posjed muzeja dolazi 1951. godine.

Koji su planovi u budućem radu Muzeja Srijema?

Jedan od glavnih planova za budućnost je završavanje stalnog postava. On jest otvoren, ali treba ga u potpunosti završiti. Potrebno je završiti odabir predmeta, posao na opremanju enterijera (vitrina) postava. Osim toga planirano je opremanje depoa i stvaranje uvjeta za čuvanje i konzerviranje predmeta. Nadamo se i da ćemo u budućnosti ostvariti bolju suradnju s muzejima prvenstveno iz susjednih zemalja, jer sve su one ostavile povijesne tragove u Srijemu.

Dario Španović

SLOBODAN VULETIĆ – FIKUS, KIPAR, PJESNIK I GLUMAC

Čudesne forme japanskog haikua

Slobodan Vuletić mnogim je Mitrovčanima poznatiji pod nadimkom Fikus, te je osoba za koju rijetko tko u Srijemskoj Mitrovici nije čuo. Po struci je učitelj, no životni su ga putovi usmjerili u druge pravce. Svoj dar za umjetnost izražava kroz mnoge oblike – od izrade predmeta od drveta, pisanja haiku poezije i glume, a preživljava, kako kaže, baveći se šiacu masažom.

Vaše današnje zanimanje nije u svezi s vašom završenom školom i strukom. Otkud ta promjena?

Diplomirao sam na Pedagoškoj akademiji »Dušan Vukasović Diogen« u Srijemskoj Mitrovici 1993. godine za nastavnika razredne nastave, što je kovanica za stari lijepi naziv učitelja. Diplomirao sam s temom nadrealizam u dječjoj književnosti – Aleksandar Vučo. Kako nisam imao »strička« za ravnatelja niti jedne osnovne škole postao sam nezaposlen u struci i tako je sve do sada. Unatoč svemu, veoma sam zahvalan svim svojim profesorima što su me učili i naučili i što sam stekao svestranu naobrazbu koja me je i te kako oformila za moju današnju multidisciplinarnost.

Gdje se sve nalaze vaši umjetnički radovi?

Moji radovi su česti u domovima, kao i u kafićima i restoranima koje drže moji prijatelji, također su našli svoje skromno mjesto i na nekoliko izložbi. Inspiraciju nalazim u prirodi, »od nje k njoj«, što obuhvaća sve oko nas, a što također utječe na moje iskazivanje u raznim materijalima. Kada me pitaju kako sam napravio neku skulpturu, obično odgovaram: Uz pomoć Boga, rijeke Save i malo mene. Svoj stil sam

nazvao umjetnička reciklaža, jer ne siječem stabla za svoje radove niti su ona posječena da bih ja nešto napravio, već ih nalazim odbačena – što od ljudi što od prirode. Isto tako od mnogih drugih odbačenih predmeta pokušavam nešto napraviti i udahnuti im neki drugi život, neku vrstu umjetničke reanimacije. Moji motivi na radovima najčešće su žene, životinje i religijska tematika, a u posljednje vrijeme idem i u neku vrstu mistike. Sudjelovao sam na izložbama širom Vojvodine.

A masaža?

»Ars longa, vita brevis«, što bi rekli Latini – život je kratak, a umjetnost je vječna. No, kako se od umjetnosti teško živi, a kruh treba jesti, završio sam i za profesionalnog masera (relaksacijska, sportska, refleksološka i šijacu masaža), pa obično za sebe ukratko velim – živim za umjetnost, a preživljavam od masaže. Vremenom sam stekao epitet: zlatne ruke

Srijema ili magic hand of Sirmium. Možda jednog dana tako i nazovem svoj salon, ali o tom – po tom.

Jedan ste od rijetkih pjesnika haiku poezije iz Srijema. Otkud ljubav prema toj vrsti poezije?

Poezija me je oduvijek interesirala, posebice nakon otkrića čudesne forme japanskog haikua, po kratkoći forme slična bećarcu, ali i u mnogome različita. Moram istaknuti veliki utjecaj profesora matematike iz Zagreba *Vladimira Devidea* i njegove knjige o haiku poeziji na moje stvaralaštvo. Zahvaljujući haiku poeziji stavio sam svoje mjesto Laćarak na umjetničku kartu svijeta. Haiku poeziju pišem skoro dvadeset godina, zastupljen sam u dva zbornika haiku poezije iz Srijema »Lahor bere lipu« u nekadašnjem jugoslavenskom »Lijepo je biti lasta«, kao i u časopisima »Haiku novine« i »Paun«. Osobito mi je značajno i drago objavljivanje njihovih

pjesama u japanskim novinama »Ko«, »Azami« i »Daily yomiuri«. Haiku za mene predstavlja ljepotu trenutka. Osim u haiku obliku pišem poeziju i u dužoj formi, tako da sam zastupljen i u zbornicima broj 3 i 4 paličkog Poet-festa kao i beogradske »Skadarlije« i šidske »Šidine«.

Kako ste se opredijelili i za glumu?

Glumio sad od malena – prvo u obiteljskim predstavama za svoje najbliže, poslije na školskim priredbama, sve do romskog kazališta Bara Jaga (velike vatre) iz Mačvanske Mitrovice, gdje sam glumio u Lorkinoj »Krvavoj svadbi«. Svoj »gen« za glumu naslijedio sam od materinog oca *Ivana Modrića* koji je, po riječima proslavljenog *Krste Papića*, bio najbolji naturščik ex yu prostora. On se proslavio u filmu »Lisice«, prvom filmu koji se bavio tematikom Informbiroa i SSSR-a. Na RT Vojvodinu i u njihovu emisiju Faca došao sam uz pomoć čuvenog mitrovačkog pjevača *Branka Badžića - Šloga*. Sudjelovao sam 4. veljače u prvom krugu i 1. travnja u drugom krugu, a ušao sam u top 16 vođačkih faca. Zadovoljan sam svojim nastupom, kojeg pozitivno ocjenjuju i moji sugrađani, što sam saznao u razgovorima s njima na ulici.

U kukuruzima
po mirisu duhana
nađoh oca

Garov mješanic
zavijani salaši
plavi se lavež

Skakućemo
pričamo ćutimo
mjesec štap i ja

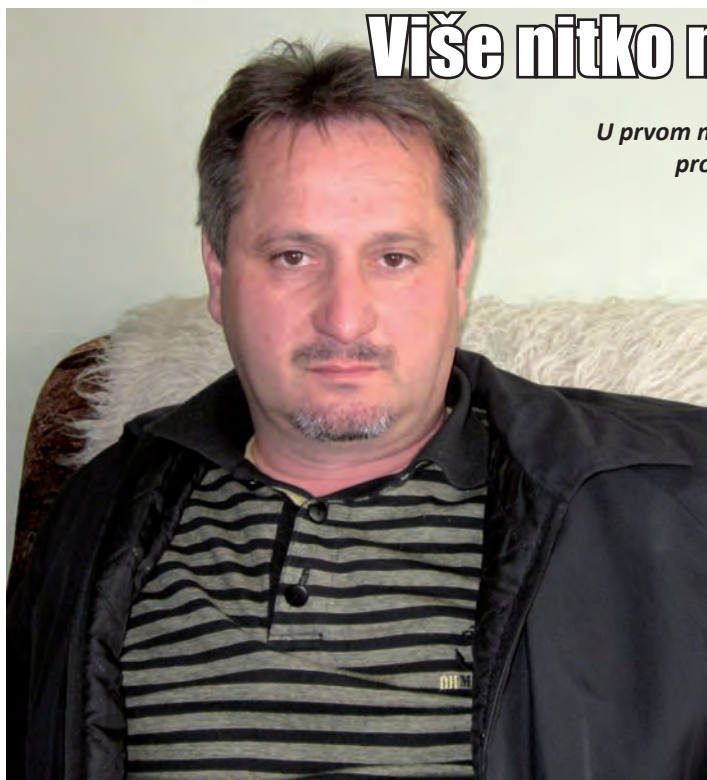
Dario Španović

SINIŠA POTURICA, RAVNATELJ OŠ »SVETOZAR MARKOVIĆ – TOZA« U ELEMIRU

Više nitko ne očekuje igru skrivača

U prvom mandatu na dužnosti ravnatelja osnovne škole u Elemiru bio je sam protiv svih, ali strpljenje ga nije izdalo, niti su ga neugodnosti slomile

Profesor zemljopisa Siniša Poturica žitelj je Zrenjanina, a u tijeku mu je drugi mandat na dužnosti ravnatelja OŠ »Svetozar Marković – Toza« u obližnjem mjestu Elemiru. Svijet je ugledao u Sonti 1965. godine. Rođen je kao mlađe dijete u hrvatskoj obitelji kantora crkve sv. Lovre u najvećem selu podunavske Šokadije. Srednju pedagošku školu završio je u Somboru, a 1990. godine diplomirao je na odsjeku geografije PMF-a u Sarajevu.

Kruh profesora geografije kratkoročno je zarađivao u više škola u Somboru, Subotici i Osijeku, gdje su ga zatekle i ratne strahote početkom devedesetih. Od 1992. godine je zbog pripadnosti hrvatskoj nacionalnoj zajednici u jednom razdoblju svojega prvog mandata na mjestu ravnatelja škole u Elemiru preživljavao mnoge gorke trenutke.

Rođeni ste i odrasli u obitelji seoskoga kantora u Sonti. Kakva vas sjećanja vežu za to doba?

U sjećanjima na djetinjstvo najdublje su mi ostala urezana zbivanja i pojave vezane uz specifičnost posla mogega pokojnoga oca. Prije svega, odgajan sam

konzervativnije od velike većine mojih prijatelja. No, takav odgoj imao je i svoje velike prednosti. Za razliku od većine djece, neke sam životne pojave spoznao vrlo rano. Bio sam izravni svjedok raznih zbivanja, od svadbi do pokopa. U našu kuću dolazili su brojni vjernici radi raznih dogovora s mojim ocem. Najviše su me se dojmili i do danas su mi u sjećanju ostali urezani razgovori mogega oca s onima koji su dolazili radi porudžbine »velikoga opijavanja« prigodom sprovođa. U tim razgovorima ljudi su iznosili mnoge obiteljske tajne, koje bi otac za jako kratko vrijeme pretočio u stihove oproštajne pjesme. Kako sam po naravi bio jako ljubopitljiv dječak, koristio bih svaki trenutak očeva strpljenja za traženje brojnih odgovora na pitanja koja bi mi se poslije svjedočenjima tim razgovorima logički nametala. Takve situacije imale su veliki utjecaj na moj mentalni razvoj i ubrzale su moje sazrijevanje.

Prije rata radili ste u Osijeku, da biste poslije otišli za Zrenjanin. Jesu li, pri izboru sredine u kojoj raditi, u vama bili prisutni strahovi od ratnih zbivanja?

Da se razumijemo, svaki čovjek

ima svoje strahove. Ja svoje ne bih nazvao strahovima za vlastiti život, više sam se plašio za svoje roditelje, za svu djecu odgajanu u duhu jednoga vremena koje je ostalo za nama, za sve ljude kojima je na prvom mjestu u životu uvijek bio čovjek. Dolaskom smutnih vremena sva naša učenja, naš odgoj i ideali, naša ljubav prema bližnjemu grubo su pogruženi od onih koji su do tada bili na marginama života, a mali, prljavi rat nenadano ih je izbacio u prvi plan. Poslije rata bilo je poziva na povratak u Osijek, no stjecajem okolnosti, u međuvremenu sam se uposlio u Zrenjaninu, kasnije zasnovač brak i bilo je vrlo teško prepustiti se novom izazovu. Sredina u kojoj i danas živim prihvatila me je vrlo korektno, nikome nisu smetala ni moja nacionalna, niti vjerska opredjeljenja.

Od 2006. godine ravnatelj ste OŠ »Svetozar Marković – Toza« u Elemiru. Tijekom prvog mandata imali ste dosta neugodnosti vezanih uz vaše nacionalno i vjersko opredjeljenje, a prošle godine ti isti ljudi povjerali su vam i novi mandat na dužnosti ravnatelja. Otkud takva promjena?

Na ovo pitanje vrlo je teško odgovoriti izravno. Ukoliko se čovjek postavi anacionalno, ukoliko gleda s neke građanske pozicije, poput negdašnjih Jugoslavena, problemi nisu vidljivi. No, za mene nikada nije bilo kompromisa te naravi. Oduvijek sam znao tko sam i što sam i to nikada i ni od koga nisam skrivao. Svoje volim, sve ostalo poštujem i ukoliko bi se svi tako ponašali, s punim bi pravom mogli govoriti o ljepotama i vrijednostima zajedništva naših različitosti, ili, rečeno vokabularom političara, o kvaliteti suživota. U jednom dijelu mo-

jega prvoga mandata na mjestu ravnatelja škole u Elemiru bilo je dosta provokacija na nacionalnoj i vjerskoj osnovi, bilo je čvrstih temelja za presavijanje tabaka i podizanje tužbi protiv više pojedinaca. Etiketiran sam u vrlo ružnom kontekstu, bilo je pokušaja velikog osobnog poniženja. U toj, za mene vrlo mučnoj situaciji, mnogi su očekivali i moju ostavku na mjesto ravnatelja. Posavjetovao sam se sa svojim prijateljima iz stručnog, političkog i crkvenog miljea, koji su mi listom pružili punu moralnu potporu. Većina njih bi, na mojem mjestu, prvo podigla buru u medijima, a poneki su mi savjetovali i da podnesem tužbe. No, zahvaljujući svom odgoju i svojim principima, naoružan velikom dozom strpljenja, ali i odlučnošću da ustrajem, na neki način sam osjetio koliki mi je saveznik vrijeme. Za razliku od Zrenjanina, Elemir je ruralna sredina, s duboko ukorijenjenim tradicionalizmom i vrlo specifičnim nacionalnim osjećajima. Jednostavno, ovdašnjim ljudima bilo je potrebno puno više vremena da u svojoj sredini prihvate nekoga tko je različit.

Na iznenađenje mnogih, nakon isteka prve četiri godine na mjestu ravnatelja i pokraj svih preživljenih problema, povjeren vam je novi mandat. Znači li to da su problemi ostali iza vas?

Situacija u kolektivu, pa i u samom mjestu, sada je puno mirnija i normalnija nego prije dvije godine. Ugodno me je iznenadio još jedan obrat. Mnogi sada otvoreno pokazuju koliko im je drago što mi glasno mogu reći – aha, ti si to, ja sam ono i baš me raduje što dobro surađujemo, a više nitko ne očekuje igru skrivača.

Ivan Andrašić

KRONOLOGIJA od 15. do 21. srpnja

15. SRPNJA 1957.

Praizvedbom monodrame *Ivana Raosa* »Uznemire se mornari«, u režiji *Mihály Virága* i *Petra Šarčevića*, započinje s radom subotička Eksperimentalna kazališna scena, nastala na poticaj Zavičajnog kluba studenata i književnog časopisa »Rukovet«.

15. SRPNJA 1997.

Na sjednici Skupštine općine većinom je glasova odlučeno da se Subotici vrte njen nekadašnji grb i stijeg, koji su – s prekidom od 1944. do početka devedesetih godina XX. stoljeća – u uporabi od 1743.

16. SRPNJA 1833.

Franjevac i profesor *Klement Furdek* i službeno je postavljen za ravnatelja subotičke gimnazije. Ovu je dužnost obavljao do 1851. godine.

16. SRPNJA 1900.

Premинуo je *Bariša Matković*, bajmočki župnik i spisatelj. Pučku školu i gimnaziju učio je u Subotici, filozofiju u Kaloči, a bogosloviju u Budimu. Pisao je poučne članke i pripovijesti. Bio je stalni suradnik »Bunjevačkih i šokačkih novina«, »Bunjevačke i šokačke vile«, »Nevena«, »Subotičke Danice« i drugih glasila. Rođen je 1. veljače 1848. u Bajmoku.

17. SRPNJA 1940.

Izenada, u 27. godini, premинуo je na Cetinju, gdje je bio na odsluženju vojnog roka, svećenik *Aleksa Kokić*, darovit i plodan spisatelj, koji je među osta-

lim pisao prozu, drame, bavio se esejistikom i publicistikom, te prevodio s mađarskog, slovačkog, češkog i njemačkog jezika. Pučku školu završio je u rodnom gradu, gimnaziju u Travniku, a bogosloviju u Zagrebu. Jedno vrijeme je svećenik, a zatim studira slavistiku na Sveučilištu u Zagrebu. Njegova je lirika natopljena ljubavlju prema bačkim ravnicima i ljudima ravničarskog ozračja, ali i neskriveno izražene osjetljivosti za njihov nezavidan socijalni status, nepravde i patnje. Objavljene su mu knjige: »Klasovi pjevaju« (1936.), »Zvona tihe radosti« (1938.), »Bunjevci i Šokci« (1939.), zajedno s *M. Čovićem*, a posthumno »Srebrno klasje« (1962.).

17. SRPNJA 1947.

Rođen je *Milovan Miković*, književnik, publicist, novinar, jedan od utemeljitelja Radio Subotice (1968.), gdje je isprve spiker-novinar i urednik, a potom glavni i odgovorni urednik Programa na srpskohrvatskom jeziku. Od 1983. je glavni i odgovorni urednik književnog časopisa »Rukovet«, a potom direktor i glavni i odgovorni urednik NIP »Subotičke novine«. Od 2005. je urednik Nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«. Piše pjesme, pripovijesti, romanesknu prozu, kritiku, eseje, studije i rasprave. Do sada je objavio 21 knjigu, mahom poezije, zatim tri knjige eseja i kritika, studija i rasprava. Njegova je dijalektna poezija riznica bunjevačkih riječi i izraza, dok tjeskobna neizvjesnost života u Bačkoj dominira u njegovoj poeziji pisanoj hrvatskim standardnim

jezikom. Uredio je i priredio preko 130 knjiga drugih pisaca. Dobitnik je Antušove nagrade i Nagrade dr. Ferenc Bodrogyari, za književna postignuća.

18. SRPNJA 1926.

Preko deset tisuća Subotičana prisustvovalo je svečanom činu posvećenja četiri zvona u crkvi sv. Terezije Avilske.

18. SRPNJA 1980.

Subotička Gradska knjižnica imala je 14.500 stalnih članova, od čega su polovica bili učenici.

18. SRPNJA 1986.

Na jednoj parceli »Agrokombinata« iz Žednika ostvaren je rekordni prinos pšenice od 9,035 tona po hektaru.

18. SRPNJA 1997.

Stručni tim Svjetske zdravstvene organizacije i UNICEF-a dodijelio je subotičkoj Gradskoj bolnici naziv »Baby Friendly«.

19. SRPNJA 1835.

Rođen je *Stjepan Krunoslav Grgić*, pjesnik i prevoditelj. Suradivao je u »Bunjevačkim i šokačkim novinama«, »Bunjevačkoj i šokačkoj vili«, »Nevenu«, »Subotičkoj Danici« i drugim glasilima. Objavio je desetak djela, mahom molitvenika. Umro je 27. rujna 1914. godine.

19. SRPNJA 1996.

Povjerenstvo za dodjelu zvanja »Počasni građanin« i »Pro Urbe« odlučilo je da se ova priznanja prvi put dodijele 1. rujna naznačene godine.

20. SRPNJA 1945.

Na temelju statističkih podataka iz 1941. napravljena je nacionalna struktura stanovništva Subotičkog okruga: – Srba 45.000; – Hrvata 65.000; – Mađara 127.000; – Židova 10.000, dok je tri tisuće ljudi bilo svrstano među pripadnike drugih naroda. Sukladno tomu na kandidacijskim listama su se našla: 22 Hrvata, 45 Mađara, 15 Srba, po jedan Slovak i Slovenac i 2 Židova. Prema socijalnom sastavu: 30 radnika, 26 intelektualaca, 17 seljaka, 7 kućanica, 3 trgovca, 2 učenika i jedan zemljoradnik.

20. SRPNJA 1955.

Na sjednici Gradskog narodnog odbora Subotice odlučeno je da se transformira u Kotarski / Sreski odbor. Za predsjednika je izabran pravnik *Stipan Marušić*, za dopredsjednika *Ferenc Mernyák*, a za tajnika *Lazar Vasiljev*.

21. SRPNJA 1788.

Ukazom bečkog dvora, slobodni kraljevski grad Maria Theresiopolis (Subotica) bio je u obvezi opremiti i izdržavati 36 vojnika. Odmah po okončanju žetve bio je dužan u središnji vojni logor prevesti i besplatno isporučiti 600 požunskih vagona / merova zobi.

21. SRPNJA 1996.

Na 30., jubilarnoj Smotri folklora u Zagrebu, folklorni odjel HKPD-a Matija Gubec iz Tavankuta prikazao je splet narodnih običaja pod nazivom: »Bunjevački svatovi«.

Članovi Cro Arta na koloniji u Martonošu

MARTONOŠ – Članovi i gosti HLU »Cro Art« iz Subotice sudjelovali su u subotu, 9. srpnja, na likovnoj koloniji u Martonošu, koju organizira tamošnji Ribolovački klub »Šaran«. Bila je ovo šesta godina druženja između slikara i ribolovaca, koje spaja zajednička ljubav prema rijeci Tisi. Sudjelovalo je desetak slikara.

»Rijeka Tisa i njezine obale, i hladovina izuzetno toplog dana bili su dovoljna inspiracija za sve slikare, a nastali radovi ostavljeni su na dar našim domaćinima – ribarima«, kaže *Josip Horvat*, voditelj udruge »Cro Art«.

Ilustracije Igora Kordeja u MSUV-u

NOVI SAD – Do 19. srpnja u Muzeju suvremene umjetnosti Vojvodine u Novom Sadu (Dunavska 37) može se pogledati izložba ilustracija poznatog hrvatskog strip crtača *Igora Kordeja*.

Igor Kordej (Zagreb, 1957.) aktivan je na strip sceni preko 30 godina. Radovi su mu objavljivani diljem Europe, u SAD-u, Kanadi i Latinskoj Americi, i nalaze se u brojnim javnim i privatnim kolekcijama, od Nacionalne kongresne knjižnice u Washingtonu, do Lucasovog filmskog studija. Dobitnik je više nagrada.

Kolonija slamarki u Tavankutu

TAVANKUT – Ovogodišnji, XXVI. saziv prve kolonije naive u tehnici slame »Tavankut 2011.« počinje večeras (petak, 15. srpnja) otvorenjem izložbe slika nastalih na prošlogodišnjem sazivu kolonije u Galeriji prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu s početkom u 19,30 sati. U okviru ovogodišnjeg saziva kolonije slamarke će raditi u prostoru OŠ »Matija Gubec« u Tavankutu.

U srijedu, 20. srpnja, u 20 sati u Galeriji će biti organiziran okrugli stol pod nazivom »Večer sjećanja«, a od 21 sat bit će prikazan dokumentarni film o *Stipanu Šabiću* redatelja *Rajka Ljubića*.

U četvrtak, 21. srpnja, slamarke će raditi na trgu ispred Gradske kuće u Subotici, u terminu od 10 do 20 sati.

Kolonija se zatvara u idući petak, 22. srpnja. Organizator kolonije je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Matija Gubec« iz Tavankuta, a manifestacija se održava u sklopu »Dužijance«.

Počinje Festival europskog filma na Paliću

PALIĆ – Osamnaesto izdanje Festivala europskog filma Palić održat će se od 16. do 22. srpnja na više lokacija na Paliću i u Subotici. Na festivalu će biti prikazano 80 filmova u deset selekcija: Glavni natjecateljski program, Paralele i sudari, Mladi duh Europe, Omaž program za dobitnike nagrade Aleksandar Lifka, Omaž program posvećen dobitniku nagrade Underground Spirit, Novi poljski film, Novi mađarski film, Eco Dox, Dječji program i selekcija: Kako je počeo rat na mom Balkanskom (polu)otoku?.

Programi se održavaju na Ljetnoj pozornici i Velikoj terasi na Paliću, te sceni Jadran i kinu Eurocinema na Otvorenom sveučilištu. Osim glavnog natjecateljskog programa na Ljetnoj pozornici (cijena ulaznice 200 dinara), svi ostali programi su besplatni.

Prateći program festivala čine okrugli stolovi, tribine, promocije knjiga, koncerti i tulum.

Dužijanca u Lemešu

LEMEŠ – U organizaciji HBKUD-a »Lemeš« i ove će godine u Lemešu biti proslavljena žetvena svečanost Dužijance. Proslava će trajati četiri dana.

U četvrtak, 21. srpnja, svečana je sveta ispovijed za bandaše, bandašice, članove udruge i sve vjernike u 19 sati, u crkvi Rođenja BDM. Idućeg dana, 22. srpnja, bit će održana promocija knjige »Lira naiva« u velikoj dvorani Mjesne zajednice. Sudjelovat će pjesnici iz Sombora i Subotice. Početak je u 19 sati.

U subotu, 23. srpnja, bit će održana dramsko-folklorna večer pod nazivom »U avliji kod baće i nane«, s početkom u 20 sati na ljetnoj pozornici Doma kulture. Osim domaćina, nastupaju i MKUD »Nemeth Laszlo« i ženski pjevački zbor »Musica Viva«.

Središnja proslava lemeške dužijance je u nedjelju, 24. srpnja, kada će od 17 sati biti služena svečana sveta misa u u crkvi Rođenja BDM.

Koncert Josipe Lisac u Subotici

SUBOTICA – Poznata hrvatska pjevačica *Josipa Lisac* održat će koncert pod nazivom »Živim po svome« 31. srpnja na Ljetnoj pozornici na Paliću. Kako je poručila, publika na subotičkom koncertu može očekivati izbalansiran program kojega će činiti stari hitovi, ali i najnovije pjesme.

Karte za koncert mogu se kupiti po cijeni od 1.500 din na prodajnim mjestima Eventima, a detaljnije informacije dostupne su na njihovoj internetskoj stranici eventim.hr.

Koncert Josipe Lisac organizira se u okviru obilježavanja stogodišnjice žetvene svečanosti Dužijanca, a počinje u 21 sat.

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Službeni glasnik RS 135/04) Gradska uprava, Tajništvo za lokalni ekonomski razvitak, gospodarstvo, poljoprivredu, komunalne poslove i zaštitu životnog okoliša, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica, Trg slobode br.1

OBAVJEŠTAVA

Da je podnijet zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš od strane nositelja projekta GRAD SUBOTICA-GRADSKI MUZEJ SUBOTICA, Subotica, Trg slobode 1, za Projekt »REKONSTRUKCIJA, ADAPTACIJA I PRENAMJENA DIJELA OBJEKTA« na katastarskoj čestici 2653 K.O. Stari Grad na teritoriju Grada Subotice.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat Stare Gradske kuće, soba 226 u periodu od 15.7.2011. do 25.7.2011. godine u vremenu od 10 do 12 h.

Molimo Vas da u roku od 10 dana od dana oglašavanja, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanje o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

IZLOŽBA SLIKA ZVONIMIRA VUKOVIĆA U PETROVARADINSKOJ GALERIJ »JELAČIĆ«

U galeriji »Jelačić« u Petrovaradinu, prošle je srijede, 6. srpnja, otvorena izložba slika Zvonimira Vukovića (1924.-1978.). Ovaj profesor povijesti i pedagoški savjetnik, istraživač i kroničar svog mjesta, pjesnik, lokalni aktivist širokog dijapazona, bavio se i slikarstvom, slikajući u satima odmora za svoje prijatelje i svoju dušu.

Zvonimir Vuković jedan je od osnivača i pročelnik Književnog kruga u okviru Knjižnice i čitaonice »Vladimir Nazor« u Petrovaradinu, organizirao je mnogobojne književne i glazbene večeri, tribine i izložbe. Vuković je 1961. godine dobio Pokrajinsku nagradu za organiziranje i osmišljavanje ovakvih kombiniranih književno-glazbenih večeri u knjižnici u Petrovaradinu.

ORIGINALAN PEDAGOG

Nakon uvodnog obraćanja predsjednika HKPD-a »Jelačić« Josipa Pokasa, izložbu je otvorila poznata književnica prof. dr. Jasna Melvinger, govoreći o Vukoviću iz više aspekata, pa tako i s aspekta njegove nekadašnje učenice.

»Svi mi učenici s osobitim smo užitkom slušali upravo njegova predavanja, jer nam je nastojao približiti gradivo na zanimljiv, često i u pristupu originalan način. Samo zemljop-

pisna karta mu je bila dovoljna da nas povede na kakvo novo putovanje diljem ondašnje Jugoslavije, diljem Europe, ili pak kojeg drugog kontinenta. Također nas je uspijevao zainteresirati i za putovanje u prošlost, tragom povijesnih zbivanja i na našem tlu i u svijetu«, rekla je Melvinger i ukazala kako je Vuković bio poliarhitički nadaren, te da je kao glazbenik bio pravi virtuoz na harmonici, svirao je klavir, pjevao u zboru i povremeno istupao i kao zborovođa.

SLIKAR MODERNE FIGURACIJE

Govoreći o samoj izložbi Melvinger je istaknula kako Vukovićeve uljane slike na lezonitu i platnu, slike u kombiniranoj tehnici, akvarele te bojene crteže karakterizira moderna figuracija.

»Potreti Zvonimira Vukovića u odnosu na klasičnu portretnu umjetnost odlikuju se izbjegavanjem tamne pozadine. Njegovi pejzaži inspirirani petrovaradinskim okolišem i njegove vedute inspirirane petrovaradinskim arhitekturnim naslijeđem u odnosu na klasična likovna djela ovih žanrova, izdvajaju se slobodnijim kompozicijskim rješenjima, dok su njegovi floralni motivi postimpresionistički nadahnuti. U doba kada je nastajalo Vukovićevo slikarstvo, u poje-

Poliarhitički nadaren autor

Ostavština ovoga autora dio je kulturnog naslijeđa Petrovaradina. Dužni smo je čuvati, kao vrijednu stečevinu i za potonje generacije, rekla je otvarajući izložbu književnica Jasna Melvinger

dinim svojim komponentama bilo je inovativno, a ima svoj 'raison d' être' i danas, prije svega zahvaljujući prefinjenom likovnom senzibilitetu ovoga umjetnika, izraženom i u tumačenju psiholoških nijansi na njegovim portretima, i u tumačenju delikatnih odnosa, svjetla i sjene na njegovim mrtvim prirodama i u tumačenju govora cvijeća, koje u njegovim buketima zauvijek čuva svoju svježinu i ljepotu«.

Povratak korijenima

Jedna od Vukovićevih kćeri, Branislava Butorac, govoreći o očevom stvaralaštvu, istaknula je kako ga je slikanje vraćalo prirodi, Dunavu, Tekijskom ritu, vrbama, valovima, Tvrdavi i tišini, a nadasve svojim korijenima i svom majuru. Dodala je i kako je njegova poezija svojevrsan akvarel u stihu.

KNJIŽEVNI RAD

Zvonimir Vuković nije žalio truda na pisaćem stroju otipkati poetske, prozne ili esejističke priloge članova »Krug«, kao urednik ih organizirati i grafički opremiti, pa su tako nastale unikatne knjižice kojih se vremenom sakupilo čak 60-tak, a koje smo mi nazivali našim izdanjima, kazala je Jasna Melvinger.

»Među tim unikatnim izdanjima isticale su se i sljedeće zbirke lirske poezije: 'Utvare

prošlosti', 'Žetve čutljivih sumraka', 'Nad vodom oganj', 'Svjetla i sjene' te 'Izabrane pjesme'. U njegovoj ostavštini čuva se još nekoliko rukopisnih zbirki i još dosta pojedinačnih pjesama«, rekla je Melvinger. Ona u cijelosti dijeli mišljenje pjesnikinje Danice Maksimović da je Zvonimir Vuković pjesnik s razvijenim unutarnjim životom, s nervom za čovječnost, s kulturom, koji umije misliti u slikama a ima osjećaja i razumijevanja za male stvari, skromne i ljupke, za sunčane svakodnevne igre i događaje, a mali motiv umije podići do većeg značenja. »Pridodajmo i to da je Zvonimir Vuković imao predilekciju prema pjesnicima simbolizma, prema suvremenim američkim pjesnicima, prema provansalskom pjesniku Fredericu Mistralu, te prema španjolskom pjesniku Juanu Jimenezu, o kojima je održao veoma utemeljena predavanja u Književnom krugu. U poetici Zvonimira Vukovića, koja je u osnovi simbolistička s ekspresionističkim naglascima, i ta njegova lektira zacijelo je ostavila trag«, rekla je Jasna Melvinger.

Melvinger je zaključila kako je ostavština Zvonimira Vukovića dio kulturnog naslijeđa Petrovaradina. »Dužni smo je čuvati, kao vrijednu stečevinu i za potonje generacije«, poručila je pjesnikinja.

Izložba slika Zvonimira Vukovića u galeriji »Jelačić« (Beogradska 7) u Petrovaradinu bit će otvorena do 21. srpnja.

A. Jukić-Mandić

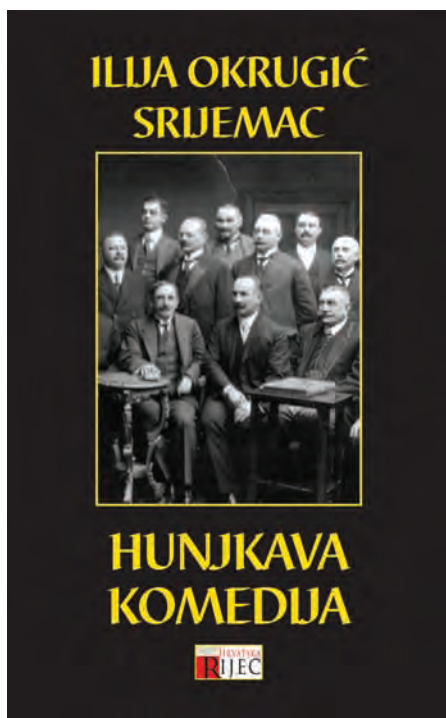

NOVA KNJIGA U NAKLADI NIU »HRVATSKA RIJEČ«: »HUNJKAVA KOMEDIJA« ILIJE OKRUGIĆA SRIJEMCA

Vesela igra iz života građanske klase

Pod naslovom »Hunjkava komedija, vesele slike iz svakdanjeg života s pjevanjem u 4 čina« sačuvane su u ostavštini *Ilije Okrugića Srijemca*, u Matici srpskoj u Novom Sadu u tri rukopisne inačice.

Kako navodi prof. dr. *Jasna Melvinger*, koja je priredila i napisala pregovor ovom djelu, iz biografije *Ilije Okrugića* razvidno je da je za svoga radnoga vijeka bio u prigodi dobro upoznati ne samo svoj zavičajni Srijem, već i Slavoniju. »Okrugićev slavonski dramski diptih čine 'Hunjkava komedija' i mnogo poznatija 'Šokica'. Jedno je vesela igra iz života gra-

đanske klase, drugo je pučki igrokaz s tragičnim svršetkom. Za razliku od 'Hunjkave komedije', o kojoj postoji podatak da je 1870. svega pet puta izvedena u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu, 'Šokica' je rado izvođena i za piščeva života i nakon njegove smrti.

U »Hunjkavoj« komediji cijela radnja odigrava se na istome mjestu, u kući vlastelinova šumara, u neimenovanome slavonskome selu, na drugi i treći dan Uskrsa, a u doba kad je djelo i napisano, dakle, 60-ih godina 19. stoljeća. »Hunjkava komedija« obiteljska je priča na starinsku temu, inače dobro poznatu u hrvatskoj književnosti – kako razudati kćeri

– s tim što se u kontekstu obiteljskih zbivanja zrcali životna zbilja složenih društvenih odnosa u, prije svega građanskoj, nekadašnjoj Slavoniji (...) Danas, bezmalo 150 godina otako je 'Hunjkava komedija' napisana, možda ipak ne bi bilo neumjesno, barem priupitati se ima li ovo, malo poznato Okrugićevo djelo što podariti suvremenom kazalištu, zapisala je, među ostalim, prof. dr. *Jasna Melvinger*.

»Hunjkava komedija« *Ilije Okrugića Srijemca* je 42 naslov objavljen u okviru nakladničke djelatnosti NIU Hrvatska riječ. Knjiga se može se kupiti u subotičkim knjižarama »Danilo Kiš«, »Školska knjiga« i »Limbus«, po cijeni od 300 dinara.

M. M.

POČELO NOVOSADSKO GLAZBENO LJETO

Briljantan nastup Zagrebačkih solista

UNovom Sadu je u ponedjeljak, 11. srpnja, otvoreno Novosadsko glazbeno leto, a čast da otvore manifestaciju pripala je Zagrebačkim solistima, koji su priredili sjajan koncert u novosadskoj sinagogi. Glazbeni kritičar novosadskog »Dnevnika« zapisao je da je koncert donio »dašak svježine i trenutke istinskog uživanja u briljantnom i prefinjenom komornom muziciranju«. Nastup je trajao blizu dva sata, a publika je vrsnu izvedbu glazbenika iz Hrvatske nagradila pozivajući ih čak tri puta na bis.

Na programu su bila djela *Corellija* (Sarabande, Gigue, Badinerie), *Puccinija* (Krizanteme), *Mozarta* (Diverimento u F- duru, KV 136), hrvatskog skladatelja *Frana*

Paraća (Koncert za violinu, violu i gudače), *Avisona* i *Scarlattija* (Concerto grosso br.3, d- moll) i *Shostakovicha* (Preludij i scherzo za gudače, op.11).

Solisti su bili: *Sreten Krstić*, violinist međunarodnog ugleda i koncertmajstor Minhenske filharmonije i *Aleksandar Milošev*, solo violist Slovenske filharmonije i

profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu.

Ansambl Zagrebački solisti osnovan je 1953. godine u okviru RTV-a Zagreb, i danas, poslije pet desetljeća postojanja, održava zavidnu razinu muziciranja. Članove ansambla odlikuju virtuoznost i izvođačka disciplina, kao i entuzijizam i zaljubljenost u komorno muziciranje. Do sada su odr-

Nastupa Hot Club Zagreb

U utorak, 19. srpnja, nastupit će Hot Club Zagreb, kojeg čine: *Marjan Krajna* – harmonika, *Mate Matišić* – gitara i *Jurica Štelma* – kontrabas. Koncert će biti održan u vrtu Srednjoškolskog doma (Nikolajevska 1), a u slučaju lošeg vremena u sinagogi. Trio je orijentiran na swing glazbu, bogatog i raznolikog sadržaja, kao i na hrvatsku izvornu glazbu skladanu i prilagođenu izvođenju na gitari i harmonici. Cijena ulaznice je 300 dinara. Početak je u 21 sat.

žali preko 3500 koncerata na svim kontinentima, u najvećim svjetskim centrima i najslavnijim dvoranama, i na čuvenim festivalima poput onih u Salzburgu, Pragu, Edinburgu, Berlinu, Bergenu, Barceloni, Istanbulu i Dubrovniku. Sa Zagrebačkim solistima svirali su brojni renomirani glazbenici. Snimili su više od 70 diskografskih izdanja. Dobitnici su velikog broja visokih nagrada i priznanja.

Novosadsko glazbeno leto će do 19. kolovoza ugostiti 13 programa, koji će se održavati na različitim mjestima u gradu. Nastupit će umjetnici iz naše zemlje, ali i iz Hrvatske, Slovenije, Mađarske, Njemačke, Italije, Belgije, Rusije, Brazila i SAD-a. Osim zvuka klasične glazbe na Novosadskom glazbenom ljetu čut će se i melodije i ritmovi etno, jazz, latino, brazilске, meksičke i romske glazbe.

A. Klinac

ZAVRŠEN JOŠ JEDAN EXIT

Četiri dana dobre energije

Ovogodišnji festival posjetilo 150 tisuća ljudi *
Najposjećeniji koncert britanske zvijezde Jamiroquai

Završen je 12. po redu Exit festival, održan na Petrovaradinskoj tvrđavi od 7. do 10. srpnja. Za četiri dana trajanja festivala nastupilo je preko 600 izvođača na 20 bina. Ove je godine popularno zvanu »Đavu« posjetilo 150.000 ljudi, kako onih iz Srbije i zemalja regije, tako i gostiju iz Britanije, Danske, Nizozemske, Australije...

U kampu na plaži Oficirac boravilo je više od 2000 posjetitelja. Kroz Exitovu je kapiju ove godine prošao i dvomilijuniti posjetitelj, koji je dobio nagradu – ulaz za ovaj festival u idućih deset godina.

ZAPAŽENI PULP I M.I.A.

Exit 2011 otvorila je novosadska grupa Atheist rap, a nakon toga nastupile su grupe Bad religion, Darkwood Dub i kanadski indie-rockeri Arcade Fire. Publika je zatim uživala u spektakularnom vatrometu pred nastup glavnih zvijezda večeri – engleske grupe Pulp.

U petak je na Main stageu atmosferu dovela do usijanja M.I.A. koja je pozvala fotoreportere da dođu na binu i da je fotografiraju. Iste je večeri na glavnoj pozornici publika mogla uživati u nastupima izvođača kao što su S.A.R.S. Amadou \$

Mariam, Petrol, Editors, Digital Saoundboy Soundsystem, S.P.Y. Feat Mc.Stamine.

Treća večer otpočela je nastupima bendova Piknik i Kraak & Smaak. Atmosferu na glavnoj bini dodatno je, iako na kratko, zagrijao zagrebački sastav Jinx. Njima je ovo drugi put da se predstavljaju na Exit festivalu, ali ovaj put na Main stageu. Jedna od zamjerki je što su bili na sceni samo pola sata, iako im je to bilo dovoljno vremena da izvedu neke od svojih najvećih hitova.

JAMIROQUAI I GRINDERMAN

Najposjećeniji je bio nastup pionira acid jazza Jamiroquaija, koji je oduševio više od 25.000 fanova. Praćen ovacijama Jay K je izlazeći na pozornicu uz taktove hita »Cosmic girl« uzviknuo: »Šteta što moram u London, rado bih ostao ovdje s vama.« Svi prisutni pjevali su njegove pjesme poput »Love foolosophy«, »Virtual Insanity« i druge, a Jamiroquai je opravdao titulu headlinera večeri. Poslije ovog koncerta publiku na Main stageu zabavljali su Brokers Brother i Danny Bird feat.Dynamite Mc.

Posljednji dan Exita posjetilo je oko 15.000 ljudi, koji su prvo slušali E-play i Big audio dyna-

mite. Britanski sastav Portished svojim je hitovima »Roads«, »Glory box« i mnogim drugim oduševio publiku, a svirali su i neke od pjesama s novog albuma. Pjevačica Beth Gibbons je pred kraj koncerta sišla među publiku, srdačno se pozdravljala sa svojim obožavateljima i fotografirala s njima. Zvijezda posljednjeg dana festivala bio

je Grindermen predvođen čuvenim australskim glazbenikom Nickom Caveom. Publika je na Petrovaradinskoj tvrđavi odlično reagirala na pjesme s njihova dva albuma, a raspoloženi Cave jurcao je po pozornici i skakao u publiku, pružajući obožavateljima mikrofona da pjevaju umjesto njega.

Četiri dana dobre energije, gdje su se granice pomicala za različitost i gdje nije bilo bitno koji jezik govoriš, sada su iza nas. Ovaj ćemo Exit pamtiti ne samo po dobroj glazbi, nego i po posebnim zabavama kakve su bile: pena tulum, 3D stage, zip line...

Tijekom četiri dana cijeli je Novi Sad disao u drukčijem ritmu, djelujući nekako nasmi-janiji i mlađi. Ostaje nam prepričavati doživljaje i da nas festival-ska energija drži još dugo, barem do iduće godine.

Anita Klinac

Urban na bis

Na Fusion stageu u petak je, 8. srpnja, nastupio riječki bend Urban&4, koji je rijedak gost u Srbiji. Frontmen i pjevač benda Damir Urban nije krio oduševljenje koncertnom atmosferom. Svirka je trajala sat vremena, a Urban je napravio malu iznimku neuobičajenu za festivalske nastupe: vratio se na bis, te skupa s publikom izveo još jednu pjesmu.

SVEČANA SVETA MISA POVODOM REĐENJA KAPELANA GABORA DROBINE

Svećenik – sijač Božje riječi

U nedjelju, 10. srpnja, u crkvi Presvetog Trojstva u Somboru slavljena je svečana sveta misa povodom ređenja kapelana ove župe *Gabora Drobine*. Za svećenika je zaređen 29. lipnja u katedrali sv. Terezije Avilske u Subotici, a mladu je misu slavio 2. srpnja u Riđici, odakle je podrijetlom. I župljani župe Presvetog Trojstva u Somboru željeli su sa župnikom *Josipom Pekanovićem* i s mladomisnikom proslaviti ređenje novog kapelana za svećenika i učinili su to na najbolji mogući način uz dobro uvježbane mlade i starije pjevače zbora, tako da će ova svečana sveta misa, koju je predvodio mladi kapelan, sigurno ostati u sjećanju kako njemu, tako i župljanima. S njim su koncelebrirali preč. *Josip Pekanović* i karmelićanin o. *Zlatko Žuvela*.

U nadahnutoj propovijedi koju je govorio župnik *Josip Pekanović*, upućen je poziv vjernicima da razmišljaju o svećeničkom zvanju, ali i o zvanju i odgovornosti svakog kršćanina.

»Danas trebamo razmišljati o svećeničkom zvanju, ali i o kršćanskom pozivu«, napomenuo je preč. *Pekanović* te nastavio: »Svatko je pozvan, svakome od nas ovdje

dan danas prisutnih Gospodin je rekao: 'Dođi! Hodi za mnom! Želim te učiniti učenikom svojim, da i ti budeš u ovome svijetu, na svojoj ovozemaljskoj životnoj stazi svijetlo, sol. Da budeš onaj koji će znati hrabriti svoju braću kad im to bude zatrebalo i onaj koji će znati povesti ljude kada je to potrebno'.«

U nastavku je govorio o svećeničkom pozivu koji nije uvijek lak i koji često nailazi na nerazumijevanje, ali se stoga treba ugledati na Isusa, čiju riječ također mnogi nisu prihvatili iako je išao od mjesta do mjesta, ali je puno vremena trebalo da stvari 'legnu na svoje mjesto'. Prečasni *Pekanović*, osvrćući se na nedjeljno evanđelje koje govori o prispodobi o sijaču, upozorava da je jako bitno kakve će riječi izlaziti iz usta svećenika i kršćana, odnosno kakvo će se sjeme zasijati.

»Ne smijemo zaboraviti nikada da nismo vlasnici riječi i neće nas spasiti naša riječ. Mi smo pozvani da po nama progovori Bog. Ta riječ je kadra novo stvoriti, ona je kadra čovjeka promijeniti i povesti ga putem na kojemu će pronaći sebe i doživjeti sebe kao Božje djeteta. Treba shvatiti da ovozemaljski život jest važan i lijep, jer se odlučuje sudbina našega života, ali to nije cilj. Mi nosimo

Mladomisnik Gabor Drobina

dušu, a Bog čini sve da bi ta duša doživjela puninu radosti vječnoga života. Svećenik ne smije zaboraviti da on nije sijač riječi, već je sijač riječi Krist. Njega je Gospodin Bog pozvao da bude sijač, a nama je povjerio istu onu ulogu kao i apostolima, da obrađujemo, pripremamo tlo, da pokušamo učiniti da ne ostane kameno srce čovjekovo, da ga svojim primjerom omekšamo kako bi i ono bilo plodno tlo.«

Na koncu je kapelan *Gabor Drobina* zahvalio svima koji su s njime došli podijeliti radost, a nakon svete mise u župi je priređena zakuska za sve vjernike.

Z. Gorjanac

IN MEMORIAM

NIKOLA KRALJEVIĆ
(1951. - 2011.)

U petak, 1. srpnja, u Novom Sadu iznenada je preminuo preč. *Nikola Kraljević*, dugogodišnji župnik u Hrtkovcima.

Nikola Kraljević rođen je 2. srpnja 1951. godine u Blaževcu, kod Gradačca, u Bosni i Hercegovini, od oca *Ive* i majke *Kate*. Za svećenika je zaređen 24. rujna 1978. godine u zapadno-srijemskom mjestu Gunja. Nakon ređenja, četiri je godine vršio službu duhovnog pomoćnika u Babinoj Gredi, Nijemcima, Velikoj Kopanici i Drenovcima. Sljedećih pet godina bio je upravitelj župe Petrovac, a kao župnik djelovao je u Levrijskoj Varoši i Hrtkovcima do 2002. godine. Zbog zdravstvenih problema šest godina je pastoralno pomagao u Petrovaradinu 3, Breznici, Beččinu i Čereviću, a u zadnje vrijeme u Đakovu i Breznici Đakovačkoj kao dušebrižnik staračkog doma.

Srijemcima će ostati u trajnom sjećanju kao župnik u Hrtkovcima, kada je kao upravitelj župe sv. Klementa, pape mučenika, prošao sve strahote ratnih događanja i masovnog egzodusa srijemskih Hrvata, u kojem je za samo 19 dana, od 10. do 29. lipnja 1992. godine, prognano oko 600 hrtkovačkih obitelji koje sada žive širom Hrvatske.

Tijelo pokojnog *Nikole Kraljevića* 6. srpnja bilo je izloženo u župnoj crkvi u Gunji, dok je na posljednjem ispraćaju u prisutnosti gotovo svih srijemskih župnika i mnogobrojnih župnika iz Hrvatske svetu misu za preč. *Nikolu Kraljevića* predvodio srijemski biskup mons. *Đuro Gašparović*. Preč. *Nikola Kraljević* pokopan je na mjesnom groblju Plitine u Gunji.

Zlatko Žužić

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

U PONEDJELJAK JE ZAPADNA CRKVA PROSLAVILA SVOGA PRVOTNOGA ZAŠTITNIKA, SV. BENEDIKTA OPATA

Ora et labora – Moli i radi

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Cetiri godine prije nego je – u mjestu Norcija, oko 480. – ugledao svjetlo dana, posljednji je, plašljivi, rimski car skončao svoje dane pogođen mačem barbarskoga kralja. Rimsko carstvo, njegova politička i upravna dominacija, bijedno su završili. Preostale su još njegova kultura i civilizacija, ali je i njih lako mogla progutati mračna noć, koja je uslijedila nakon tih dana krvi i borbe, da nije bilo revnoga i žarkoga reda sv. *Benedikta* i njegovih monaha, koji su ih spasili i prenijeli idućim naraštajima, kao sjeme i kvasac naše vlastite kulture.

Zahvaljujući tome, papa *Pavao VI.* je, 1964. godine, sv. Benedikta proglasio glavnim zaštitnikom Europe. Iz istoga mu razloga povijest književnosti, umjetnosti i društva, redom posvećuju po poglavlje, spominjući ga kao spasitelja zapadnjačke civilizacije, čuvara klasične kulture.

UTEMELJITELJ ZAPADNJAČKOG MONAŠTVA

No, bio je on ujedno i promicatelj jedne nove arhitekture, koju je započeo ocrtavajući obriše svojih samostana. Benedikt je u vjerskoj povijesti zabilježen kao utemeljitelj zapadnjačkog monaštva, kojemu je uspio podariti izvoran i konkretan oblik življenja, što ga je sažeo u čuvenoj krilatici: »Ora et labora – Moli i radi«. Molitva i rad najuzvišenija je sinteza kršćanske askeze, što proizlazi iz pozornog čitanja evanđelja, te njegova prebivanja u Duhu. Iako je školovan u Rimu, koji je za njega bio preraskalašen, povukao se prvo u Enfide, a zatim u Subiac, da bi konačno svoj život završio u Monte Cassinu.

Benedikt i njegova subrača nastavili su u samostanu ritam »rada i molitve« i time se nastavilo benediktinsko monaštvo, koje će Europi – prestrašenoj i zbunjenoj kaosom što su je izazvale invazije barbara – postati središte širenja kulture, ali također i rada, novih radnih tehnika, pokrenutih kako bi se nadišle poteškoće i oštrina mjesta na kojima su se redovnici nastanjivali. U Hrvatskoj je neka-

da bilo preko 600 benediktinskih samostana – danas ima jedan. Nedavno sam bio tamo. Prije par godina, bio je samo jedan redovnik, sada ih je jedanaest. Dakle, nešto se događa.

RAD PROTKAN DUHOM MOLITVE

Kada se u ovo povijesno vrijeme masovnog otpada Europe od kršćanskih vrednota zapitam: Hoće li se roditi neki novi Benedikt ili se je rodio, sa strahom čekamo, jer dekristijanizirana Europa bez duhovnih korijena ne može roditi dobrim plodovima. Benedikt je znao i iz ruševina Rimskoga carstva prenijeti one vrednote, a tako ih oplemeniti upravo redom, radom i molitvom, da ih je prenio i na barbare, koji su posve »obrisali« Europu onoga vremena, ali su cijepljeni na novu stabljiku koju je zasadio Benedikt. Ovih dana i naša zajednica se okuplja oko pojma rada, veličajući i slaveći plodove žetve, kroz manifestacije mnogih dužijanci. Ona obiteljska, pa one malo šire – župske, i konačno najsvetčanija i najznačajnija Dužijanca svih nas, koja ulazi ove godine u svoje novo stoljeće. Prisjetimo se da je vrednota rada u mentalitetu hrvatskoga življa ovoga podneblja osnovna odlika. Međutim, ne treba zaboraviti da je taj rad bio protkan od početka do kraja duhom molitve. Naši predci, koji su »začeli« Dužijancu, nisu bili sljedbenici sv. Benedikta direktno, ali su naslijedili kulturu rada kao vrednotu. Tako se i kod najobičnijeg čovjeka našega puka u životu ostvarila »Ora et labora – Moli i radi«. Malo se pribojavam da se već uvukao mentalitet radi, ali bez molitve i ponašaj se kao da Boga nema. Tako će rad brzo postati gorak, a znoj otrov. Međutim, u radu je znoj nagrada, u srcu mir, ako je rad protkan i dimenzijom duhovnog. Benedikt je simbol nove i svježije mladice koju je svojim djelom zasadio u starom izopačenom trupu Rimskog carstva, pozvan je danas zagovarati svoju i našu Europu. Neka i u ovim susretima oživi lozinka svetog Benedikta, ali u punini. Neka bude susret koji slavi rad, ali i moli.

Molitva i rad naju-

zvišenija je sinteza

kršćanske askeze,

što proizlazi iz pozor-

na čitanja evanđelja,

te njegova prebivanja

u Duhu.

BLINI – RUSKE PALAČINKE*Potrebni sastojci:*

4 šalice brašna
 kvasac
 4 šalice mlijeka
 žlica soli
 3 jajeta
 100 g rastopljenog maslaca ili ulja

Priprema

Razmutite kvasac u mlijeku, dodajte brašno. Ostavite da »kisne«. Zatim dodajte tri žumanjka, žlicu soli i pjenu od bjelanjaka. Sve dobro umutite, prekrijte krpom i ostavite na toplom mjestu da stoji. Tijesto mora imati gustoću kvalitetnog vrhnja. Peče se kad se tijesto digne, kao obične palačinke, samo malo deblje. Služi se toplo!

PIROGE*Potrebni sastojci:*

½ kg brašna
 šalica mlakog mlijeka
 2 jajeta
 3 ½ žlice šećera
 žlica soli
 100 g maslaca
 20 g kvasca

U četvrtinu šalice mlakog mlijeka razmutite kvasac sa žličicom soli, žlicom brašna, i tako ostavite da »krene«. Pomiješajte s ostatkom smjese. Tijesto mijesite dok se ne počne odvajati od zidova posude. Tada ga prekrijte i ostavite na toplom mjestu da se podigne. Ovo je univerzalno tijesto, mogu se koristiti različiti nadjevi, od mesa primjerice. Puni se dignuto tijesto i peče u pećnici na 220 stupnjeva 45 minuta.

JAGODE »ROMANOV«*Potrebni sastojci:*

500 g jagoda
 2 žlice šećera
 2 žlice likera od naranče
 malo vanilin šećera
 1 šalica slatkog vrhnja
 1 žlica nasjeckanih pistača

Priprema:

Pomiješati šećer, liker, narančanu koru naranče, sok od naranče, pa u taj sok staviti očišćene, oprane i ocijeđene jagode. Neka odstoje dva sata u hladnjaku. U posudu za serviranje naizmjenično redajte jagode posute vanilin šećerom i vrhnjem i pospite pistačima.

RUSKA KUHINJA

Blini, sibirski peljmeni i ruski kavijar

Zdrav i ukusan ruski obrok započinje zakuskom, zagrijava juhom, oduševljava glavnim jelom i finišira desertom

Ruska je kuhinja veoma raznovrsna. Ne bi se moglo reći što prevladava u toj kuhinji kao njen sastavni dio. Perad, meso, čak i riba prave se obično nadjeveni nekim bogatim nadjevom, koji je u isto vrijeme pun vitamina. Tijesto je u obliku *piroga* i *piroški*, također nadjevenih hranljivim izdašnjim sastojcima. Ovo je ujedno i najpoznatije rusko pecivo. Pravi se od kiselog tijesta s najrazličitijim nadjevima.

O ruskoj kuhinji može se govoriti tek od IX. stoljeća, kada je slavenski narod naučio peći kruh od raži i kvasca za dizanje. Jedno od najpoznatijih ruskih jela je jelo od zelja poznato kao *šči*.

Ruska tradicionalna kuhinja u potpunosti odgovara suvremenim zahtjevima zdrave prehrane.

U ruskoj kuhinji vidno mje-

sto zauzima povrće, unoseći u nju dovoljnu količinu vitamina. Sve to ulazi u ruski jelovnik ili u obliku zasebnih jela, kao što su *vinigrjet* ili *ruska salata* ili u vidu nadjeva.

Kaše su možda najtipičnije za rusku kuhinju. Gotovo svaka porodica jede za doručak: griz, rižu, heljdu, pšenicu ili ječam skuhan u vodi ili mlijeku, kao slanu ili slatku kašu.

Kaše su dodatak jelima, jednu se za »zdravlje i ljepotu«, kako to Ruskinje obvezno ističu, uvjerene da besprijekoran ten i dobro varenje duguju isključivo kašama.

Najglasovitija ruska juha je *šči* ili juha od kupusa, za petama joj je *boršč*, juha od cikla.

Majstori kažu kako se pravi *boršč* raspoznaje po tome što u njemu žlica može stajati uspravno.

Najpoznatiji ruski mesni specijalitet je *Beef Stroganoff* ili govedina Stroganoff. Glasovita ruska obitelj zaslužna je za ime ovog jela. Od tipično ruskog, zatim elegantno profinjenog, postalo je nezaobilaznim jelom internacionalne kuhinje. *Beef Stroganoff* je specijalitet koji je svakog dana na jelovniku engleske kraljice.

Kavijar, kao najpopularnije i najdelikatesnije rusko jelo, za služi posebne retke. Uz tartufe, kamenice, guščju paštetu i nezaobilazan šampanjac, kavijar je privilegij najviših slojeva, naravno zbog astronomskih cijena (govorimo o jesetri). Rusi čaj piju više od vodke, a svaka domaćica će ručak započeti s *blinima*, ruskim palačinkama.

Priča o ruskoj narodnoj kuhinji možda se i može svesti na onu poznatu Tolstojevu rečenicu: »šči i kaša – hrana naša«.

Branka Dulić

Bakina škrinja savjeta:

- * Mrkva će dobiti poseban okus ako u vodu za kuhanje dodate malo soka od jabuke.
- * Krumpir prilikom kuhanja neće potamnjati ako u vodu sipate malo octa.
- * Piletina – bijelo meso, mekano i sočno pileće meso natrljajte sokom od limuna da bi ostalo takvo.
- * Hrskav luk – pospite luk prije prženja s malo brašna.

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813
www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

Kardiologija, Ultrazvuk, Gastroskopijska, Laboratorij, Alergotest

Budwig protokol, Akupunktura, Biorezonanca-SCIO, Detox, Ellman-Radiotalasna kirurgija

Tehnika emocionalne slobode-EFT, Masaža, Bahove kapi, Biopton, Magneti i ostalo...

NOVO U POLIKLINICI ! doc.dr sci.med. Stamenko Šušak - Kardiohirurg - Sremska Kamenica

Poliklinika za vašu obitelj

50
SKANDI

	POVIJESNA SOVJETSKA ORUŽANA SILA	BRAZILSKI GRAD KARNEVALA	PAMTI DOBRO! (LAT.)	ORGANSKI SPOJEVI	POMIRIVATI	MUŠKO IME, ATANAS	"GRAM"	"INDUSTRIAL FASTENERS INSTITUTE"	JEREMY IRONS	ČETVRTAST KALUDERSKI NAPRSNIK		LAŽNE ZLOBNE OBJEDE	MASIV U MAKEDONIJI, GRČKOJ I BUGARSKOJ
MRAČNO ČAROBNJASTVO											KIM BASINGER NOGOMETNI KLUB IZ BERGAMA		
STIJENA LIPARIT							ZAVRŠNICA DJEVOJČICA TINA						
GLASOVATI (LAT.)									AMERIČKI MAJMUN, HVATAČ STAKLE-NINA				
BIVŠI TALIJANSKI SKIJAS, IVANO								SLIKARICA RAŠKAJ					
NEVAŽAN								GRČKI FILOZOF JANET EVANS					
REDAK U KUR'ANU (AJET)				SIRITI ZRAKE, ZRACITI VELEPOS-LANIK									
AFRIČKA DRŽAVA (GLAVNI GRAD: ACCRA)					ICO U ZAGORJU ANION ILI KATION					TENISKA MREŽA (NET) ŠVICARSKI GRAD			
SLABO-KRVNOST, ANEMIC-NOST								LATICA (PJESN.) ČAROB-NJAK				"AMPER" PTICA KOJA NE LETI NA JUG	
NOTA SOL-MIZACIJE			ZMIJE UDAVKE LJUBITELJ VINA				LIJEPA TV MIRNA (UD. VALENTIC) SVIJENO PECIVO						VJEŠTA VARKA
KANAPE, OTOMAN						NAŠ POK. KAZALIŠNI REDATELJ, GEORGIJ MALA RESA					TINA TURNER STANOVNIK TRNJA		
SOLUNSKI SPORTSKI KLUB (NE PAOKI)					INDEKS U KNJIZI, KAZALO ŽICANO GLAZBALO			BIVŠI VATRENI, ROBERT PJEVAČICA ZLOKIC					
	DIVLJI MAGARAC VRGANJ ILI SAMPI-NJON												
"GRAVITA-CIJA"		HOMEROV SPJEV BUGARSKI PISAC, ... PELIN								NJAKANJE, REV SMIJEŠNA PRICICA, VIC			
KRASOTICA									ŠARENILO (PJESN.) SIMBA ILI ASLAN				GRDNJA, KARANJE
LJUDEVIT GAJ ILI STANKO VRAZ							SOLJENKA (REG.) VINKOVCI						
GOGOLJE-VA PRIPO-VIJEST				ZIDARSKA LETVA ZA RAVNANJE ZBUKE "NORTH"									
STARO-EGIPATSKI PISAC (palindrom!)						VLASNIK KAVANE							

maras, divan, paro, tt, aris, registar, onager, jarni, g, odiseja, njak, ljepotica, šar, ilirac, slanik, vij, ravnalica, anana, kavanar.

■

DAVAČ:

■

edn:

e-mail: zsaric@hrvatskarijec.rs

■

54

COBISS SR-ID 109442828

$$32+659.3(497.113=163.42)$$

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Dražen Prčić

Ljeto je doba, vrijeme sportskih aktivnosti na otvorenom. Iako mnogo manje nego nekada, i dalje se mogu vidjeti nogometni entuzijasti koji trenutke slobodnog vremena vole potrošiti na partiju malog nogometa, a potom sve »zaokružiti« druženjem uz piće, popularnom »trećem poluvremenu«. Fotos pred nama vraća nas u sedamdesete godine prošloga stoljeća, negdje u ljeto 1978. godine, kada su momci: *Andraš Strapak, Mirko Rajčić, Pavle Čorba, Vladislav Popović - Batko, Bemvejac, Velibor Popović - Boban, Ivan Balažević, Antuš Kopilović - Lizo, Mirko Kopunović i Branko Konovec* redovito igrali na malonogometnom betonskom igralištu u sportskom centru na Paliću. A igralo se svake subote, bez obzira na vremenske uvjete tijekom cijele godine.

Redovita igra, mlada ne čvrsta sportska volja znali su ove mladiće držati nepobjedene i nekoliko partija i sati koje su uzastopno znali provesti u nadigravanju s protivničkim momčadima sličnih zaljubljenika u igru na dva gola. Igralo se po sustavu 5 igrača plus vratar, a pobjednik je bila momčad koja prva stigne do 6 postignutih golova. Problem je jedino bio u činjenici da

Čorbina momčad

nitko nije htio braniti, pa su se morali izmjenjivati na голу. Svi nogometaši davali su sve od sebe u bespoštednoj borbi na terenu, bilo je tu i »dozvoljene« i »manje dozvoljene oštirine«, jer nitko nije želio biti predmetom komentara tijekom trećeg poluvremena nakon odigranog susreta.

Momčad nije imala službeno ime, ali je bila poznata pod nadimkom »Čorba«, nadje nutom po jednom od njezinih igrača, i pokraj neobvezno-obveznih subotnjih partija na Paliću, nastupala je redovito i na organiziranim malonogometnim turnirima u Subotici. Pokraj službenih nastupa na malonogometnim natjecanjima,

gdje su imali prilike igrati protiv afirmiranih nogometaša velikog i malog nogometa, ova rekreacijska momčad često je imala prilike ogledati se na Paliću i protiv nekih, u to vrijeme velikih imena subotičke nogometne scene poput *Kustudića, Draškovića, Stantića* i drugih. A potom bi ih, redovito, išli nedjeljom gledati na njihovim ligaškim susretima za najpoznatije subotičke klubove. Zanimljivo je istaknuti kako nitko iz Čorbine momčadi nije bio aktivan nogometaš, iako su se mnogi okušali u Bački i Spartaku tijekom pionirskog uzrasta. Prema kazivanju nekih od aktera, posvećenost ovom sportskom hobi-

ju bila je maksimalna iz više razloga – održavanja tjelesne kondicije, ljubavi prema nogometu i druženju nakon njega, ali i praktičnog načina »opravnog bjekstva« od kućnih vikend obveza.

Neki od malonogometaša iz Čorbine momčadi i danas su aktivni, ne dopuštajući da prođe niti jedan vikend bez loptanja. Naravno, niti bez trećeg poluvremena, koje je zbog svoje specifičnosti ponekad važnije i od prva dva igračka poluvremena. Postoji velika želja mnogih članova ove nekadašnje malonogometne momčadi da se, ukoliko bude moguće, organizira jedan »nostalgija susret« svih članova momčadi i odigra prigodna utakmica protiv adekvatne momčadi. Naravno, uz nezaobilazno treće poluvrijeme tijekom kojeg će biti zbljla puno materijala za analizu svega što se dogodilo za protekla tri desetljeća. A moglo bi potrajati do kasno u noć...

Ivan Balažević

Redoviti član Čorbine momčadi bio je i akademski slikar Ivan Balažević, koji je relaksaciju između rada na svojim umjetničkim djelima nalazio na malonogometnom terenu i u trećem poluvremenu.

PUTUJTE S **JP »SUBOTICA-TRANS«** NA MEĐUNARODNOJ LINIJI:
SUBOTICA-NOVI SAD-ZAGREB I OSTVARITE ZNAČAJNE POPUSTE.
POLASCI U 8,00 h SVAKOG DANA IZ SUBOTICE I ZAGREBA.

CIJENA KARATA:

DJECA DO 6 GODINA – VOZE SE BESPLATNO.

DJECA OD 6-12 GODINA (POPUST OD 50%) – 1.425,00 DINARA

STUDENTI:

JEDAN SMJER (POPUST OD 20%) – 2.280,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 30%) – 3.990,00 DINARA.

OSTALI:

JEDAN SMJER – 2.850,00 DINARA.

POVRATNA (POPUST OD 15%) – 4.845,00 DINARA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

15. srpnja 2011.

Bandaš i bandašica
Luka Skenderović i Katarina Piuković

DUŽIJANCA MALENIH

Bogatim i svečanim programom, četvrtu godinu zaredom, najmlađi su se priključili proslavi žetelačkih svečanosti u Subotici

Godina je velikog jubileja, proslave 100. godišnjice Dužijance, tradicionalne subotičke pučke svečanosti zahvale Bogu za okončanje još jednog ubiranja letine, te se brojnim pratećim manifestacijama nastoji uveličati njezin prvi vijek postojanja. Dužijanca malenih, održana tijekom tri dana protekloga vikenda (8.-10. srpnja), na specifičan se način izdvaja od svih planiranih događanja. Jer zahvaljujući mladosti sudionika, ali i masovnosti, predstavlja osnovu budućnosti ove manifestacije kojom se najveći grad na sjeveru Bačke već dugo ponosi.

»Središnji događaj Dužijance malenih jamačno je svečana povorka svih sudionika, koji su se nakon euharistijskog slavlja u katedrali sv. Terezije Avilske, zaputili prema Gradskoj kući gdje je slijedilo obilježavanje svečano predavanja kruha napravljenog od prvog ovogodišnjeg prinosa. Cijela manifestacija u trajanju od tri dana, koja je započela u petak navečer smotrom folkloru na središnjem gradskom trgu, nastavljajući se sudjelovanjem malenih na subotnjem natjecanju risara u Đurđinu i konačno nedjeljnim programom: svetom misom, povorkom ulicama grada, uručjenjem kruha gradonačelniku i završnom večeri svih sudionika na ljetnoj pozornici na Paliću, ima i svojevrsan edukacijski značaj u namjeri da djeca shvate što je Dužijanca, budu dio nje i u potpunosti osjete svojom«, pojasnio je predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2011. *Davor Dulić*.

Nakon kraćeg protokolarnog predstavljanja kulturno-umjetničkih društava sudionika ovogodišnje Dužijance malenih i razmjene prigodnih darova u holi Velike vijećnice Gradske kuće, mali bandaš i bandašica, *Luka Skenderović* i *Katarina Piuković*, uručili su gradonačelniku Subotice *Saši Vučiniću*, pred nekoliko stotina malenih svečanih uzvanika, prvi ovogodišnji kruh. Primajući ga, prvi čovjek grada u kraćem je obraćanju poručio najmlađima tri poruke u kojima ih je pozvao da se ponose onim što su i tko su, da poštuju druge s kojima dijele svoju životnu sredinu i da budu zahvalni prema darovima života, istaknuvši kako vjeruje da će većina sudionika Dužijance malenih u budućnosti biti neizostavni dio središnje proslave Dužijance.

Na koncu prigodne svečanosti u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, u čast svih sudionika Dužijance malenih, VIS »Proroci« otpjevao je dvije duhovne pjesme »Krist na žalu« i »On dolazi da spasi nas«.

A da sve protekne u najboljem redu, jamačno su zaslužne i dvije osobe iz Organizacijskog odbora, župnik crkve sv. Roka u Subotici msgr. *Andrija Anišić* i član Organizacijskog odbora Dužijance malenih *Ivan Piuković*.

»Sve ovo je još uvijek novo, jer se održava tek po četvrti put, i unatoč mnogo sumnji i protivljenja u vremenu njezinog pokretanja, Dužijanca malenih je već nakon prvoga održavanja potvrdila kako je u pitanju nadahnuće i providnost Božja. Ovolikog oduševljenja i radosti nema ni na 'velikoj' Dužijanci, a s duhovne strane gledano kada djeca pjevaju i zahvaljuju Bogu, onda je to Bogu najdraže«, izrazio je radost msgr. *Andrija Anišić*, naglasivši kako su sudionici Dužijance malenih sigurno jamstvo budućnosti Dužijance.

Ivan Piuković

15. srpnja 2011.

»Hvala Bogu već četvrtu godinu proslavljamo Dužijancu malenih i vrlo sam zadovoljan kako se ova lijepa dječja manifestacija razvija u nezaobilazni dio proslave žetelačkih svečanosti u našem gradu. S djecom je uvijek lijepo raditi, oni predstavljaju našu budućnost i vjerujem kako će s ponosom nastaviti tradiciju svojih predaka«, konstatirao je član Organizacijskog programa Ivan Piuković.

Zatvaranje Dužijance malenih

Svečanim koncertom sudionika trodnevne manifestacije proslave žetelačkih svečanosti na Ljetnoj pozornici na Paliću, u nedjelju navečer završena je Dužijanca malenih. U programu su sudjelovale sljedeće folklorne sekcije: DFA »Ethno« (Zagreb), KUD »Ivančice« (Kutina), FDG »Rovesnik« (Dnepropetrovsk, Ukrajina), ANPO Skopje (Skopje, Makedonija), KUD »Stanko Paunović« (Pančevo), HKC »Bunjevačko kolo« (Bikovo), KUD »Aleksandrovo« (Subotica), i HKC »Bunjevačko kolo« (Subotica), dok su u prethodnim danima svoje nastupe imali još i: KIS »Platan Neptancegyuttes« (Kaposvár, Mađarska), KUD »Mladost« (Zalužani, BiH), Vrtić »Marija Petković« (Subotica HUK Lajčo Budanović (Mala Bosna), HBKUD »Lemeš« (Svetozar Miletić), KUD »Jedinstvo« (Bajmok), KUD Bunjevačko kolo (Stari Žednik). Dužijanca malenih zatvorena je svečanom dodjelom diploma koje je uručila pomoćnica gradonačelnika Subotice zadužena za razvoj kulturno-prosvjetne djelatnosti Ljubica Kiselički.

Nakon riječi organizatora koji su uložili veliki trud da sve bude u najboljem redu, medijsku smo pozornost usmjerili prema nekim od sudionika Dužijance malenih, prije svih malom bandašu i bandašici. Učenik 3. razreda OŠ »Matko Vuković« Luka Skenderović neposredno po uručivanju kruha subotičkom gradonačelniku iznio nam je svoje dojmove:

»Biti mali bandaš Dužijance malenih vrlo je lijepa i svečana dužnost na koju sam veoma ponosan. Iskreno, bilo me je i pomalo strah jer ne događa se baš svakoga dana da čovjek bude bandašem jedne ovako velike manifestacije. Sve je bilo jako lijepo, svečano, osobito vožnja malim kočijama koji su vukli poniji u svečanoj povorci ulicama grada«, kaže Luka Skenderović.

»Zovem se Katarina Piuković, učenica sam 3. razreda OŠ 'Matko Vuković' i vrlo sam ponosna što sam izabrana za malu bandašicu Dužijance malenih. Puno mi to znači i vrlo sam sretna što sam dobila ovu čast«, povjerila nam je mala bandašica Katarina.

Na koncu evo što su o Dužijanci malenih rekli i dvoje gostiju iz Hrvatske:

Maja Karolj, 7 godina, KUD »Ivančice« - Kutina:

»Jako mi je lijepo u Subotici i drago mi je što sam upoznala mnogo novih prijatelja i bila dio ove lijepe Dužijance malenih.«

Jakov Knežević, 12 godina, DFA »Ethno« - Zagreb:

»Nosim lijepe dojmove s Dužijance malenih i sve je super organizirano. Naš

KUD se u folklornom dijelu programa predstavio plesovima iz Međumurja i Bilogore, a nadam se da ću još koji puta doći zu Suboticu.«

Dražen Prčić

KALENDAR BITNIH DOGAĐAJA KALENDAR ZA NAREDNI TJEDAN

16. srpnja - Dan biciklista

20. srpnja - Svjetski dan skoka

21. srpnja - Svjetski dan borbe protiv Coca-cole

**PETAK
15.7.2011.**

06:05 Najava programa
06:10 Trenutak spoznaje (R)
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
08:40 Dobro jutro, Hrvatska
09:50 Vijesti iz kulture (R)
10:00 Vijesti
10:10 Tajni život slonova, dokumentarna serija (R)
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:27 Gospodarica tvoga srca, telenovela (94/142)
13:13 Capri 1, serija 5
14:10 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:25 S Međunarodne smotre folklor: Meksiko, SAD, Rusija
14:55 Ognjevi s neba, dokumentarna serija (R)
15:25 Kulturna baština (R)
16:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
17:00 Hrvatska uživo
17:45 Sve će biti dobro, serija
18:40 Ljetna slagalica: Bižuterija u svakodnevnom životu
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija (7/24)
21:00 Mjesec akcijskog filma: BjeGUNAC, američki film
23:15 Dnevnik 3
23:55 Filmski maraton - ciklus Clint Eastwooda: Mostovi okruga Madison, američki film
02:05 Filmski maraton: Snježna torta, britansko-kanadski film
03:55 Bostonsko pravo 4
04:40 Skica za portret
05:05 Hotel dvorac Orth 6
05:50 Ljetna slagalica: Bižuterija u svakodnevnom životu

06:40 Najava programa
06:45 Kod kuće je najljepše (R)
07:00 Gospodarica tvoga srca, telenovela (R)
07:45 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08:10 Žutokljunac: Nezvani gost
08:40 Connor na tajnom zadatku 2, serija za djecu
09:05 Ljubitelji dječjeg svijeta

09:15 Pokusi koji su promijenili svijet
09:30 Obična klinka, serija
10:00 Prijenos sjednice Hrvatskog sabora
13:20 Šaolinski pažeži, crtana serija
13:45 Žutokljunac: Nezvani gost
14:05 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
14:30 Netko poput tebe, američki film (R)
16:05 Danny na moru 1, dokumentarna serija (R)
16:30 Briljanteen (R)
17:10 Bostonsko pravo 4
17:55 Šaptač psima 3 (R)
18:45 Kod kuće je najljepše
18:55 Melbourne: Vaterpolo, SP 2007.: Hrvatska - Mađarska, snimka
20:00 Braća i sestre 4, serija
20:45 Putujmo povoljno, dokumentarna serija
21:15 Bitange i princeze 4, humoristična serija
21:55 Inspektorica Irene Huss, mini-serija
23:30 Dr. House 5, serija
00:25 Holivudska škvala 2, humoristična serija
00:50 Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
01:35 Retrovizor: Prijatelji 9, humoristična serija
02:00 Retrovizor: Sledge Hammer 1, serija
02:25 Retrovizor: Kraljevi, serija (7/12) (R)
03:10 Noćni glazbeni program

06:45 Naši najbolji dani
07:35 Neustrašivi Scooby doo
08:00 Bumba, crtana serija
08:50 Pobjeda ljubavi, serija R
10:40 Čuvar pravde, serija
11:40 Zauvijek susjedi, R
12:30 IN magazin R
13:20 Pobjeda ljubavi, serija
15:20 Kad lišće pada, serija R
16:20 Bijeg, serija R
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 Bijeg, serija R - nastavak
17:45 IN magazin
18:25 Zauvijek susjedi, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Kad lišće pada, serija
20:55 Bijeg, serija
21:45 Glu i gluplji, igrani film
23:50 Uzbuna pod morem, igrani film
01:40 Ezo TV, tarot show
03:10 Kraljevi South Beacha, igrani film
04:45 Jesse Stone: Noćni prijelaz, igrani film R
06:10 Čuvar pravde, serija R
06:55 IN magazin R
07:25 Kraj programa

05.40 Astro show, emisija uživo
06.25 RTL Danas, (R)
07.00 Aurora, telenovela (R)
07.50 Vrata raja, telenovela (R)
08.40 Dragon Ball Z, animirani film (R)
09.25 Ezel, dramska serija (R)
10.40 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
11.05 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
12.00 Aurora, telenovela
12.55 Nasljednici, telenovela
13.50 Cobra 11, akcijska serija
14.45 Vrata raja, telenovela
15.40 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Vodenj svijet, film, znanstveno-fantastični/avanturistički
22.20 Razbijač, film, akcijski
00.30 RTL Vijesti
00.45 Posljednji preživjeli, igrani film, akcijski triler/vestern
02.30 Astro show, emisija uživo
03.30 RTL Danas, (R)

**SUBOTA
16.7.2011.**

06:35 Najava programa
06:40 S Međunarodne smotre folklor: Meksiko, SAD, Rusija
07:10 Drugo mišljenje: Zdravstveni turizam (R)
08:00 Hrvatska kronika BiH
08:15 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Buffalo Bill, američki film (R)
09:50 Vijesti iz kulture (R)
10:00 Vijesti
10:10 Kućni ljubimci
10:45 Rijeke Hrvatske: Krka, dokumentarna serija
11:15 Normalan život, emisija o obitelji
12:00 Dnevnik
12:30 Prizma
13:20 Capri 1, serija (R)
14:05 Duhovni izazovi, međureligijski magazin
14:40 Jelovnici izgubljenog vremena
15:05 Zlatna kinoteka: Zabava, američki film
16:45 Vijesti

16:55 Znanstvene vijesti
17:00 Euromagazin
17:35 Umorstva u Midsomeru 12 B, mini-serija (R)
19:15 LOTO 7/39
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija
21:10 Predkronika Pulskog festivala
21:30 Otvaranje Pulskog filmskog festivala, prijenos
22:30 Vijesti iz kulture
22:40 Potkupljivač, američki film (R)
00:25 Filmski maraton: Visoka napetost, američki film (R)
01:55 Filmski maraton: Buffalo Bill, američki film (R)
03:25 Prizma, (R)
04:10 Skica za portret
04:45 Jelovnici izgubljenog vremena (R)
05:05 Rijeke Hrvatske: Krka, dokumentarna serija

07:20 Panorame turističkih središta Hrvatske
08:00 Najava programa
08:05 Na kraju ulice: Vrijeme
08:35 Žutokljunac: Prijestupna godina
09:05 Pinocchiojeve pustolovine, serija za djecu
10:00 Majstori svirači: Koncert u Bjelovaru (2. dio)
10:30 Sportske igre mladih
10:45 ni DA ni NE: Alkohol i mladi (R)
11:40 Abel i čudesno dizalo, nizozemski film za djecu (R)
13:25 Zdravo maleni - Kronika 51. MDF Šibenik
13:55 Alka i prijatelji: Umagu s ljubavlju, snimka koncerta (2.dio)
15:00 KS automagazin
15:30 Tvoja sam sudbina, telenovela (R)
16:10 4 zida
16:45 Vjenceslav Novak: Posljednji Stipančići
17:55 Zagreb: Vaterpolo, EP 2010.: Hrvatska - Italija, snimka
19:25 Garaža: Marko Ramljak & The band/Sinteza (R)
20:00 Lov u Bosni, američko-hrvatsko-bosansko-hercegovački film
21:35 Putujmo povoljno, dokumentarna serija
22:05 Mamutica 2, serija
22:55 Mamutica 2, serija
23:50 Vrijeme je za jazz: Jacky Terrasson Trio (2. dio)

00:50 Noćni glazbeni program

06:30 TV izlog
06:45 Grill Boss, kulinarski show R
07:15 Neustrašivi Scooby doo,
07:40 Bumba, crtana serija R
07:55 Timmy Time
08:10 Bakugan II - New Vestroia, crtana serija
08:35 Chuggington
08:50 Beyblade metal fusion
09:15 Winx, crtana serija
09:40 Bračne vode, serija
10:40 Frikovi, serija
11:40 Smallville, serija
12:40 Izgubljeni u Europi, igrani film R
14:30 Grill Boss, kulinarski show
15:00 Evolucija, film R
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Provjereno, R
18:05 Nad lipom 35, show R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:00 Prljavi Harry, film
22:00 Urota, igrani film
00:25 Ubojstvo po brojevima, igrani film
02:35 Ezo TV, tarot show
04:05 Napad sabljazubog tigra, igrani film R
05:35 Prljavi Harry, igrani film R
07:15 Kraj programa

07:55 RTL Danas, (R)
08:30 Dragon Ball Z, (tri epizode)
09:45 Vrata raja, telenovela (R)
10:15 Daleko od kuće, igrani film, obiteljski
12:25 I.Q., igrani film, romantična komedija
14:05 Veliki napad u Northfieldu, igrani film, western
15:50 Milly, igrani film, drama
17:30 Zvijezde Ekstra: Patrick Swayze, zabavna emisija
18:30 RTL Danas
19:05 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
20:00 Terminal, film, drama
22:15 Dežurni otac, film
23:55 XXL djevojke, film, romantična komedija
01:35 Astro show
02:35 RTL Danas, (R)
03:10 Čuvar zakona, igrani film, akcijski

**NEDJELJA
17.7.2011.**

05:35 Najava programa
 05:40 Duhovni izazovi, (R)
 06:10 Euromagazin (R)
 06:55 Mala TV (R)
 07:50 49. Mali raspjevani
 Dubrovnik
 08:50 Vrijeme je za Disneyja:
 Moji prijatelji Tigar i
 Pooh (R)
 09:15 Vrijeme je za Disneyja:
 Einsteinčići (R)
 09:52 Vijesti iz kulture (R)
 10:10 Filmska matineja:
 Agatha Christie - Ubiti
 je lako, američki film (R)
 11:40 manjinski MOZAIK
 12:00 Dnevnik
 12:25 Plodovi zemlje
 13:20 Rijeka: More
 14:00 Nedjeljom u dva
 15:05 Mir i dobro
 15:50 Dustbin Baby,
 mini-serija
 17:25 Planinski gorila,
 dokumentarna serija
 18:15 Lijepom našom:
 Subotica (R)
 19:15 LOTO 6/45
 19:30 Dnevnik
 20:10 Velo misto, TV serija
 21:30 Stipe u gostima 3, serija
 22:10 Vijesti
 22:25 Vijesti iz kulture
 22:30 Kronika Pulskog
 filmskog festivala
 22:45 Coco Chanel, mini-serija
 00:20 Monk 7, serija (R)
 01:05 Monk 7, serija (R)
 01:50 Planinski gorila,
 dokumentarna serija (R)
 02:40 Reprizni program
 03:50 Lijepom našom:
 Subotica (R)
 04:50 Plodovi zemlje

07:00 Najava programa
 07:05 Iz arhiva Osorskih
 glazbenih večeri: Trio
 Kubelik, snimka koncerta
 08:05 Zlatna kinoteka:
 Najveća predstava na
 svijetu, američki film (R)
 10:40 Biblija
 10:50 Portret crkve i mjesta:
 Višnjica
 11:00 Višnjica: Misa, prijenos
 12:05 Monk 7, serija
 12:45 Monk 7, serija
 13:30 Kaštelanski đir 2011. -
 Večer pobjednika, snimka
 14:45 EP u plivanju za osobe s
 invaliditetom, reportaža
 15:10 Nema odustajanja,
 njemačko - američki film
 17:10 Kandidat, američki film
 18:40 Jedrenje, SP - reportaža
 18:50 Dan prije SP u vaterpolu
 - emisija
 19:25 Garaža: No Limits/
 Steve Wolfman Band
 20:00 Gradić Peyton,

američki film
 22:35 Filmski boutique - Ljeto
 s Alfredom Hitchcockom:
 Psiho, američki film
 00:20 Nogomet, finale LP:
 Barcelona - Manchester
 UTD, snimka
 02:10 Noćni glazbeni program

07:00 TV izlog
 07:15 Frikovi, serija R
 08:00 Timmy Time, R
 08:15 Timmy Time
 08:30 Bakugan II - New
 Vestroia, crtana serija R
 08:55 Bakugan II - New
 Vestroia, crtana serija
 09:20 Chuggington
 09:35 Beyblade metal fusion
 10:00 Winx, crtana serija
 10:25 Automotiv, auto-moto
 magazin
 10:55 Bračne vode, serija
 11:55 Brza blagajna, serija
 12:25 Dodir s neba, serija
 13:25 Ekipa iz snova, film
 14:55 La Bamba, film
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Istjerivači duhova 2,
 igrani film
 19:05 INA Plave vijesti
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Nad lipom 35, show
 21:10 Spot, igrani film
 23:00 Red carpet,
 00:25 Urota, igrani film R
 02:40 Ubojstvo po brojevima,
 igrani film R
 04:40 Dr. Huff, serija
 05:25 Red carpet, showbiz
 magazin R
 06:00 Kraj programa

07:10 RTL Danas, (R)
 07:40 Zvijezde Ekstra: Patrick
 Swayze, zabavna emisija
 08:35 Dragon Ball Z, (četiri
 epizode)
 10:15 I.Q., igrani film,
 romantična komedija
 12:00 Daleko od kuće, igrani
 film, obiteljski
 13:25 Terminal, film, drama
 15:45 Ljubav iz snova, film,
 romantična komedija
 17:35 Discovery: Preživjeti
 divljinu - Oregon,
 dokumentarna serija (R)
 18:30 RTL Danas
 19:05 Jezikova juha,
 humoristična serija
 20:00 Top Gun, film, drama
 22:00 CSI: Miami,
 serija (tri epizode)
 00:35 Astro show, emisija uživo
 01:35 RTL Danas, (R)
 02:10 Dežurni otac, igrani
 film, komedija (R)

HRT1, 16.07.2011. 10:45

Rijeke Hrvatske, popularno-znanstvena serija
 Nalsov epizode: Krka
 Epizoda: 8

Stipe Božić vodi mali istraživački tim do
 Krčića pod čijim slapom izvire Krka. Dalje
 Krka teče kroz grad Knin kojega je kroz
 stoljeća hranila i branila. Nizvodno od
 Knina teče mirno idiličnom plodnom doli-
 nom, koja je danas gotovo pusta. Dva

kilometra nizvodno od Knina,
 pa do Skradina, uz tok Krke,
 na površini od 109 km2, smje-
 stio se Nacionalni park Krka.
 Na području NP utvrđeno je
 860 vrsta i podvrsta biljaka i 18
 vrsta riba, među kojima je 10
 endema, što ovu rijeku svrsta-
 va u prirodni spomenik najviše
 kategorije.

Scenarij: Stipe Božić

Snimatelj: Joško Bojić, Stipe

Božić i Joško Božić

Redatelj: Stipe Božić

Producent: Joško Blajić

Urednik Znanstveno-obrazovnog progra-
 ma: Edda Dubravec

PONEDJELJAK
 18.7.2011.

05:40 Najava programa
 05:45 Rijeka: More
 06:15 Mir i dobro
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 09:05 Hotel dvorac Orth 6
 09:50 Vijesti iz kulture (R)
 10:10 Tajni život slonova,
 dokumentarna serija (R)
 11:15 Oprah show
 12:00 Dnevnik
 12:32 Gospodarica tvoga srca,
 telenovela
 13:20 Capri 1, serija (R)
 14:05 Vijesti uz hrvatski
 znakovni jezik
 14:20 Pustolovina u Hrvatskoj:
 Surfom od Knina
 do Mljeta (1),
 dokumentarna serija
 14:50 Ognjevi s neba:
 Slavonija,
 dok. serija (2/6) (R)
 15:20 Kulturna baština (R)
 16:00 Alisa, slušaj svoje srce
 - telenovela
 16:50 Vijesti
 17:45 Sve će biti dobro, serija
 18:40 Ljetna slagalica: Pukla
 ljubav sa švicarcima
 19:30 Dnevnik
 20:10 TV Bingo
 20:35 Capri 1, serija
 21:25 U krupnom planu
 22:45 Dnevnik 3
 23:15 Vijesti iz kulture
 23:20 Kronika Pulskog

filmskog festivala
 23:35 Opera pod zvijezdama
 00:50 Nijemi svjedok 12,
 mini-serija (R)
 02:30 Bostonsko pravo 4,
 serija(R)
 03:10 Pustolovina u Hrvatskoj:
 Surfom od Knina do
 Mljeta (1),
 dokumentarna serija (R)
 03:40 Ognjevi s neba:
 Slavonija, dok. serija (R)
 04:10 Skica za portret
 04:25 Hotel dvorac Orth 6,
 serija (R)
 05:10 Ljetna slagalica: Pukla
 ljubav sa švicarcima (R)

06:20 Najava programa
 06:25 Kod kuće je
 najljepše (R)
 06:40 Gospodarica tvoga srca,
 telenovela (R)
 07:25 Vaterpolo, SP: Brazil -
 Hrvatska, prijenos
 08:35 Crtani film
 08:45 Žutokljunac: Žučo sam
 na svijetu
 09:05 Brlog (R)
 09:20 Sportske igre
 mladih (R)
 09:35 Obična klinka, serija
 10:00 Alisa, slušaj svoje srce -
 telenovela (R)
 10:40 Tvoja sam sudbina,
 telenovela
 11:25 Veronica Mars,
 serija (R)
 12:05 Šaolinski pažezi, crtana
 serija
 12:30 Žutokljunac: Žučo sam
 na svijetu

12:50 Johnny Bravo, crtana
 serija
 13:10 Lagodni život Zacka i
 Codyja 2, serija za mlade
 13:40 Dustbin Baby, mini-
 serija (R)
 15:10 Ružna Betty 3, serija
 15:55 KS automagazin (R)
 16:30 Mijenjam svijet:
 Električni snovi (R)
 17:00 Bostonsko pravo 4,
 serija
 17:45 Šaptač psima 3 (R)
 18:35 Kod kuće je najljepše
 18:50 Vaterpolo, SP: Brazil -
 Hrvatska, snimka (R)
 20:00 Glee, serija za mlade
 20:50 Nešto posve osobno,
 američki film
 22:50 Dr. House 5, serija
 23:45 Holivudska škvadra 2,
 humoristična serija
 00:10 Retrovizor: Šaptačica
 duhovima 4, serija
 00:55 Retrovizor: Prijatelji 9,
 humoristična serija
 01:20 Retrovizor: Sledge
 Hammer 1, serija
 01:45 Retrovizor: Kraljevi,
 serija (R)
 02:30 Noćni glazbeni program

06:00 Naši najbolji dani
 06:50 Neustrašivi Scooby doo
 07:15 Bumba, crtana serija
 07:25 TV izlog
 07:40 Pobjeda ljubavi, serija R
 09:40 Čuvar pravde, serija
 10:40 Kad lišće pada, serija R
 11:40 Zauvijek susjedi, R
 13:00 IN magazin R
 13:40 Pobjeda ljubavi, serija

15:40 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Bijeg, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:00 Bijeg, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Poštena igra, igrani film
00:10 Spot, igrani film R
01:55 Tudori, serij
02:50 Opasna igra, serija
03:40 Ezo TV, tarot show
04:40 Medij, serija
05:25 Bračne vode, serija
05:50 Kraj programa

05.10 RTL Danas, informativna emisija (R)
05.45 Zvezdano jutro, emisija uživo
06.30 Aurora, telenovela (R)
07.25 Dragon Ball Z, animirani film (R)
07.50 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
08.30 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
09.35 Aurora, telenovela
10.45 Nasljednici, telenovela
11.40 Vrata raja, telenovela
12.30 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode)
14.20 Staklen dom, obiteljska dramska serija (dvije epizode) (R)
15.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Staklen dom, obiteljska serija (dvije epizode)
21.15 Mentalist, serija
22.10 Na licu mjesta, akcijska serija (dvije epizode)
23.50 CSI: NY, serija
00.40 RTL Vijesti, informativna emisija
00.55 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 CSI: Miami, (R)
03.30 RTL Danas, (R)

**UTORAK
19.7.2011.**

05:55 Najava programa
06:00 Treća dob: Bolnica za gerijatrijsku skrb, emisija za umirovljenike (R)
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti

07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
09:05 Hotel dvorac Orth 6
09:50 Vijesti iz kulture (R)
10:10 Život u mnoštvu, dokumentarna serija
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:32 Gospodarica tvoga srca
13:20 Capri 1, serija (9/24) (R)
14:05 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 Pustolovina u Hrvatskoj: Surfom od Knina do Mljeta (2), dokumentarna serija
14:50 Ognjevi s neba: Sjeverozapadna Hrvatska, dokumentarna serija (R)
15:20 Kulturna baština (R)
16:00 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela
16:50 Vijesti
17:45 Sve će biti dobro, serija
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija
21:00 Ciklus komedija: Michael, američki film
22:45 Dnevnik 3
23:15 Vijesti iz kulture
23:20 Kronika Pulskog filmskog festivala (3/7)
23:35 Kratki susreti
00:00 Leonard Bernstein: Razmišljanja, glazbeno dokumentarni film
00:50 Dan odmetnika, američki film (R)
02:20 Završni udarac 4, serija (R)
03:00 Bostonsko pravo 4, serija (R)
03:40 Skica za portret
04:05 Pustolovina u Hrvatskoj - Surfom od Knina do Mljeta (2), dokumentarna serija
04:35 Hotel dvorac Orth 6, serija (R)
05:20 Ljetna slagalica

06:50 Najava programa
06:55 Kod kuće je najljepše (R)
07:05 Gospodarica tvoga srca, telenovela
07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija
08:15 Žutokljunac: Filmski žanrovi
08:40 Connor na tajnom zadatku 2, serija za djecu
09:05 Navrh jezika: Hrvatsko računalno jezikoslovlje
09:15 U zdravom tijelu zdrav duh
09:30 Obična klinka, serija

09:55 Alisa, slušaj svoje srce - telenovela (R)
10:35 Tvoja sam sudbina
11:15 Veronica Mars, (R)
11:55 Šaolinski paževi
12:25 Žutokljunac: Filmski žanrovi
12:50 Johnny Bravo
13:10 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13:35 Dan odmetnika, američki film (R)
15:05 Ružna Betty 3, serija
15:50 4 zida (R)
16:30 Direkt: Klikni @ radi druženja
16:55 Bostonsko pravo 4
17:40 Kod kuće je najljepše
20:00 Braća i sestre 4, serija
20:50 Čovjekov planet, dokumentarna serija
21:45 Završni udarac 4, serija
22:35 Dr. House 5, serija
23:30 Holivudska škvadra 2, humoristična serija
23:55 Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00:40 Retrovizor: Prijatelji 9, humoristična serija
01:05 Retrovizor: Sledge Hammer 1, serija
01:30 Retrovizor: Kraljevi, serija (R)
02:15 Noćni glazbeni program

06:00 Naši najbolji dani
06:50 Neustrašivi Scooby doo
07:15 Bumba, crtana serija
07:25 TV izlog
07:40 Pobjeda ljubavi, serija R
09:40 Čuvar pravde, serija
10:40 Kad lišće pada, R
11:40 Zauvijek susjedi, R
13:00 IN magazin R
13:40 Pobjeda ljubavi, serija
15:40 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Bijeg, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:00 Bijeg, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Doc Hollywood, film
00:20 Poštena igra, film R
02:00 Tudori, serija
02:50 Opasna igra, serija
03:40 Ezo TV, tarot show
04:40 Medij, serija
05:30 Bračne vode, serija
05:55 Kraj programa

05.35 RTL Danas, (R)
06.10 Zvezdano jutro, emisija uživo
06.55 Aurora, telenovela (R)
07.50 Dragon Ball Z, (R)
08.10 Ekkluziv Tabloid(R)

08.40 Večera za 5, (R)
09.45 Aurora, telenovela
10.55 Nasljednici, telenovela
11.50 Vrata raja, telenovela
12.40 Cobra 11, (dvije epizode)
14.30 Staklen dom, obiteljska serija (dvije epizode) (R)
15.45 1001 noć, (dvije epizode)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Staklen dom, obiteljska serija (dvije epizode)
21.35 Mentalist, serija
22.25 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
00.05 CSI: NY, serija
00.55 RTL Vijesti
01.10 Na licu mjesta, akcijska dramska serija (R)
02.00 Astro show
03.00 Na licu mjesta, serija (R)
03.45 RTL Danas (R)

**SRIJEDA
20.7.2011.**

06:05 Najava programa
06:10 Među nama (R)
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
09:05 Hotel dvorac Orth 6
09:50 Vijesti iz kulture (R)
10:00 Vijesti
10:10 Život u mnoštvu: Milijuni jedinki, jedan predivni um - dokumentarna serija
11:10 Oprah show (R)
12:00 Dnevnik
12:32 Gospodarica tvoga srca
13:20 Capri 1, serija (R)
14:20 Pustolovina u Hrvatskoj: Tragom neretvanskih gusara, dok serija
14:50 Ognjevi s neba: Jugozapadna Hrvatska, dokumentarna serija (R)
15:20 Kulturna baština (R)
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Vijesti
17:45 Sve će biti dobro, serija
18:40 Ljetna slagalica
19:15 LOTO 7/39
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija
21:05 Miris kiše na Balkanu, TV serija
22:00 World War II Lost Films, dok. serija
22:55 Dnevnik 3
23:25 Vijesti iz kulture
23:30 Kronika Pulskog filmskog festivala (4/7)
23:45 Ciklus europskog filma: Rodendan, francuski film (R)
01:25 Nada, američki film (R)
02:55 Kulturna baština
03:25 Skica za portret

03:30 Pustolovina u Hrvatskoj - Tragom neretvanskih gusara, dok. serija
04:00 Ognjevi s neba: Jugozapadna Hrvatska, dokumentarna serija (R)
04:30 Hotel dvorac Orth 6 (R)
05:15 Ljetna slagalica

06:50 Najava programa
06:55 Kod kuće je najljepše (R)
07:10 Gospodarica tvoga srca
07:55 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08:20 Žutokljunac: Papiga
08:40 Connor na tajnom zadatku 2, serija za djecu
09:05 Platno, boje, kist: Pastele
09:15 Izazovi: Ljeto s Markusom, švedski dokumentarni film
09:30 Obična klinka, serija
10:00 Alisa, slušaj svoje srce (R)
10:40 Tvoja sam sudbina
11:25 Veronica Mars, (R)
12:05 Šaolinski paževi
12:30 Žutokljunac: Papiga
12:50 Johnny Bravo
13:10 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13:35 Nada, američki film (R)
15:05 Ružna Betty 3, serija
15:50 Danny na moru 1, dokumentarna serija (R)
16:15 Dobro je znati, (R)
16:45 Vaterpolo, SP: Kanada - Hrvatska, snimka (R)
17:50 Kod kuće je najljepše
18:00 Zadar Air Show, prijenos
20:05 Braća i sestre 4, serija
21:00 Otvorenje Osorskih glazbenih večeri, prijenos
22:15 Dr. House 5, serija
23:10 Holivudska škvadra 2
23:35 Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00:20 Retrovizor: Prijatelji 9
00:45 Retrovizor: Sledge Hammer 1, serija
01:10 Retrovizor: Kraljevi, (R)
01:55 Noćni glazbeni program

06:00 Naši najbolji dani
06:50 Neustrašivi Scooby doo
07:15 Bumba, crtana serija
07:25 TV izlog
07:40 Pobjeda ljubavi, R
09:40 Čuvar pravde, serija
10:40 Kad lišće pada, serija R
11:40 Zauvijek susjedi, R
13:00 IN magazin R
13:40 Pobjeda ljubavi, serija
15:40 Zauvijek susjedi, serij
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Bijeg, serija R

19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:00 Bijeg, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Glasine, igrani film
00:10 Doc Hollywood, film R
02:00 Tudori, serija
02:55 Opasna igra, serija
03:45 Ezo TV, tarot show
04:45 Otok smrti, serija
05:35 Bračne vode, serija
06:00 Kraj programa

05.20 RTL Danas, (R)
05.55 Zvezdano jutro
06.40 Aurora, telenovela (R)
07.35 Dragon Ball Z, (R)
08.00 Ekkluziv Tabloid, (R)
08.25 Večera za 5, (R)
09.30 Aurora, telenovela
10.40 Nasljednici, telenovela
11.35 Vrata raja, telenovela
12.25 Cobra 11, (dvije epizode)
14.15 Staklen dom, (R)
15.50 1001 noć, (dvije epizode)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5
20.00 Staklen dom, (dvije epizode)
21.20 Mentalist, serija
22.10 Kost, (dvije epizode)
23.55 CSI: NY, serija
00.45 RTL Vijesti
01.00 Mentalist, serija
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 CSI: NY, serija
03.30 RTL Danas, (R)

ČETVRTAK
21.7.2011.

06:00 Najava programa
06:05 Riječ i život: Žrtva - osobni i društveni obrat, (R)
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
09:05 Hotel dvorac Orth 6
10:00 Vijesti
10:10 Ekspedicija na Novu Gvineju, dok. serija (R)
11:10 Oprah show
12:00 Dnevnik
12:32 Gospodarica tvoga srca
13:20 Capri 1, serija (R)
14:05 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:20 Pustolovina u Hrvatskoj: Bespućima Slavonije (1), dokumentarna serija
14:55 Ognjevi s neba: Dalmacija 1, dok. serijal (R)
15:25 Kulturna baština (R)
16:00 Alisa, slušaj svoje srce
16:50 Vijesti
17:45 Sve će biti dobro, serija
18:40 Ljetna slagalica
19:30 Dnevnik
20:10 Capri 1, serija
21:00 Boje turizma
21:55 Reporteri - izbor: Kinezi dolaze 2, dok. film
22:50 Dnevnik 3
23:20 Vijesti iz kulture
23:25 Kronika Pulskog filmskog festivala
23:40 Klasici hrvatskog dokumentarizma
00:35 Ciklus drama: Nepobjediv, američki

film (R)
02:15 Bostonsko pravo 4, (R)
02:55 Skica za portret
03:15 Pustolovina u Hrvatskoj: Bespućima Slavonije (2), dokumentarna serija
03:45 Hotel dvorac Orth 6
04:30 Boje turizma (R)
05:20 Ljetna slagalica (R)

06:45 Najava programa
06:50 Kod kuće je najljepše (R)
07:05 Gospodarica tvoga srca
07:50 Moji prijatelji Tigar i Pooh, crtana serija (R)
08:15 Žutokljunac: Rodak sa sela
08:40 Connor na tajnom zadatku 2, serija za djecu
09:05 Iznad crte: Filmska družina
09:20 Kokice (R)
09:35 Obična klinka, serija
10:00 Alisa, slušaj svoje srce (R)
10:40 Puna kuća Raftera 1, (R)
11:25 Veronica Mars, (R)
12:05 Šaolinski paževi
12:35 Žutokljunac: Rodak sa sela
13:00 Johnny Bravo
13:20 Lagodni život Zacka i Codyja 2, serija za mlade
13:45 Estera i kralj, američko-talijanski film (R)
15:30 Ružna Betty 3, serija
16:15 Danny na moru 1, dokumentarna serija (R)
16:40 City Folk 2011
17:05 Bostonsko pravo 4
17:50 Šaptač psima 3 (R)
18:40 Kazalište u kući, serija
19:15 Kod kuće je najljepše

19:25 Garaža: In-The-Go (R)
20:00 Braća i sestre 4, serija
20:50 Ciklus drama: Nepobjediv, američki film
22:35 Dr. House 5, serija
23:30 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 4, serija
23:50 Retrovizor: Šaptačica duhovima 4, serija
00:35 Retrovizor: Prijatelji 9
01:00 Retrovizor: Sledge Hammer 1, serija
01:25 Retrovizor: Kraljevi, R
02:10 Noćni glazbeni program

06:00 Naši najbolji dani
06:50 Shaggy i Scooby-doo
07:15 Bumba, crtana serija
07:25 TV izlog
07:40 Pobjeda ljubavi, R
09:40 Čuvar pravde, serija
10:40 Kad lišće pada, serija R
11:40 Zauvijek susjedi, serija
13:00 IN magazin R
13:40 Pobjeda ljubavi, serija
15:40 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 IN magazin
18:05 Bijeg, serija R
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Kad lišće pada, serija
21:00 Bijeg, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 John Q, igrani film
00:35 Glasine, igrani film R
02:15 Tudori, serija
03:05 Opasna igra, serija
04:00 Ezo TV, tarot show
05:00 Otok smrti, serija
05:50 Kraj programa

05.30 RTL Danas, informativna emisija (R)
06.05 Zvezdano jutro, emisija uživo
06.50 Aurora, telenovela (R)
07.50 Dragon Ball Z, animirani film (R)
08.10 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
08.35 Vrata raja, telenovela (R)
09.45 Večera za 5, lifestyle emisije (R)
10.50 Nasljednici, telenovela
11.45 Vrata raja, telenovela
12.35 Cobra 11, akcijska serija (dvije epizode)
14.25 Staklen dom, obiteljska dramska serija (dvije epizode) (R)
15.45 1001 noć, dramska serija (dvije epizode) (R)
17.05 Ne daj se, Nina!, drama
18.00 Ekkluziv Tabloid, magazin
18.30 RTL Danas
19.05 Večera za 5, lifestyle emisije
20.00 Staklen dom, obiteljska dramska serija (dvije epizode)
21.25 Mentalist, serija
22.15 CSI: Loši dečki, serija (dvije epizode)
23.55 CSI: NY, serija
00.45 RTL Vijesti
01.00 Kost, serija
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 Kost, serija
03.30 RTL Danas, (R)

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od pone-
djeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-
televizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice,
emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16
sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz
Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrt-
kom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«,
emitira se na HRT1 ponedjeljkom od 15,25 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični
savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna
glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki
majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock
vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom)
• 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje
dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktuali-
je' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kul-
tur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche
Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«
- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i
odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

TENIS

Elizabetin napredak

SOMBOR – Najbolja somborska tenisačica Elizabeta Bauer na najnovijem izdanju WTA liste ostvarila je pomak od 20 pozicija. Trenutačno se nalazi na 1153. mjestu s 5 bodova koliko je osvojila igrajući na 7 turnira u prethodnih 365 dana. Računajući glavni ždrijeb i kvalifikacijske mečeve, Somborka je zabilježila 11 pobjeda i samo tri poraza tijekom proteklog natjecateljskog razdoblja. Uz dva boda, Elizabeta je iz nagradnog fonda dobila oko 500 dolara. U ljetnu futures sezonu krenula je s 1190. mjesta. Najbolji plasman za godinu dana igranja u seniorskoj konkurenciji bila joj je 1097. pozicija. Po objavama službenog sajta Internacionalne teniske federacije, Elizabeta Bauer će sljedeći turnir igrati na Paliću od 23. do 30. srpnja. Prijavlivanje igračica je završeno, a kako sada stvari stoje, Somborka ne može izbjeći igre u kvalifikacijama, jer je za futures vrijedan 10.000 dolara prijavljeno čak 102 tenisačice.

Z. G.

RIBOLOV

Master liga Srbije

NOVI SAD – Na kanalu DTD u Novom Sadu, proteklog su vikenda u organizaciji KSR Ribolovac iz Novog Sada održana prva tri kola Prve Master lige Srbije, lov ribe udicom na plovak. Budući da po novim pravilima sportskog ribolova natjecanje traje 4 sata, zbog iznimno visokih temperatura zraka i neprilagođenih uvjeta i velike i obilne trave, natjecanje je bilo jako naporno. Uz sudjelovanje 12 najboljih ekipa iz Srbije, najviše uspjeha imala je ekipa Sportkomerc iz Beograda, drugo mjesto zauzela je ekipa Senta iz Sente, a treće domaćini, KSR Ribolovac iz Novog Sada. Ekipa USR Podunavlje iz Bača zauzela je odlično 7. mjesto s velikim šansama da na kraju natjecanja ostanu u Prvoj Master ligi. Po riječima predsjednika sportskih ribolovaca iz Bača Ante Čavara, posebice raduje dobar rezultat u sva tri dana mladog Milana Krstića iz Bača.

S. Č.

TENIS

TK Spartak u Prvoj ligi

BEOGRAD, SUBOTICA – Prva momčad TK Spartaka iz Subotice, poslije stanke od nekoliko godina, ponovno se natječe u Prvoj tenisačkoj ligi Srbije. Pomlađena momčad koju čine poglavito juniori: Andor Vas, Andrej Biro, Laszlo Đere, Davor Vujković, Danijel

Juhas, uz nekolicinu starijih, iskusnijih prvotimaca: Atila Kilhanek, Petar Vidaković, Leon Štajnfeld, uz trenersku asistenciju glavnog trenera Relje Dulića i njegovog pomoćnika Ladislava Demetera, u prva dva susreta zabilježila je poraze od momčadi Gemax (Beograd, 0-5) i Vojvodine (Novi Sad, 1-4). U posljednjem kolu skupine igrat će protiv momčadi Puma (Kragujevac).

PLIVANJE

Mitinzi u Senti i Vrbasu

SENTA – Međunarodni plivački miting »Senta 2011.« na kojem je sudjelovalo 12 klubova s oko 150 natjecatelja iz: Hrvatske, Mađarske, Rumunjske i Srbije, održan je u subotu, 9. srpnja, na bazenu u Senti. Plivači Spartaka bili su najuspješniji osvojivši ukupno 34 medalje. U disciplini 4x100 slobodno muškarci, prva tri mjesta osvojile su štafete Spartaka, dok je ženska štafeta zauzela 3. mjesto. Pojedinačni rezultati:

Kategorija 10 godina: Novak Savić (1. mjesto 50 slobodno, 1. mjesto 50 delfin).

Kategorija 11 godina: David Hunjadi (2. mjesto 50 slobodno, 3. mjesto 50 prsno), Uroš Spasenić (2. mjesto 50 prsno, 3. mjesto 50 delfin), Jovana Džinić (3. mjesto 50 prsno).

Kategorija 12 godina: Marko Šoštarec (1. mjesto 50 leđno, 2. mjesto 50 slobodno), Davor Mamužić (1. mjesto 50 slobodno, 2. mjesto 50 leđno), Anita Bali (2. mjesto 50 prsno, 3. mjesto 50 leđno), Jovana Mavrak (1. mjesto 50 prsno).

Kategorija 13 godina: Andrej Barna (1. mjesto 50 slobodno, 2. mjesto 50 delfin), Filip Hunjadi (1. mjesto 50 delfin).

Kategorija 14 godina i stariji: Bojan Rašković (1. mjesto 50 slobodno, 1. mjesto 50 leđno), Darko Mamužić (1. mjesto 50 prsno, 2. mjesto 50 slobodno), Aleksa Šehovac (3. mjesto 50 slobodno), Marko Spasenić (3. mjesto 50 leđno), Martin Jaramazović (2. mjesto 50 prsno), Marko Sente (3. mjesto 50 prsno), Valentin Berkeš (3. mjesto 50 delfin), Milica Šoštarec (1. mjesto 50 delfin, 2. mjesto 50 slobodno), Anđela Dženopoljac (3. mjesto 50 leđno), Eleonora Šiša (3. mjesto 50 prsno).

U Vrbasu je 10. srpnja održan međunarodni plivački miting »Bjelica kup 2011.« na kojem je sudjelovalo 28 klubova s 378 natjecatelja iz: Hrvatske, Crne Gore, Makedonije, Rumunjske, Slovenije i Srbije. Plivači Spartaka osvojili su ukupno 9 medalja (2 zlatne, 3 srebrne i 4 brončane). Štafeta 4x50 mješovito za muškarce osvojila je 2. mjesto. Za najuspješnijeg plivača u kategoriji 10 godina proglašen je Novak Savić. Pojedinačni rezultati:

Kategorija 9 godina: Iva Kujundžić (3. mjesto 50 slobodno, 3. mjesto 50 leđno), Adriel Hajagoš (3. mjesto 50 delfin).

Kategorija 10 godina: Novak Savić (1. mjesto 50 slobodno, 2. mjesto 50 delfin, 2. mjesto 50 leđno).

Kategorija 11 godina: David Hunjadi (3. mjesto 50 prsno).

Kategorija 14 godina i stariji: Bojan Rašković (1. mjesto 50 leđno).

15. srpnja 2011.

BORIS KEČENOVIĆ, VOZAČ I TRENER U KASAČKOM SPORTU

Otpisani konji postali šampioni

Playboy i Jeris urbi bili su na korak od mesarskog noža

Razgovor vodio: Dražen Prčić

RITAM TRENINGA

Rad s konjima, osobito u ovo vrelo ljetno doba iziskuje i određene posebne programe u dijelovima dana kada sunce nije toliko jako.

»Zbog toplote primorani smo trenirati rano izjutra i u nešto kasnije predvečerje, jer tijekom treninga prva dva dana provedemo osam krugova oko hipodroma srednjim tempom, potom slijedi brzi rad trećeg dana i nastojanje poboljšanja prosječnog prolaznog vremena. Potom slijedi dan odmora i konj ide u padok. Konji tijekom treninga gube dosta vode i elektrolita i sve to moramo nadopunjavati, osobito sada kada je zrak užaren visokim vanjskim temperaturama. Tako smo radili i u Italiji, a tako nastavljamo raditi u Subotici«, odlučan je Boris Kečenović.

SVIJET UTRKA

»Na nedavnoj tradicionalnoj Petrovdanskoj utrci u Srbobranu osvojio sam prvo mjesto vozeći spomenuto grlo Jeris urbi, koju smo Aleksandar i ja, također, skupa kupili u Italiji. Kobila je, kako to već biva, bila u očajnom stanju, ali smo je uspjeli, poput Playboya,

vratiti u život i svijet utrka, i na koncu nam je donijela nekoliko velikih pobjeda u Italiji. Svoj dio u njezinom vlasništvu sam prodao kompanjonu. Ja sam ostao vozač, dok je on sada u ulozi vlasnika i trenera.«

FINANCIJSKE PRILIKE

Poput brojnih segmenata društva, skup sport, kakvo je aktivno bavljenje konjima, trpi zbog aktualne financijske krize i sve je teže udovoljiti velikim zahtjevima vezanim uz kvalitetnu njegu natjecateljskih grla. »Konjički je sport zbilja skup, nitko se ne odlučuje financirati i ulagati, a polagano i prolazi vrijeme sponzora. Neophodno je realizirati određeni izvor prihoda kroz organiziranje kladiionice, iznajmljivanje lokala i stvaranja dodatnih programa u sklopu hipodroma, te pronaći potrebna sredstva i zbog toga se mora odati počast svim ljudima koji su aktivni u našem klubu i trude se održati tradiciju konjičkog sporta u Subotici. Jer konjima se mora baviti tijekom cijele godine, a ne samo dok traje natjecateljska sezona«, pojašnjava veliki zaljubljenik u konjički sport Boris Kečenović.

»Konjički sam sport zavolio još od malena, jer su se svi moji, počevši od djedova, strica i konačno moga oca, oduvijek aktivno bavili konjima. Utrke sam počeo voziti još kao dječak, 1992. godine, i sve do 1995. godine, kada smo zbog financijske krize bili primorani na jedno vrijeme pauzirati iz svijeta sulki i padoka. Konjima i poslu oko njih vratio sam se deset godina kasnije kada sam otišao raditi u Italiju, a nakon dvije godine sam se vratio u Suboticu i započeo aktivno bavljenje kasačkim utrkama«, u kraćim crtama *Boris Kečenović* objašnjava dio svoje biografije u svezi s konjičkim sportom.

ČUDESNA PRIČA KONJA PLAYBOYA

Vrativši se u rodni grad Boris Kečenović je skupa sa svojim prijateljem i partnerom u poslu *Aleksandrom Dimitrijevićem* kupio konja kojemu su životni dani bili odbrojani i koji je bio pred odlaskom u klaonicu. Ali, dogodila se posve drugačija priča.

»U pitanju je američki kasač, kojega smo doslovno spasili od mesarskog noža i on nam se, nakon oporavka i treninga pod našim nadzorom odužio s dvadesetak pobjeda, i sada kod nas uživa zasluženu mirovinu. Playboyev uspjeh potvr-

dio je ispravnost moje odluke da se nastavim baviti konjičkim sportom i sada su brojni sati na stazi subotičkog hipodroma dio moje svakodnevice. Jednostavno volim biti uz konje i ništa mi nije teško kada su oni u pitanju.«

ODNOS ČOVJEKA I KONJA

Kasački je sport vrlo specifična kategorija konjičkog sporta jer kas nije prirodan hod niti jednog konja. No, u ovom sportu grla su genetski selektirana i kas im je već u »krvi«.

»Radeći s konjima, iz dana u dan, iz godine u godinu, izuzetno je važno uspostaviti kvalitetan odnos koji poslije može rezultirati odličnim rezultatima. Konji su vrlo slični ljudima i svaki je drugoga karaktera, neki konji uče brže i lakše, neki sporije i teže, neki imaju tremu pred utrkou, a neki opet jedva čekaju priliku za natjecanje s drugim konjima. Sve to iskusan trener i vozač mora znati i adekvatno se postaviti u određenoj situaciji na stazi ili uz nju. Mi se dobro razumijemo, ali zna se dogoditi da konj »nema dan« i tada je jednostavno nemoguće izvući maksimum iz njega. Zajedno proživljavamo i pobjede i poraze, no tako je to i u životu. Trenutačno imamo sedam konja s kojima svakodnevno radimo, a najbolja je kobila Jeris urbi.«

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

POGLED S TRIBINA

Prošlost, budućnost

Prije trinaest godina, te nezaboravne 1998. godine, nogometna reprezentacija Hrvatske je osvojila povijesno treće mjesto na Svjetskom prvenstvu u Francuskoj. Pobjedom u malom finalu protiv Nizozemske (2-1, Prosinečki, Šuker), »vatreni« su dokazali svoju kvalitetu i potvrdili odlične partije na mundialu u zemlji Gala. Danas, Hrvatska ponovno ima odličnu generaciju predvođenu Lukom Modrićem i Darijom Srnom, a predstojeći odlučujući kvalifikacijski susreti za plasman na EP u Poljskoj i Ukrajini pokazat će jesu li izabranici Slavena Bilića spremni na velika djela. »Ćirini sinovi« dokazali su to cijelom svijetu.

Ali od sjećanja na lijepu prošlost se ne živi i nova nogometna sezona donosi nove mogućnosti. Pokraj spomenutih reprezentativnih oglada, hrvatski klupski nogomet očekuju kvalifikacijski susreti za plasman u Ligu prvaka i Ligu Europe. NK Dinamo prvi ispit ima protiv azerbajdžanskog šampiona Neftcija (prvi susret u Zagrebu 13. srpnja) i kada ovaj tekst bude pred vama znat ćemo ima li mjesta optimizmu glede još jednog pokušaja ulaska među »europsku elitu«. U kvalifikacijama za Ligu Europe RNK Split igra debitantski europski ogled protiv slovenske momčadi Domžala (četvrtak 14. srpnja), dok Varaždin očekuje susret protiv moldavske ekipe Iskra Stal. To je bliska budućnost hrvatskog nogometa, uz nešto kasniji nastup splitskog Hajduka u kvalifikacijama Lige Europe, budućnost koja će pokazati gdje je trenutačno mjesto zemlje koja je nekada bila treća na svijetu.

D. P.

ATLETIKA

Vlašić prva u Birminghamu

Nakon razočaravajućeg nastupa na mitingu u Laussaneu, najbolja svjetska i hrvatska visašica Blanka Vlašić ponovno je dokazala svoju kvalitetu i skokom od 1,99 m pobijedila na mitingu Dijamantske lige u engleskom Birminghamu. Bila je to treća ovosezonska pobjeda stasite Splitsanke (Šangaj, Rim) i dobar »vjetar u leđa« za nastavak aktualne sezone.

KOŠARKA

Zagreb u skupini B

Hrvatski prvak Zagreb natjecat će se u skupini B Eurolige 2011./12., skupa s europskim prvakom Panathinaikosom (GRE), CSKA (RUS), Unicajom (ŠPA), Žalgirisom (LIT) i Brose

Basketsom (NJE). U kvalifikacijama za nastup u Euroligi Cibona prve susrete igra protiv francuskog Choleta, a uspije li pobijediti igrat će s boljim iz oglada Lietuvos Rytasa (LIT) i Budućnosti (CG).

NOGOMET

Varaždin – Middlesbrough

Memorijalni susret u znak sjećanja na nekadašnjeg predsjednika NK Varteksa Anđelka Herjavca, između domaćeg Varaždina i engleskog Middlesbrougha, člana engleskog Championshipa, odigrat će se u nedjelju, 17. srpnja, s početkom od 20 sati. Utakmicom će biti obilježeno 10 godina od nesretne pogibije uglednog sportskog radnika koji je umnogome doprinio afirmaciji nogometa u Varaždinu.

TENIS

Ljubičić ispred Čilića

Na novoj ATP ljestvici najboljih tenisača svijeta Ivan Ljubičić je na 31. mjestu ponovno prvi hrvatski reket, dok je gubitkom nebranih bodova Marin Čilić pao na 32. mjesto. Treći hrvatski tenisač među TOP 50 je Ivan Dodig na 42. mjestu. Na skorašnjem ATP Croatia Open u Umagu, svoj nastup su najavila sva trojica, pa bi potencijalni uspjeh na terenima »Stela marisa« nekom od njih mogao donijeti novi napredak u rankingu.

VATERPOLO

Prijateljski susret Hrvatska – Srbija

U sklopu priprema za predstojeće Svjetsko prvenstvo u Šangaju, vaterpolisti Hrvatske i Srbije odigrali su prijateljski susret u Singapuru i završili ga neodlučenim rezultatom (9-9). Dvoboj je poslužio izbornicima obje reprezentacije za isprobavanje svih igračkih potencijala i uigravanje taktičkih zamisli. SP započinje u subotu, 16. srpnja, i trajat će sve do posljednjeg dana ovoga mjeseca.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodajem kuću u zajedničkom dvorištu, ograđenu, na Somborskom putu u Subotici, s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom, 50 m². Ima garažu, trofaznu struju, vodu i kanalizaciju. Može zamjena za auto uz doplatu. Cijena: 29.500 eura. Tel.: 065/ 50-36-888.

Izdaje se polunamješten uredski prostor u užem središtu grada (35 m²). Vrijedi pogledati. Cijena 170 eura. Tel.: 064/9738601 i 024/524-938.

Izdajem dvosobnu namještenu kuću kod drvene ambulante u Subotici pogodnu za radnike ili učenike. Tel.: 024/ 562-512 ili 064/ 14-185-229.

Izdajem dvosoban komforan stan kod Zorke. Tel.: 064/ 255-68-22.

Prodajem kuću u Ulici Veljka Vujoševića u Malom Bajmoku u Subotici, 400 m od „auto-pijace“, cijena 7500 eura. Tel.: 024 796-124 ili 064/ 11-25-072

Prodajem poslovni prostor u Subotici za sve namjene, 90 m². Tel.: 069/754-202.

Prodajem ili izdajem poslovni prostor za sve namjene od 90 m². Tel.: 091/754-202

Kupujem, prodajem i mijenjam značke i albume za značke. Također kupujem knjige o nogometnim klubovima. Tel.: 024/ 542-310.

BTB-F1 tim popravljajući i servisira bicikle. Originalni dijelovi, povoljne cijene. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

BTB-F1 tim prodaje brikete, domaći i uvozni iz Hrvatske, visoke kaloričnosti, po povoljnoj cijeni. Beogradski put 46. Tel.: 024/ 553-619.

Prodajem sijačicu »OLT« Gama 18 redi, rolere (manji 500 din i veći 1000 dinara), kredlike svih uzrasta, špediter, namještaj za čistu sobu, čaršafe za krevete, ponjave, bunjevačka ruha (sukna, sefir, kaputi sa striganom, različite marame (i rojtoš), pregače i slične starine, povoljno. Tel.: 024/ 528-682.

Prodajem zob, traktorske gume (800 x 20 – 2 prednje za Belorusa), vanjske i unutarnje (sve za 1200 dinara), masivnu dvokrilnu drvenu kapiju, ručnu mrvljačicu za kukuruz u stare plugove (4000 po komadu). Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem zemljište 1-3 ha, pogodno za sladišta ili slične namjene blizu Subotice (Bajmočki put – kod obilazne ceste. Tel.: 024/ 532-570.

Prodajem četverosobnu kuću, visoko prizemlje, s etažnim grijanjem, 5 motika bagrema, bušeni bunar, gradska voda. Tel.: 063/48-96-95

Prodajem kuću od čvrstog materijala s dvorištem, ukupno 629 m², Beogradski put 30. Stambena površina 114 m², podrum 100 m². Tel.: 063 8765 071; 024 520 289.

Iznajmljujem apartman u blizini Marine. Tel.: +385/21/537-979 ili marko.giljusic@st.t-com.hr.

Prodajem jednosoban stan na Prozivki 37 m², VI. kat, CG, KTV. Obnovljena kupaonica – tuš i svugdje laminat. Cijena 26.000 eura. Tel.: 024/ 553-571.

Prodajem kuću u Maloj Bosni – Kaponja, uz Bajmočku cestu, s etažnim grijanjem, trofaznom strujom, nusprostorijama i placem. Vrijedi pogledati. Tel.: 024/ 521- 407; 064/ 34-68-431.

Prodajem katnu kuću u Subotici od 150 m² sa svim priključcima, u mirnom kraju. Okućnica 576 m² u novogradnji, papiri su uredni. Useljiva odmah. Može i zamjena za kuću u okolici Zagreba. Tel.: 024/566-898.

Prodajem ležaj za masažu. Tel.: 024/ 566-641.

Prodajem u Subotici kuću 74 m², na odličnoj lokaciji u asfaltiranoj ulici blizu Tesline pijace, dva supermarketa, dvije autobuske linije, vrtića, škole. Dvorište je 400 m², legalizirana, može kreditom banke. Tel.: 063/8016556

Prodajem garažu u centralnoj garaži na Radijalcu, na katu. Tel.: 064/288-72-13.

Iznajmljujem apartmane u blizini mora – Crikvenica. Tel.: +385/ 51/241-053

Izdaje se jednosoban stan na Radijalcu za jednu ili dvije osobe. Tel.: 064/ 2887 213

Prodajem klavirnu autoprikolicu. Tel.: 024/ 566-898

Dvorila bih starije osobe, ili vodila kućanstvo. Svaki dogovor je moguć. Tel.: 060/ 0555-907.

Tražim pouzdanu obitelj koja bi rado prihvatila skrbiti za stariju ženu kao člana obitelji. Osijek, Našice, Bjelovar, Krapina, Toplice i Koprivnica. Hitno! Tel.: +381/ 62-12-93-892.

Prodajem skuter Aprilia 2001. u odličnom stanju. Tel.: 063 517743.

Izdajem u Kraljeviću dobro opremljen apartman s velikom terasom, 150 m od plaže. Tel.: 063 7400209

Izdajem sobe s kupatilom i upotrebom kuhinje u Makarskoj. Parking osiguran. Tel.: 021 6433 – 395; 060 6331 910; 00 385 21 617 909

Prodajem nedovršenu kuću na placu od 400 m² u Tavankutskoj ulici, preko puta Blaškova križa, u blizini centra grada. Tel.: 062 513 798

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priložen kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važit će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara

☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 40 EURA

☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
 Ulica i broj: _____
 Mjesto i zemlja: _____
 Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Preplata na internetsko izdanje tjednika

* **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**

* **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VBUBRS 22
 VOJVOĐANSKA BANKA
 AD MS FIL. SUBOTICA
 IBAN: RS35355000000200292421
 NIU Hrvatska riječ,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
 NIU »Hrvatska riječ«,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica
 Uplatu izvršiti na broj žiro računa
 355-1023208-69

VOJVOĐANSKA LJETOVALIŠTA

Banja Junaković

Vojvođanska bijela ljepotica, Banja Junaković, zauzela je dominantnu poziciju na sredokraći između Apatina, Prigrevice i Svilojeva.

Smještena u zelenilu istoimene Park šume, izgledom odaje dojam dijela prirode. Njezine vode potiču sa 700 m dubine i dostižu temperaturu od 50 °C. Po kvaliteti su jednake onima u Karlovim Varima, Harkanju i Lipiku. U Banji Junaković efikasno se liječe sve vrste reumatizma, ortopedskih i neuroloških oboljenja, ginekoloških oboljenja kod žena i bračnog steriliteta. Pored kompleksa od 10 otvorenih bazena, osmerostazne kuglane i 4 teniska terena, gostima se nudi i relaksacija u zatvorenom bazenu, 2 finske saune i teretani, te mnogim vrstama podvodne i ručne masaže: anti-celulit, relax, med i čokolada, refleksomasaža stopala, scrub marine spa tretman, holistička i ayurvedska masaža, arga terapija, limfna drenaža, »gipsane bermude«, tretman tijela algama i marokanski wellness program. Sve navedene ponude obuhvaćene su povoljnim mini, dnevnim, vikend i tjednim paketima. Kroz Park šumu »Junaković« vodi Staza zdravlja a biciklističkim stazama, uz mogućnost iznajmljivanja bicikla, Banja je povezana s Apatinom i Prigrevicom. Osmerostazna kuglana, izgrađena po standardima Svjetske kuglačke federacije WNBA-NBC, ima uvjete

za najveća natjecanja svih dobnih kategorija, a u izgradnji je i najveći Spa & Wellness centar u regionu. Priča o podzemnim toplim jezerima na kojima je Banja ponikla, vraća nas na početak XX. stoljeća. Prva stručna analiza termalne vode, pronađene u selu Prigrevica, obavljena je 1914. godine u Budimpešti, a nalazi su pokazali kako ova voda spada u red sulfidnih, alkalnih, murijatičnih jodnih hipotermi sa visokim postotkom mineralizacije. Tako su potvrdili njenu ljekovitost i po kvaliteti je svrstali uz terme Karlovih Vari u Českoj i Harkanja u Mađarskoj. Na ini-

cijativu mjesnih liječnika 1929. godine u Prigrevici se osniva prvo, malo termalno lječilište. Bio je to začetak zdravstvenog turizma u ovom kraju. Sa željom da se ova ljekovita voda ponudi većem broju pacijenata, 1983. godine izgrađen je moderni rehabilitacijsko-rekreacijski centar Banja Junaković. Iako u svojoj kategoriji najmlađa, ova bijela ravničarska ljepotica ponudom rehabilitacijskih programa, ali i sustavnim radom na razvoju turističkih sadržaja, izborila se za ravnoopravno mjesto među mnogobrojnim, neuporedivo starijim banjskim lječilištima u Srbiji.

Pored odmora i relaksacije u ponudi Banje je i ljetna škola plivanja, u koju se svake godine uključi veliki broj polaznika dječjih vrtića i učenika osnovnih škola s područja općine Apatin. Mnogi od tih učenika ne samo da nauče plivati, nego i u idućim godinama ostaju vjerni sezonski gosti otvorenih bazena Banje Junaković. »Proplivala sam u trećem osnovne, u školi plivanja organiziranoj u Banji Junaković. I poslije toga povremeno sam na ove bazene odlazila na kupanje. U ovim sparnim danima tamo je jako ugodno. Pored bazena, u ponudi su i drugi sadržaji, pa tako možete i na svježinu šumskoga zraka, u šetnju uređenom stazom. Proljetos sam imala i malo problema sa blagim krivljenjem kičme, pa mi je ortoped propisao terapiju u Banji. Nakon terapije konstatirao je kako su problemi sanirani, a preventivno mi je preporučio još jednu turu terapije u predstojećem zimskom razdoblju. Za vrijeme terapije vidjela sam mnoge bolesnike svih dobi kako se sa svojim terapeutima bore za ozdravljenje, a od svih sam čula samo pozitivne komentare na odnos osoblja Banje prema pacijentima, a i ostalim gostima. Mislim da ću i dalje odlaziti na kupanje na ljetne bazene, kako bih u ugodnom ambijentu potražila spas od ovih vrućina«, kaže srednjoškolka *Sanja Andrašić* iz Sonte.

K. P.

MOJ KUĆNI LJUBIMAC: **Neprirodna,****a skladna
koalicija**

Kažu kako se ne zna jesu li među kućnim ljubimcima brojniji psi ili mačke. Za mnoga seoska kućanstva uobičajena je zastupljenost obiju vrsta među ljubimcima, pa čak i po nekoliko primjeraka od svake vrste. Tako je i u kućanstvu Kate i Ivana Jakšića iz Sonte. Oko njihovih nogu uvijek se mazi po nekoliko mačaka, a u zadnjem dvorištu, među brojnom peradi, »gazduju« pas Dundo i kujica Dara. Uz njih, u stalnoj igri je i plod njihove ovogodišnje ljubavi, pet nestašnih, preslatkih štenaca.

Na prvi pogled, reklo bi se, za seosko dvorište ništa neobičajeno. No, na drugi, malo dulji pogled, da se uočiti nešto neuobičajeno. U igri sa štenacima je i jedno tigrasto mače, ništa starije od njih. S njima se igra, ali s njima i spava, jede, pije. »Majka« Dara, kad »umiva« svoje vrlo potomke, umiva i malog uljeza. Kad se njeni potomci sklupčaju i slatko zaspu naslonjeni na Darin trbuh, među njima je i mače. Tako ova neprirodna koalicija iz dana u dan uveseljava svoje domaćine i susjede.

»Bog nam nije dao djecu, pa svu svoju ljubav prenosimo na naše kućne ljubimce. Svih pet štenaca već su unaprijed udomljeni, pa ćemo ovih dana ostati bez njih. A ovo mače koje se igra s njima, Mala, već je preživjelo svoju tužnu priču. Došlo je na svijet nekako u vrijeme kad i štenci, s još dvoje mačića. Ne znam kako, jednoga jutra pronašli smo dvoje mačića

pridavljeno, a Mala je tužno mijaukala. Valjda zbog šoka, ni majka je više nije primala. No, za nju se nekim čudom pobrinula majka priroda. Suprotno svoj logici, u igri se brzo pridružila štenacima. Dara je, poput prave majke, zauzela zaštitnički stav i zalajala na Malu. No, naivno mače nije znalo za iskonsko neprijatelj-

stvo svoje i pseće vrste, pa je umilno mijaukula i stala se maziti oko Darinih nogu. Dara se zbunila, podigla glavu, načuljila uši i ljubopitljivo promatrala Malu. Nakon nekog vremena, liznula ju je između ušiju i od tada je i mače dio njezine brojne obitelji«, priča baka Kata, noseći svojim ljubimcima jutarnju porciju hrane. Svi joj se veselo motaju oko nogu, ravnopravno s psićima i Mala. Kad je istresla namočeni kruh u njihovu plitku porciju, nastala je neviđena gužva, uz »mrndanje« i komešanje. Malci su se stalno gurali i mijenjali mjesta, valjda misleći da je hrana ispred onog drugog slasnija. Naguravala se s njima i mala, potpuno ravnopravno. Kad su se najeli, popili su malo vode i već su našli novu zanimaciju u dvorištu.

»Već sada mi je žao što ćemo se jako brzo rastati. Psići su već unaprijed udomljeni, a za Malu ne znam, jako mi je prirasla srcu, pa je, iako već imamo četiri odrasle mačke, vrlo moguće da ćemo ostaviti kod nas i nju. Jako sam se rastužila onoga jutra kad sam joj našla nepokretnu braću. Ona je samo prestrašeno gledala i tužno mijaukala. Bilo mi je teško, jer sam vidjela da je i majka odbacuje, da jednostavno bježi od nje. Mislila sam da će uginuti. Davala sam joj kruh nadrobljen u mlijeko, pokušavala je 'namoliti' da pije mlijeko, no, bezuspješno. Prestrašila sam se kad sam je vidjela u zadnjem dvorištu, dok joj je Dara prijeteći prilazila, a bila sam neizmjereno sretna kad sam osjetila da ju je prihvatila. Od tada uživam u zajedničkoj igri i nestašlucima ove neprirodne koalicije, jedino ne znam kako će Mala podnijeti skorašnji neminovni rastanak sa svojom novom braćom i sestrama«, kaže baka Kata.

Ivan Andrašić

U NEKOLIKO REDAKA

Vrućine

Velike vrućine koje su zavladaile tijekom proteklih dana dokaz su kako je u životu sve relativno i vrlo promjenljivo. Samo desetak dana prije bilo je nenormalno hladno za početak ljetnog godišnjeg doba i mnogi su bili nezadovoljni. Sada je, opet, posve normalna ljetna srpanjska temperatura i mnogi opet negoduju. Ljudima je zbilja teško ugoditi...

FOTO KUTAK

Kuda vodi ova pruga?

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

KVIZ

Josip Kekez

Koje je godine i gdje rođen kroatist i filolog dr. Josip Kekez?
Gdje je stekao temeljnu stručnu naobrazbu?
Što je bila njegova profesura?
Koje su bile najvažnije teme njegove struke?
Pod okriljem koje škole je stručno djelao?
Kako se zovu njegove najvažnije autorske knjige?
Kada je i gdje umro dr. Josip Kekez?

Umrro je u Zagrebu 6. ožujka 2003. godine.
»Prva hrvatska rečenica« i »Hrvatski i književni oikotip«.
Zagrebačke stilističke škole.
Foklorizam i odnos usmene i pisane književnosti.
Usmena i folklorna književnost na odsjeku za kroatistiku.
u Zagrebu.
Klasičnu gimnaziju završio je u Splitu, a studij na Filozofskom fakultetu.
Rođen je 6. kolovoza 1937. godine u Katunima, Omiš.

VICEVI

Srela se dva robota na ulici, pa jedan upita drugog:
Čuo sam da ti se roditelji rastavljaju...

Stoje dva kompjutoraša ispred jedne Picassove slike:
Na ovom printeru su driveri skroz propali!

Došao mali Ivica iz škole i pita mater:
Jesam li ja downloadovan?
Ne sine, ti si rođen!

Što kompjutoraši ne rade kada su na dijeti?
Ne idu posjećivati pretraživače neta.

Kako se zove planina deset puta veća od Velebita?
Velebajt

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

5G INTERNET

brz

moćan

stabilan

jeftin

prvi u gradu

KAKO ODOLJETI?

24000 SUBOTICA, KARADORĐEV PUT 2 TEL: 024 555-465

JÖVÖ

VODA POWER

ENERGIA

WATER

BUDUĆNOST

VÍZ FUTURE

ENERGIJA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

KTC SUBOTICA # SOMBOR #

APATINSKENTA # BEČEJ

VIKEND AKCIJA - PETAK-SUBOTA-MEDJELJA-PONEDEJLJAK

- ODGOBNA PLACANJA

- GEROVIMA GRADANA DO 90 DANA

U KATO JE DOŠLO, A SA NAJMI I NOVA SUPER PONUDA U KTC MARKETIMA

Sladoled EKO 0,9% mast 1L

Trifino mlijeko Zdravol 1,5% mast 1L

Trifino mlijeko Zdravol 2,8% mast 1L

Sladoled Quora 1000ml
Schweigerwald, Cijena

Griz 800g

Voda 1,5L 2L, pet razlika, Voda Gellipak Bratstva 2L, pet razlika

Neapolitano 200g, Neapolitano 200g, Neapolitano 200g

69.90din

209.90din

63.50din

29.90din

68.50din

Krekeri stani dok staju

Omekšivač za rublje Dime

Desertent za rublje Merit Tajna

Isušivač MSQ Profesional

26.50din

299.90din

919.90din

27.599.00din

ŠTEDJETI ZNAČI KUPOVATI U KTC-U

U KTC MARKETIMA U KTC-U

Kupovina preko 500,00 din učestvovanje u nagradnoj igri

u svim objektima javljeno 1 dobrih putovanja za 2 osobe

HR *IZJASNI SE!* **ABRO!**